

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

hayvan

45

Meral Okay,
Yaman Okay'ı
ve aşkı anlattı

Halil Turhanlı • Filiz Bingölçe
Ragıp Duran • Ece Temelkuran
Baskın Oran • Güner Özkul
ulus Baker • Sibel Torunoğlu

Dost insan ve benzersiz aktör Yaman Okay'ı yitireli 13 yıl oldu. Meral Okay, Yaman Okay'la yaşadığı dillere destan aşkı ve aşk hakkındaki düşüncelerini arkadaşımız Sırrı Süreyya Önder'e anlattı.

Aşk bir kıyamama hâlidir

Fotograf: Sinan Çetin

Yaman benim eski arkadaşım... O, Ankara Sanat Tiyatrosu'nda oyuncuydu, ben de Ankara'da yaşayan bir öğrenciydim... O zamanların Ankara'sı, herkesin birbirini tanıdığı ve belirli yerlerde toplandığı bir yerdi. 70'li yıllardı ve kültür tüketicileri birbirlerini bir şekilde sıkça görürlerdi. Bizim müşterek arkadaşlarımız vardı, bunların başında Rutkay Aziz gelir. Rutkay'la siyaseten de bir aradaydım, Türkiye İşçi Partili'ydim ben. O yılların derli toplu Ankara'sında sık sık görüşme şansımız olurdu... Yaman'la tanışmamız o yıllardır; fakat aşık olmamız daha sonraya rastlar. O sinemaya "Sürü" filmi ile geçince İstanbul'a gelmişti, ben de daha sonra İstanbul'a geldim. O eski bir

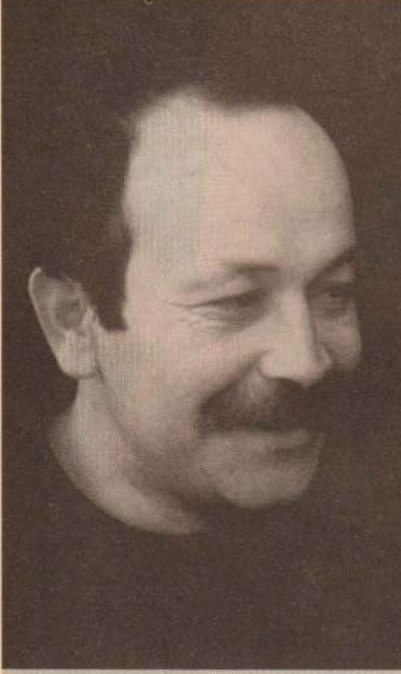
Ankaralı olarak bana sahip çıkmaya kalktı; Ankaralıların böyle bir derdi de vardır... Biz, başımıza aşkın taşının düştüğünü bir mevsim geçtikten sonra fark ettik... Bir gün evi düzenlerken fark ettim. Bir de baktım ki, benden çok Yaman'ın eşyaları var... Küçük küçük poşetlerle sızmıştı... Aşk bir sızma hâlidir. Ben Ankara'dan örselenmiş ve kırılmış bir kalple gelmiştim. Yaman çok tutkulu ve sabırlı bir adamdı, bir de baktım kalp ağrımdan eser kalmamış... Yani taş düşmüştü ama adını koymamız için bir mevsim geçmesi gerekti...

Yaman, o kadar temiz bir adamdı ki, ona kıyamazdınız. Bir o kadar da yığitti. Ben Yaman'ı hep bir

lunaparka benzetirim... Onunla yaşamak bir lunaparkta yaşamak gibiydi... Bir yandan bütün cümbüşü, pırıltısı, eğlencesi ve sürprizleri, öte yandan yüreğinizin ağzınıza geldiği anlarıyla tam bir lunapark gibiydi... Üstelik ben bir Ankaralı olduğum, üstüne üstlük bir subay kızı olduğum için, bir yanımla derli toplu, diğer yanımla despot falan bir kızdım... Yaman bir gün bana, benim taklidimi yaptı; her şeyi net olarak alt alta sıralamamı, emir kipiyle konuşmamı, "canımın içi" derken bile bazen tonlamamdan dolayı "hadi canım!" anlamı çıkabileceğini falan gördüm. Bu, bir oyuncuyla birlikte olmanın hem avantajı, hem dezavantajıydı... Bunu Yaman'ın aynasında görünce "Aaa çok fena bir

şeymişim!" dedim... Ee bu aynayı tutan eğer pırıltılı ve doğru bir adamsa, dönüştürücü de oluyor. "Benimle o garnizon sesiyle konuşma" derdi...

Yaman, çok renkli ve heyecanlı bir adamdı... Ben derdim ki; "Tanrım, bu adam ne zaman yorula-

Yaman Okay'ın ölümünden sonra anısına yazılan, söz ve müziği Sezen Aksu'ya, düzenlemesi Erkan Oğur'a ait "**Adamların Adamı**" adlı şarkının sözleri şöyle:

bu yaz güneş biraz daha eksik,
el ele verin azaldık
yine o tanıdık serinlik,
işimiz çok zor...
bu yıl herkes biraz daha korkak
bu ne çaresizlik ah yandık
dayan yürek dayan
giderek işimiz çok zor.
ah koca oğlan oyun ettin
bu iş burada bitmez
söylenecek çok söz kaldı
sana bir ömür yetmez.
ah nerelere gittin aman söyle
bu ayrılık ne yaman söyle
adamların adamı uykuda mısın?

cak!" diye... Meğer acelesi varmış... Her şeyi o kadar yoğun, hızlı ve çok-kulu yaşıyor ve yaşatıyordu ki büyüleyici bir şeydi bu...

Her şeyi hızlı yaşardı, hızlı yemek yerd, hızlı içki içerdi, bir proje söz konusu olduğunda hızına yetişemezsiniz. Bir gece arkadaşlarla yemekten sabah kahvaltısını Bodrum Türkbükü'ndeki evimizde yapmaya karar vermesiyle kendimizi yollarda bulmamız bir olurdu... Bazen düşününce dehşete kapılıyorum, demek ki acelesi varmış diyorum... Kısa bir ömre, birkaç kişilik bir hayat sığdırdı...

Bizim Yaman'la tarihe kayıt olarak düşeceğim hiçbir kavgamız olmadı... O, kalbini insanlara açarken de, onlara güvenirken de çok hızlıydı ve kırılması da doğal olarak aynı hızla olabiliyordu. Aktörlerin kalbi camdandır... Çok çocuk, çok bebetirler. Belki de bunu çok yakından gördüğüm için ben daha dikkatli davranırdım. Belki de tek sürtüşmemiz onu kıranlara karşı olan tutumumdan oluştu.

Ben, köşeleri çok olan bir insan-dım; Yaman beni eğitti... O hüznleri, ironik bir neşeye, çevirebilme ustasıydı... Bu yönüyle de bakınca gam kasavetten çok çabuk çıkabiliydik...

Aşk kendinden vazgeçme halidir, kendi benliğini ezmeden "biz" olabile hâlidir... İnsan egosu denetlenmesi en güç olan şeydir. Bunu ancak aşk becerebilir, sadece aşk ile üstünden atlayabilirsiniz...

Biz birbirimize karşı çok saygılıydık; mesleklerimiz ve bunun gerektirdiği fedakârlık hallerinde hele daha da çok saygılı ve yol açıcı davranırdık hep...

Ee bazen de sıkılırdık, hele üç beş aydır bir aradaysak birbirimizin gözüne bakardık, önce kim gidecek diye, böyle nefes molaları da verirdik... Döndüğümüzde yepyeni bir enerji ve hasret bekliyor olurdu bizi... Aşk bazen de bir kıyamama hâlidir...

Şunu çok açıkyüreklilikle söyleyebilirim; o benden daha iyi bir insan-

dı... O kadar bebek, o kadar adam, o kadar temiz... Ben Yaman'la birlikte onun kadar temiz, onun kadar beklentisiz, onun kadar masum yaşamayı öğrenmeye çalıştım. Buradan bir öğretmen öğrenci ilişkisi anlaşılmasın... O, o kadar ahlâklı ve temizdi ki, yaşam biçimi ve duruşu karşısında başka türlü olamazdınız... Onun yanında kirli kalamazdınız...

Hastalığının son bir ayında, ki hastalığın çıkmasıyla kaybetmemiz 1,5 ay sürdü... Tıp hastalığının süratine yetişemedi... Hep şunu düşündüm; hayata, sanatına ve bize dair bir sürü düşüncesi, projesi vardı ve hepsi sanki hızla arka arkaya gerçekleşmeye başlamıştı... Neden şimdi, neden bu adam, diye çok düşündüm... Orada bile hızlıydı...

Komaya girene kadar Yeşim Ustaoglu ve Tayfun Pirselimoglu ile birlikte senaryo çalıştılar... Onlar her gün geldiler ve bu oyunun gönüllü yoldaşı oldular... Sonra o film çekildi; Yeşim'in ilk uzun metraj filmidir "İz" filmi ve Yaman'a adadılar... Yaman'ın rolünü Aytaç Arman oynamıştı... Bunlardan bahsetmişken o sürecin acısını hafifleten bir yığın katıksız dostluklar yaşadık... Gerçi o sürecin acısı hafiflemiyor... Bende, harlı ateş şeklinde yanma hâli tam 10 yıl sürdü... Asmalı Konak'ın son dört bölümünü yazarken o acıyla yeniden yüzleştim ve ancak o zaman birazcık küllendi diyelim...

Böyle, bir şölen gibi, bir luna-park gibi sevdalık yaşayınca bu görkemli taşımayan her şey bir çadır tiyatrosu gibi geliyor insana... Bu ateşle yanma hâli, o kadar derinden, için için yanıyor ki, dönüp bir başka ölümlüyü yakmaya içi elvermiyor insanın...

Yaman'la her günümüz Sevgililer Günü'ydü... Eşine bu kadar çok çiçek getiren bir adamı daha analar doğurmamıştır... Biz birçok defa sabah uyanıp birlikte gün doğumunu seyreder, ne bileyim çingene vapuruna binip sabah erken Boğaz'ı turlardık...

Sezen'i anmamak olmaz: Sezen, Yaman'ın çok yakın arkadaşıydı... Ben Yaman'dan dolayı tanıdım... Se-

Yaman Okay'ın oynadığı bazı filmlerden kareler

zen, insanın hayatına çok hafif dahil olur... Sızar ve siz bunu anlamazsınız... O benim kardeşim, arkadaşım her şeyim oldu... Yaman'dan sonra işlerimin önemli bölümünü tasfiye ettim... Sezen, ısrarla profesyonel olarak birlikte çalışmaya zorluyordu beni... Nerdeyse kafamı kırı kırı bana şarkı sözü yazdırdı... Birlikte yazdığımız ilk şarkı "Masum Değiliz". Kan ter içinde uykularından uyanıyorsan eğer her gece... Yalnızlık, sevgili gibi boylu boyunca uzanıyorsa koynuna...

diye. Yaman'dan iki ay sonra yazdık... Daha sonra bu ısrar otuz küsur şarkı sözü üretti... O dönem Sezen bana sadece 3-5 saat uymaya yetecek kadar boşluk bırakıyordu... Stüdyolar, kayıtlar, konserler vb. Çok yoğun bir rehabilitasyon oldu benim için... Sezen'in o toplumsal düzeydeki rehabiliterliği benim için özel bir muamele seçkinliğinde oldu. O benim kardeşimdir, canımdır...

Bugün eksik olan ne? Bu topraklarda aşk ve mutluluk kutsanmaz, ayrılık ve acı kutsanmıştır... Birlikte kutsanmaz da, ayrılıkta tutku kutsanır hep... Yaralarıyla mutlu olmaya daha yatkın bir kültüre aitiz biz.

Öyle kadınlar ve erkekler tanıyorum... Risk almıyorlar... Aşk emniyetli bir şey değildir... Emniyetli olan sevgidir... Aşk ehlileşmez... Sakinleşmez... Öyle olursa akraba olursunuz... Bir de aşık olunacak

mecra kalmadı... Artık ortak alanları paylaşmıyoruz... Bizim agramız yok artık... Herkes kendi bacağından asılmak isteyen koyun tarifi... Bu hem maddi hem manevi bir şeydir... Gelir, böyle adamı aşkta da emniyet arayan birine dönüştürür... Herkes kendi kişisel başarı öyküsünün peşinde... Belki de biz herkes için daha adil, daha vicdanlı daha temiz bir dünyanın düşünü paylaştığımız için başkalarıyla da bir arada durmanın ne kadar zen-

ginleştirici bir şey olduğunu biliyoruz... Şimdi bu duyguların esamesi okunmuyor... Yoksullaşmamız sadece ekonomik anlamda olmadı... Duygusal anlamda, dayanışma anlamında birbirlimizin yaralarına bakma konusunda da yoksullaştık... Şimdi empati denen modern kavram var ya, biz onun ağababasını tanıyan ve buna içerilmiş bir dünyadan geldik buralara...

Dizilerdeki aşık olma süreci o kadar uzun ki, öncelikle bu rasyonel değil! Aşk çok ani, hızlı ve genellikle beklenip, tasarlanamayan bir şeydir. Kafana bir taş düşer, neye uğradığını şaşırırsın. Ve bunun aşk olduğunun da sonradan adını korsun. İrrasyonellik sadece bu değil, bir de dizi karakterlerinin çok ön hazırlığı var aşık olmak için. Halbuki, hayatta böyle değildir, aşk tasarlanılan ve ön hazırlığı yapılabilen bir şey değildir.

Eskinin, hani o dalga geçilen mantık evliliklerinde bile, bugünkü hesaplılıktan daha çok aşk vardı diyesi geliyor insanın... Ali Poyrazoğlu dedi, "Aşk bir kör atlayıştır".

İnsanların birbirleri için "sağlama" yapacakları alanlar kalmadı... Modern hayatlar ve modern zamanlarda böyle bir şans yoktur insanın... Son bir aydır "Ben aslında duyguları olan iyi bir insanım" mesajını, ben şu cümleyle alıyorum... "Babam ve Oğlum'u gördün mü?" "Hee gördüm!" "Ağladın mı?" "Sana ne?"

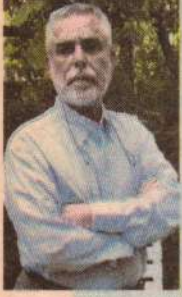
Yani ben de duyarlıyım ve iyi bir insanım... Bu arada, ben de filmi seyretiltim. Yeri gelmişken ve sabah seansında katılarak ağladım ama bu soruları soran insanlarla o kadar ayrı şeylere ağladık ki... Benim o filmde yandığım, bu ülkenin o temiz çocuk yürekli insanların, bu ülke tarafından nasıl da kırıldığını, nasıl da örselendiklerini, onurlarıyla ekmekleriyle nasıl da oynandığını gördüğüm için bu uğurda yiten, onulmaz acılar çeken insanlarımızı hatırlayarak ağladım... Belki de bugünkü aşksızlık hâli de, o dönemlerin ürünüdür diyeceğim ama aşk bunların hepsinin üzerinden atlayabilecek bir şey olmalı... **h**

ALO00000!

hayvan'dan arıyoruz

Alo hayvan'dan arıyoruz. Baskın hocam nasılsınız?

- Teşekkür ederim, sizler?

Sağ olun. Dava açıldığını öğrendik, neden?

- Vazifemi yaptığım için. Beni, sormadan Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu'na atadılar. Çıkardıkları yönetmeliğin 5. maddesi "insan haklarını geliştirmek için raporlar, etüdler" hazırlamamızı istiyordu. Biz de hazırladık. İşte bu yüzden davalık olduk.

Bu kaçınıcı davanız?

- Çoktan beri hakkımda dava açılmıyordu. Ama benim, rapor çıktığı zaman hakaret edenlere karşı açtığım 14 adet dava devam ediyor. Birinde, "Analarının kim olduğunu babalarına sorsunlar" diyen bir milletvekilini 5'er milyara mahkum ettirdik. Ama miktarı az bulduğumuz için temyiz ettik, şu anda Yargıtay'da.

Nasıl bir savunma yapmayı düşünüyorsunuz?

- Ne diye savunma yapacakmışım? Benim için en büyük zül olur! Bana verilen bir görevi yaptığım için açılan davada savunma yaparsam öğrencilerimin yüzüne bakamam; beni sınıfa sokmazlar. Ne yapacağım 15 Şubat günü görülecektir.

Geçmiş olsun, kolay gelsin.

- Size de...

Alo hayvan'dan arıyoruz.

Savaş Gönüldaş'la mı görüşüyoruz?

- Evet, ben Savaş.

Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?

- Milli Eğitim Bakanlığı kadrolarında dördüncü yılım. Daha önce özel dersanelerde 3 yıl çalıştım.

Şu anki görev yeriniz neresi?

- Bitlis ilinin Tatvan ilçesine bağlı, Van Gölü kıyısında, küçük ama bir güzel bir okuldayım.

O bölgede eğitimle ilgili zorluklar neler?

- Ülkemizde uygulanan eğitim politikalarındaki kayıtsızlık, bölgede uzun süren çatışmalı ortamdan okulumuz da nasibini almış vaktiyle. Bakımsızlık yüzünden okulumuz yıkılacak duruma gelmiş.

Oradaki öğrenciler için faydalı bir şeyler yapmaya çalışıyorsunuz ve bir kampanya başlatmışsınız sanırım?

- Okulumuzda kütüphane oluşturmak için çalışmalara başladık. İşte bu amaçla kütüphanemiz için kitap istiyoruz siz değerli

dostlardan.

Bu kitap kampanyası için nelerle başvurduunuz ve nasıl tepkiler aldınız?

- Kampanya için çeşitli aydın, siyasetçi, yazar ve çizerlere e-posta gönderdim ama çoğuna cevap bile gelmedi. Çoğu aydın "hayır" deme cesaretini bile gösteremiyor. **Kampanyaya destek vermek isteyen okurlarımız size nasıl ulaşabilir?**

- Bir kitap da benden diyenler; Kıyıldüzü Köyü İlköğretim Okulu / Tatvan-Bitlis adresinden ve 0505 3580111, 0434 8352225 numaralı telefonlardan bize ulaşabilirler.

Kolay gelsin, başarılı bir kampanya diliyoruz size.

- Gösterdiğiniz duyarlılıktan ötürü çok teşekkür ediyoruz. iyi çalışmalar.

Bize Gelenler

Güldüğüne Bakma
Söyleşi:
Ayşegül Sönmezay

İş Bankası Kültür Yayınları

Hayat kırılganlığı
Cem Mumcu

Okuyan us yayın

Uzaklar Çağınca
Orhan Kural

carpe diem kitap

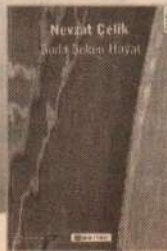
Yaşadıklarım Dinlediklerim
Burhan Ögüz

Simurg Kitapçılık

Yeni Hukuk

Ayık Popüler hukuk Dergisi

Suda Seken Hayat
Nevzat Çelik

Epsilon Yayıncılık

Komik-i Şehir
Naşit Bey ve Çocukları
İsmail Biret

Doğan Kitap

Turan Erol Seçki

Akbank Kültür Sanat Merkezi

Alo hayvan'dan arıyoruz, Doğançay Müzesi mi?

- Evet, buyrun.

Doğançay Müzesi, İlköğretim okulları arasında İstanbul konulu bir resim yarışması düzenliyormuş?

- Sanat ve kültürü, eğitimde önemsettirmek amacıyla bu sene ikincisini düzenlediğimiz bir resim yarışması yapıyoruz. İlköğretim

çağındaki öğrencilere bu bilinci kazandırmak ve müzeciliği tanıtmak istiyoruz.

Yarışma koşulları nelerdir?

- Yarışmaya katılmak için ilköğretimin 3-4-5 ve 6-7-8. sınıflarında okuyor olmak, konu olarak İstanbul'u anlatmak ve özgün bir çalışma ile yarışmamıza katılmak yeterli. Katılım tarihi 1 Nisan 2006. Bu tarihe kadar Doğançay Müzesi Balo sok. No:42 34435 Beyoğlu adresine resimleri ulaştırmak.

Ödülleriniz neler?

- Louvre gezisinden tutun da, fotoğraf makinesine kadar pek çok sürpriz ödül verilecektir.

Resimleri kimler değerlendirecek?

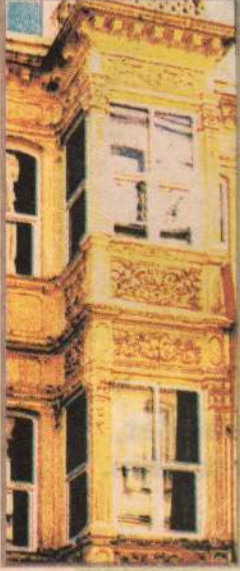
- Yarışmamızın jürisini; Prof. ressam Adnan Çoker, Doç. ressam Güngör Taner, Galeri Baraz Yön. Yahşi Baraz, ressam Burhan Doğançay, ressam Erkan Doğanay gibi kendi alanlarında çok önemli isimler oluşturuyor.

Peki sonuçlar ne zaman belli olacak?

- 15 Mayıs 2006'da Cemal Reşit Rey Konser ve Sergi Salonu'nda ödül töreni ve sergi yapılacaktır.

Teşekkürler, iyi çalışmalar

- Sağolun.

Alo hayvan'dan arıyoruz, Kerem Barlak mı?

- Buyrun.

Üçüncüsü düzenlenen Yıldız Kısa Festivali'nin amacı nedir?

- Türk Sinemasına destek olma. Türkiye'nin sanatsal kalkınmasına bir nebze de olsa yardımımız dokunursa hedefimize ulaşmış sayabiliriz kendimizi.

Diğer festivallerden farkınız?

- En büyük farkımız film gösterim bölümüne yollanan her filmi gösterecek olmamız. Böylece gösterim şansı bulamayan amatörler "keşfedilme" şansı sunuyoruz. Ve tabii jüri üyelerimiz: Barış Pirhasan, Sabri Kılıç, Füsün Demirel, Sadi Çilingir, Natali Yeres, Alper Maral, Mustafa Preşeva.

Herhangi bir kişi ya da kurumdan destek gördünüz mü?

- Hayır. Arkamızda ne bir kişi, ne de bir kuruluş var. Yıldız Teknik Üniversitesi'nin bize sağladığı imkanlar dahilinde YTÜ Sinema Kulübü olarak kendi içimizde organize ediyoruz festivali.

Yakın gelecek için projeleriniz neler?

- Kısa film festivalimizi "uluslararası" bir proje haline getirmeyi düşünüyoruz. Ayrıca Yıldız Kısa Film Fes-

tivali'ni tüm Türkiye'deki kısa filmcilerin, ve sinemaseverlerin buluşacağı bir buluşma noktası haline getirmek istiyoruz. Yurdu-muzdaki tüm üniversitelerin sinema kulüplerini bir araya getirip bir buluşma düzenleyeceğiz.

Yarışmanın programını öğrenebilir miyiz?

- Son Katılım 15 Şubat 2006, Ön Jüri Değerlendirmesi: 15 - 20 Şubat 2006, Esas Jüri Değerlendirmesi: 20 Şubat - 05 Mart 2006, Festival: 6 - 10 Mart 2006, Açılış Kokteyli ve Ödül Töreni: 6 Mart 2006

Diğer etkinlikler nedir?

- "Sinemacılar Toplantısı" gerçekleştirilecek. Ödül alan filmler, festival bünyesinde, çeşitli sanat merkezlerinde gösterilecek. Paneller ve söyleşiler olacak. Dünya sinemasından kısa filmler gösterilecek. Üstelik bu etkinliklerin hepsi herkese açık, ve tamamen ücretsiz.

Ayrıntılı bilgi için: www.yildizkisafilm.org

Teşekkürler

- Biz teşekkür ederiz. h

İskender'in
Feneri
Flavus
Arrianos

Alfa
Yayınları

Büyük
Yazım
Kılavuzu
Nijat Özön

Kabalcı
Yayınevi

Kara Tohum
Osman
Pamukoğlu

İnkılâp
Yayınevi

Aristoteles
Atinaların
Devleti

Alfa
Yayınları

Kış Bakışı
Haldun
Soyğür

Okuyan
us yayını

Okumayı
Sevdirmeye
Yolları
Ahmet
Maraşlı

Bilge
Yayınları

Minik
Ejderha
Philippa
Gregory

Güneşçi
Kitaplığı

Saati
Maarif
Takvimi 2006
için

Sevgili
Metin
Celal'e
teşekkürler

**Kuş gribi hadisesi o kadar çok boyutu çıkardı ki ortaya...
Kamu sağlığına verilmeyen önem, önlemsizlik, ihmal, yoksulluk, cehalet,
sınıflı toplum... Paranın egemen değer olması artırdı paniği ve ölü sayısını.
İyi bir şey olsaydı ben paragöz olurdum!**

Zenginler neden kuş gribi olmaz!

RAGİP DURAN

✓ Geçtiğimiz ay, Doğubeyazıt'ta kuş gribinden ölen çocukların resimlerine bakın... Resimlerde ilk göze çarpan masumiyet ve şirinlikse, daha acı fonda yoksulluk var. Gazetelerin üçüncü sayfalarında yayınlanan aşk cinayetleri, kıskançlık cinnetleri, hatıta trafik kazaları kurbanlarının fotoğraflarına baktığınızda da, aynı biçareliği, aynı sefaleti, aynı yoksulluğu, aynı mutsuzluğu göreceksiniz. Ya da vakti zamanında ve ne yazık ki şimdilerde Güneydoğu'daki çatışmalarda ölen asker çocukların ya da silahlı Kürt militanların kendileri ve aileleri hep aynı ezilmiş, yoksul, kara umutlu sınıfların mensupları... Dökümü yapılırsa, polis kayıtlarına geçmeyen olayları da toptasak, bu tür olaylar aslında bildiğimizden, okuduğumuzdan çok daha fazla. Her gün onlarca insan yoksulluk, geçimsizlik, hastalık, çaresizlik ya da umutsuzluktan ölü-

yor, öldürüyor, intihar ediyor, araba altında kalıyor. Ve mağdurlarla kurbanlar, çoğu zaman katillerle zanlılar da aynı toplumsal kesimlerin fertleri. Üstelik bu tür haberler o kadar çok ki, medya yöneticileri 'durumu dengelemek' adına, bize bol bol, bir avuç sonradan görme zengin ile kenar mahalle mankenlerinin, üçüncü sınıf sahne sanatçılarının yaldızlı, parıltılı yaşantılarını gözlerimizin içine sokuyor. Sanki nilüferin yaprağı, tüm bataklığı kaplayıp gizleyebilecekmiş gibi...

✓ Mülk sahipleri ya da çocuk ve torunlarının başına kötü bir şey geldiğinde ise biz bunları başka bir gözle, başka bir yürekle izlemek, anlamak zorunda bırakırız. Bir kere medya, zenginlerin mahremiyetine saygı gösteriyor, göstermek zorunda, o lüks otel fiyatındaki beş yıldızlı has-

tanelere zaten kamera filan sokulmuyor. Zenginlerin acısı toplumsallaştırılıyor ve bu acı sanki hepimizin, bütün toplumun acısıymış gibi sunuluyor. Prenses Diana'nın ölümüne ağlayan 13 yaşındaki yoksul Hintli kız ile Sakıp Sabancı öldüğünde ağıt yakan lizmitli işçi eşi, aslında medyatik bir timsahın sanal gözyaşlarını döküyor. Zenginler ise, mülksüzlerin acılarına kayıtsız. En fazla acıyorlar onlara... Oysa ki zenginlerin zenginliğinin ana kaynağı, yoksulların yoksulluğu.

Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesinden (İLEF) Dr. Çiler Duran'un bu konuda sağlam, ikna edici, mantıklı, onlarca somut örnekli çalışması var.

✓ Cehalet, yoksulluğun ikiz kardeşi. Okuma yazma bilmeyen, bilse de okuyacak kitabı olmayan, kitaba ulaşabilse de kendisine gerekli kita-

bi alamayıp Kemalettin Tuğcuvari kitaplara mahkum olanları itham etmek yanlış. Hele onları küçümsemek, tam da küçük burjuva kibirinin tezahürü, alay edip aşağılamakta ısrar edenlerse açıkça ayrımcı, yani sosyal ırkçılık yapıyor.

✓ Bu cumhursuz Cumhuriyetin kurucusu, 'sınıfsız, imtiyazsız, birleşmiş' bir kitleden söz ediyordu, belki de içtendi, ideali buydu, desek bile yaklaşık 75 yıldır memleketin durumu ortada. Bugün tüm fikriyatını hâlâ O'na dayandırarak, O'ndan beslenerek geliştirmeye ve yaygınlaştırmaya çalışanlar, 1930'ların siyah-beyaz solmuş fotoğrafları kadar bayat, eski ve değersiz. Çin'de Mao'nun bile eleştirildiği bir dünyada, başka hangi ülkede geçmişe bu denli resmi bir bağlılık var? Kuzey Kore, değerlendirmede dışı... Resmiyet tayin edici değil belki ama bu tutum toplumsal bir kimlik de kazanınca, bırakın ilerlemeyi, yerimizde bile saymıyoruz. Aradan 63 yıl geçmiş olmasına rağmen, acaba hangi ülkede hâlâ '10. Yıl Marşı' bizdeki kadar popülerdir? Üstelik de ırkçı çağrışımları olan bir marş.

✓ Devlet yöneticilerinin, istatistik uzmanlarının bütün şatafatlı ve tantanalı açıklamalarına rağmen, topluca, yani ulusça bakıldığında öyle pek de zengin bir toplum olmadığımızı görmek, anlamak için, İstanbul'un çevresindeki bir gecekondu mahallesine ya da İç, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki herhangi bir köye gitmek yeterli. Yani akşam televizyon ekranlarına, gündüz gazete sayfalarına yansımayan, yansıtılmayan sahneler, aslında, yani hakiki gerçekte mebzul miktarda mevcut. Ülkenin zenginliği yok ya da kısıtlı anlamında değil ama bu memlekette gelir dağılımında olağanüstü bir eşitsizlik ve adaletsizlik var.

✓ İstanbul'da kuş gribi virüsü saptanan ailenin fertleri açıklıyor: Patnos'dan gönderilen tavuğu yemişler! Sokağın köşesindeki kasaptan ta-

vuk alacak paraları olmayan insanları, Patnos'daki akrabaları destekliyor hâlâ... Anadolu'da yakında tarım da, neo-liberal küreselleşmenin katliamına uğrayınca artık köyden bulgur çuvalı bile gelemeyecek.

✓ Ne garip ülke ki.Türkiye, Güney Doğu Asya'nın tüm tecrübesine rağmen, tavuktan önce insanda saptandı öldürücü H5N1 virüsü.

5 ay önce benzeri bir kuş gribi tehlikesi Manyas civarında belirmişti ya, şimdi öğreniyoruz ki, meğerse o bölgedeki tüm endüstriyel tavukçuluk birimlerinde, AB uzmanlarının denetiminde tatbikatlar yapılmış, düzenli kontroller gerçekleştirilmiş. Çünkü bu bölgeden AB ülkelerine tavuk ihracatı yapılıyor. Kendimiz için, kendimizin sağlığı için bir şeyler yapmaya başladığımızda ancak, gerçek bir AB aday ülkesi olabileceğiz anlaşılan...

✓ Zelzele gibi doğal, savaş gibi yasa, kuş gribi gibi önlemsizlikten kaynaklanan felaketlerde hep büyük bir çoğunlukla yoksullar, mülksüzler canlarını yitiriyorsa, bu tesadüf olmasa gerek. Paran varsa evini depreme karşı dayanıklı yaptırıyorsun da, depremlerde nice kamu binalarının iskambil kağıdından yapılmış şatoılara özenmesine ne demeli? Savunma sanayii adı altında silaha, bankacılık sistemini düzenleme adı altında hortumcula-

ra giden milyarların belki üçte biri kamu sağlığına ayrılmış olsaydı, Koçyigit ailesi üç çocuğunu yitirmeyecekti herhalde. Manisa'daki tavuk hastalıkları ve aşıları konusunda uzmanlaşan kamu enstitüsünü kapatmasaydınız, bu kadar kuş gribi paniği olmayacaktı aslında. Devletçi değilim ama kamu yararının üstünde bir yararın olduğuna da inanmıyorum. Kamu yararını da bu rekabetçi özel sektör mantığı sağlamıyor işte! Devleti küçültelim diyenler, kamu yararını sınırlıyor, ölen insan sayısını artırıyor.

✓ En tehlikeli zenginler, sonradan zengin olanlardır. Burjuva olmayan zenginler... Onlar kendi özgeçmişlerinden kurtulmak isterler hep. Kural kaide tanımazlar, para hırsı gözlerini bürümüştür. Bu para-ki her türlü kötülüğün kaynağıdır. Hırsı bir de iktidar hırsıyla birleştiğinde, birey olmadan bencil olmaya kalkışırlar. Kendilerini Kral, İmparator filan zannederler. Kibirli ve mağrurdurlar. Hissiyatları plastik, siyasi görüşleri elastiktir. Hayattan ne zevk alabilirler ne de başkasına zevk verebilirler. Tatsız tutsuz bir çöl bitkisi gibi yaşarlar. Bir bahane bulup çocuklarını yurtdışında okuturlar, tatile yurtdışına giderler grup turlarıyla ve Türk dönercilerde geçirirler yemek vakitlerini, en kabarek hesapları da yurtdışı bankalarındadır. Hem milliyetçi hem de küreselci olduklarını sanırlar.

✓ Onlar kuş gribi olmazlar. Çünkü kuşlar özgür, hassas, ve sevimli hayvanlardır.

**En çok,
yoksullar,
mülksüzler
canlarını
yitiriyorsa,
bu tesadüf
olmasa
gerek.**

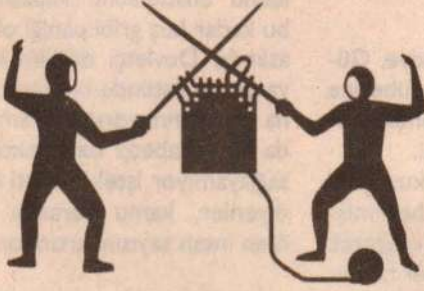

Dingbat

Cemil Cahit

cemilcahityavuz@yahoo.com

Rekabet

Dünya turu

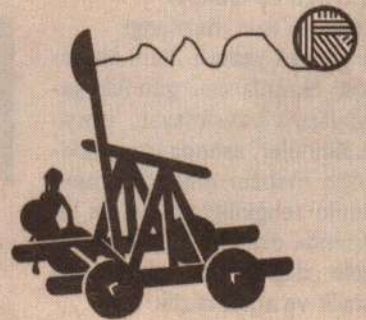
Ağır uyanış

Çatışma

Rövaşata

İncitmeyen atış

Kers Takla küçük İSKENDER

X files

Mulder, FBI'dan ayrılıp İstanbul'a, benim yanıma yerleşti; artık bütün gününü televizyon karşısında geçiriyor. En kötü müzik kanallarını açıp yüzlerce kez tekrarlanan klipleri izliyor, notlar alıyor; öğle yemeklerinde yalnızca kolonyalı mendil yiyor. Scully'nin gönderdiği maillere ":P" şeklinde ya da benzeri yanıtlar yolluyor. 'Gerçek, oralarda bir yerde' noktasından, 'gerçek, titreşimli istisnalar' kademesine terfi etti. İstanbul'un genetik yozlaşma laboratuvarı olarak kullanımı için uzaylılarca işgal edildiğini düşünüyor ve benim 'onlar, bu memleketin güzide insanları' iddiamı şiddetle reddediyor. Yalnızca euro'nun Türkçe nasıl okunacağı konusunda tereddütlü davranmak üzerine ortak hassasiyet geliştirdik.

Mulder, İstanbul'dan ayrılıp Bağdat'a, enkaz halindeki bir otelin sığınak haline getirilen lobisine yerleşti; artık bütün gününü Kelebek Etkisi'yle bir rahle karşısında geçiriyor. En ilkel yöntemlerle hızla sakal ve bıyık uzatıyor, beyninin iki lobunu haremlik-selamlık olarak ayırma yöntemleri geliştiriyor; ikinci vakitlerinde kimi kanka fanatiklerle 'isim/şehir' oynayıp hangi şehirdeki terör eylemini hangi ismin gerçekleştireceğine dair yüksek ivmeli espriler üretiyor. X-files meselesine xy-files diyerekten gizemli aksiyonlara maskulin bir yorumla yaklaştığını sanmaktayım. Scully'ye uzayda ve NASA'da ezan sesi duyduğunu yazmış. Kurşun döktürdüğünü de eklemiş; ancak, Scully'nin bunu Mulder'in kurşunlandığı şeklinde algılayışı elbette hiç hoş değil.

Mulder, Bağdat'tan ayrılıp As-

**Suskunluğun,
zamanda
boyutları
bozduğunu
keşfetmek
ne güzel.**

ya'nın içlerinde, bilinmeyen bir ülkeye yerleşti; artık bütün gününü mağaralarda, duvarlara uzaylı ve Amerikalı resimleri çizerek geçiriyor. Bulabildiği meyvelerin çekirdeklerini kırıp içlerinde 'çekirdek aile' kavramının göstergesi olacak işaretler arıyor; tüm öğünlerde tırnaklarını yiyor. Mulder'a ulaşamayan Scully, North Carolina'dan kalkıp İstanbul'a geldi. Onu havaalanında karşıladım. Yol boyunca neler yapabileceğimizi konuştuk. Eve geldiğimizde her şey yolundaydı; ta ki televizyonu açana kadar. Scully, artık bütün gününü televizyon karşısında en kötü müzik kanalları önünde geçiriyor. Arada bir çekirdek almak için bakkala gidiyor. Dilimizden iki kelime öğrendi: 'Çekirdek' ve 'Elleme!'.

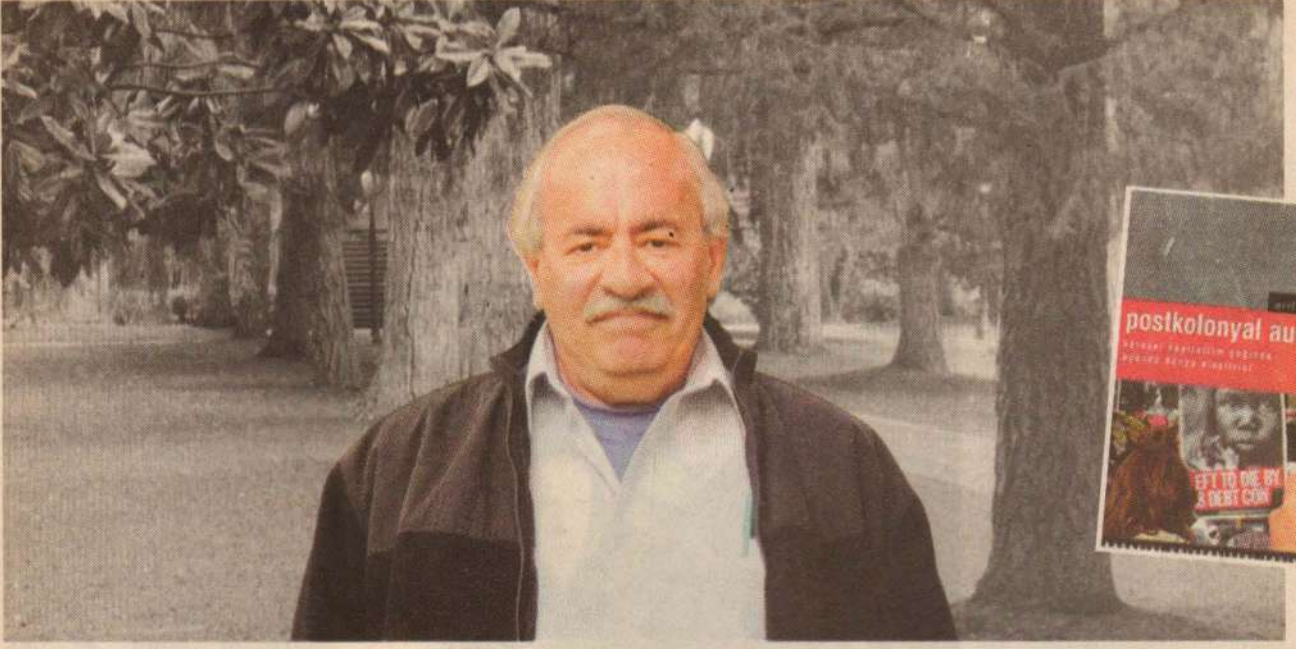
Scully, İstanbul'dan ayrılıp Adana'ya yerleşti; Anadolu Rock'ın

kaynağının o coğrafya olduğuna kendini kaptırmış durumda; üç beş kız arkadaşla bir grup kurup barlarda çıkacaklarmış. Grunge ile folklorik öğeleri sentezlemeyi, caz formunu metaleze etmeyi konsept seçmişler. Mulder'ı bulabilirse, sözleri Mulder'ın yazmasını istiyor. Grubun adını XL-files koymuşlar. Mulder'a benzeyen birinin emperyalist güçleri tehdit eden konuşması bir Arap televizyonunda gösterildi. Marslı-

lar, teyakkuz halinde. Mulder'ı kurtarmayı planlıyorlar. Scully, bu görüşte.

İstanbul'dan ayrılıp uçsuz bucaksız bir sahipsizliğe yerleştim. Dengeleri altüst edebilecek bir başka beden görmeden, bir başka neden edinmeden, açlığımı toprak yiyerek, susuzluğumu yağmur içerek gidererek hayatta kalmanın canlı olmaktan başka bir anlamı daha var mı, onu yokluyorum. Artık diğerleri tarafından tutulacak bir gizli dosyam da yok. Nüfusun içinde miyim?! Hayır. Hiçbir şeyin içinde değilim. Nüfusun dışında mıyım?! Ona da hayır. Hiçbir şeyin dışında da değilim. İç, dış, kenar, köşe, izdüşüm, ortay, teğet, paralel, ayrıksı... Bu tanımların malolduğu toplumların, toplulukların, gruplaşmaların, lobilerin, klanların zaman boyutlarını birer birer hesaplayıp her defasında da yanıldığımı, yanlış sonuçlara ulaştığımı anlayıp susmayı seçtim. Suskunluğun, zamanda boyutları bozduğunu keşfetmek ne güzel.

Mulder ve Scully'den haber yok. Benden haber yok. Bütün ana haber bültenleri bunu tek haber olarak geçiriyor. **h**

Kültür bizlere, dünyayı değiştirme çabalarımıza ışık tutacak, kaynaklık edecek, bu soy çabaları besleyecek algılayış biçimleri kazandırdığı için radikal bir sorundur.

Postkolonyal eleştirinin eleştirisi

HALİL TURHANLI

Postkolonyalizm özellikle 1980'lerin sonlarında popülerlik kazanan ve kültürel çalışmalar alanında yaygınlaşan bir kavram. Eski kolonilerin bağımsızlıklarını kazanmalarından sonraki evreyi ifade eden bu kavramın böylesine yaygınlaşmasında birinci dünya akademilerindeki üçüncü dünya kökenli aydınlar hatırı sayılır rol oynadılar.

1980'lerde birinci dünya akademilerinde "kozmpolit epistemolojiler"e duyulan ilginin sonucunda doğan postkolonyal eleştiri, bir zamanlar üçüncü dünya olarak adlandırılan coğrafyalarda biçimlenen kültürleri ve kimlikleri, bu coğrafyalardan akan diasporik nüfus hareketlerini, sınır ihlallerinin doğurduğu yeni mekansallıkları postmodernist bir yaklaşımla inceliyor. Postmodernist düşüncenin bütün diğer versiyonları gibi, aydınlanmanın etkisi altında kurul-

muş meta-anlatıları reddediyor, bunları kolonyal modernliğe özgü anlatılar olarak niteliyor.

Çin'deki anarşist gelenek ve bu geleneğin genç Mao üzerindeki etkileri hakkında çok ilginç bir inceleme de yazarı olan Oregon Üniversitesi tarih profesörü Arif Dirlik ise, Postkolonyal Aura başlığı altında topladığı yazılarında postkolonyal eleştirinin eleştirisini yapıyor. (*)

Dirlik'e göre, postkolonyal eleştiri kapitalizmin yol açtığı tahribatları, kapitalist sömürüyü açıklamıyor, avrupamerkezciliği tarihsel olarak kapitalizmden ayırarak eleştiriyor. Avrupamerkezciliği salt kültürel düzeyde kavıyor ve eleştirisini kültür alanıyla sınırlıyor. Bu eğilim

sınıf ilişkilerini inkar ediyor, tahakküm ve kapitalizm arasındaki bağı bulanıklaştırıyor.

Dirlik'e göre kolonyalizmin özünde bir kültür sorunu olarak kavranması ve böylelikle "kültürelci" bir tutumun benimsenmesi

kültür kavramının da indirgemeci bir yaklaşımla ele alınmasına neden oluyor. Dirlik, bu noktada kültürü "radikal bir sorun olarak" kavramak ile kültürelci tutum arasındaki farka dikkat çekiyor; kültürü bir faaliyet biçimi, bir özgürleşme pratiği olarak benimsemenin önemini vurguluyor.

Kültür bizlere, dünyayı değiştirme çabalarımıza ışık tutacak, kaynaklık edecek, bu soy çabaları

Eski kolonilerin halkları bugün de kapitalist sömürünün nesneleri.

besleyecek algılayış biçimleri kazandırdığı için radikal bir sorundur. Dirlik'in sözleriyle kültür, "sadece bir dünyayı algılayış biçimi değildir; dünyayı yapma ve değiştirme biçimidir de" (s.45). Kültürün bu radikal niteliğini görmek, her şeyi kültür sorunu olarak kavrayan ve açıklayan kültürelci tutumdan, kültürü "salt bir algı biçimi olarak" gören kültürelci ideolojiden hayli farklıdır. Deneyim alanının tamamını kültür sorununa bağlayan kültürelcilik sömürünün kaynaklarını, tahakkümün gerçek nedenlerini açıklamıyor.

Yayılmacılığın, kolonyalizmin itici gücünü kapitalizm oluştuyordu, halen de öyle. Oysa, postkolonyal eleştiri, Dirlik'in deyişiyle, bu bakımdan "kapitalizme temel bir statü" vermekten, eleştiri oklarını kapitalizme yöneltmekten ısrarla imtina ediyor (s. 109).

Geç yirminci yüzyılda kapitalizm yeni bir evreye girmiş ve post-fordist üretime geçişin, diasporik hareketlerin, sınırları ihlallerinin, üçüncü dünyadan akan yoğun göç nedeniyle eski mekansallığın bozulmasının belirleyici olduğu bu değişimi kavramlaştırma konusunda bir güçlük belirmiştir.

Söz konusu epistemolojiler ve bu arada elbette postkolonyal eleştiri değişen dünyayı kavramlaştırmaya belirli bir katkıda bulundular. Fakat, kapitalist sistemdeki söz konusu değişimler eski güç ilişkilerini ortadan kaldırmış değil. ABD'nin 9/11 saldırısını bahane ederek yeryüzünün ekonomik kaynaklarını denetim altına almak için harekete geçmesi, Irak'a açtığı savaş, Suriye ve İran'a açmaya hazırlandığı savaşlar eski güç ilişkilerinin süregeldiğini ortaya koyan örnekler.

Eski kolonilerin halkları bugün de kapitalist sömürünün nesneleri. Ekonomik yapıdaki kimi dönüşümler onların durumunda herhangi bir

değişikliğe, iyileşmeye yol açmış değil. Ulusötesi şirketlerin Asya'da çocuk emeğini günde bir-iki dolar karşılığında sömürmekte olduğu hatırlanacak olduğunda, durumun dünden daha kötü olduğu dahi söylenebilir.

Postkolonyal eleştiri, günümüzde süregelen ağır emek sömürüsü ve kolonyal güç ilişkileri üzerinde durmuyor. Kolonyalizmin tarihinde kapitalizmin oynamış (ve halen oynamakta) olduğu rolü görmezden geliyor, bu rolü önemsemiyor. Oysa, eski kolonilerin geçmişleri ve bugünleri ancak kapitalizmle, kapitalist sömürüyle ilişki içinde, kapitalizmin eleştirisiyle anlaşılabılır.

"Epistemoloji olarak tarih" in dikkate alınmaması ve edebiyatın, kurmaca metinlerin tarihe tercih edilmesi, buna bağlı olarak geçmişteki baskı ve tahakkümün üzerinde durulmaması günümüzde küresel kapitalizmin biçimlendirdiği yeni tahakküm ilişkilerini de muğlaklaştırıyor.

Aydınlanmanın bir yönüyle, Avrupa'nın yayılmacılığına, sömürgeciliğine ideolojik kaynak sağladığı doğrudur. Fakat diğer yönüyle aydınlanma, en radikal idealleriyle Avrupa dışına çıkarak ezilen halklara kolonyalizme karşı mücadele-

lerinde esin kaynağı olmuştur.

Aydınlanma değerlerinin kolonilere değin yayılarak "siyah Jakobinler" in isyanını ateşlediğini, Karayipler'deki köle ayaklanmalarında aydınlanma ideallerinin inkar edilemez etkide bulunduğunu C. L. R. James başta olmak üzere radikal tarihçilerin çalışmalarından biliyoruz. Postkolonyalizmin, aydınlanma eleştirisi ise bu

ikinci yönü gözardı ediyor. Aydınlanmanın karmaşık yapısını dikkate almaksızın indirgemeci bir yaklaşımla ele alıyor. Aydınlanmanın tahakkümücü çehresi üzerinde odaklanarak aydınlanmanın sosyalizm, anarşizm gibi devrimci akımları doğurmuş olan özgürlükçü bir çehreye de sahip olduğunu unutuyor. Dirlik'e göre postkolonyalizmin bu eleştirileri yaparken gerçekte yeni bir şey söylemiş olmuyor, liberal jargonu postmodernist motiflerle bezeyerek tekrarlıyor. (s. 9).

Postkolonyal eleştiri, küresel dönüşümün doğurduğu yeni durumları kavramlaştırmaya katkıda bulunmakla birlikte, zamanla birinci dünya akademilerinin içinde ehlileşerek yabancı düşünce olmaktan çıktı. Eleştirel bir karşı-teori olma özelliğini yitirdi. Postmodernist düşüncenin diğer versiyonları gibi, kendini kimlik siyasetleriyle, farklılığa vurguyla, farklılığın fetişleştirilmesiyle sınırladı.

Postkolonyal eleştiri eşitsizliğe, tahakküme ve emek sömürüsüne karşı radikal siyasetler önermiyor. Dahası, kimi kez açıkça, kimi kez örtülü olarak radikal siyasetleri, örgütlü mücadeleyi, özgülleşme açısından elzem olan yıkıcı başkaldırıları reddediyor. ¹

(*) - Arif Dirlik, Postkolonyal Aura: Küresel Kapitalizm Çağında Üçüncü Dünya Eleştirisi (çev. Galip Doğruşan), Bogaziçi Üniversitesi Yayinevi, 2005.

**Yayılmacılığın,
kolonyalizmin
itici gücünü
kapitalizm
oluşturuyordu.**

Başbakanlık İnsan Hakları Danışma Kurulu'na yazdığı rapor nedeniyle hakkında TCK 302 ve 216'dan dava açılan ve 5 yıl hapis istemiyle 15 Şubat'ta yargılanacak olan yazarımız Baskin Oran, bu ay Ekümenik meselesini irdeliyor.

Soru - Cevap
BASKIN ORAN

Soru:

Ekümenik ne demektir; bu terim yüzünden Türkiye'de çıkan sorunlar ve diplomatik krizler nedir?

Cevap:

Rum Ortodoks dünyasının tarihsel olarak en üstün başpiskoposluğu demektir. Bu sıfat, tarihsel olarak, İstanbul Haliç'teki Fener semtinde yer alan Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi'ne

aittir. Öncelikle bu kurumun tarihsel gelişimine bir göz atalım.

Birinci Konstantinos Roma İmparatorluğu'nun başkentini Bizans'a taşıyıp, kente Konstantinopolis adını verince, buradaki kilise başpiskoposluğa yükseltildi. 381'den itibaren Roma piskoposluğuyla eşit oldu. 6. yüzyılda piskoposun resmî unvanı "Konstantinopolis Başpiskoposu ve Ekümenik Patrik" oldu. Ekümenik sıfatı Yunanca "Oikoumene: Üzerinde insan yaşayan her yer" anlamına gelir. Patriğin bütün Ortodokslar üzerinde dinsel yetki sahibi olduğunu anlatıyordu. Yine 6. Yüzyılda Birinci İustiniyos döneminde patriklik devletin birliğine ve çıkarlarına bağımlı kılındı.

Ortadoğu'da bu hep böyledir. Din, hep devletin pençesi altındadır. Dolayısıyla, devlete bu bağımlılık Osmanlı döneminde de aynen devam etti. Fatih, Patriğin yetki alanını mu-

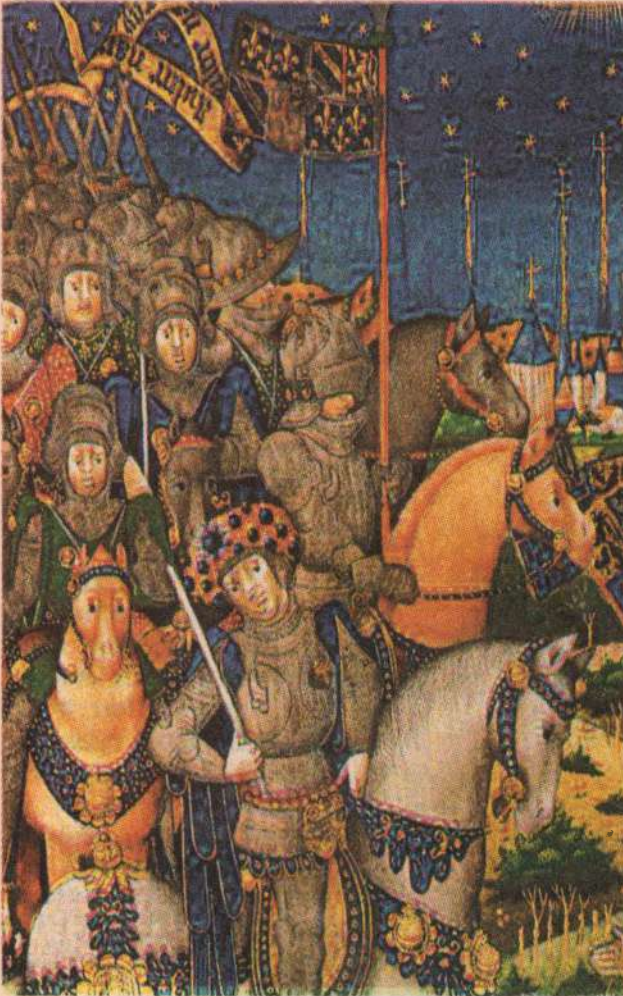
azzam genişleterek Hristiyanlığın bölünmüşlüğüne canlı tuttu; çok daha güçlendirdiği patrikliğe önemli ayrıcalıklar tanıyarak onu Roma'ya karşı kullandı.

Ama 1820' lerdeki Yunan ayaklanması sırasında Fener Patriği, Yunan bağımsızlığına karşı çıktığı halde (çünkü cemaati azalacaktı, çünkü milliyetçilik "din" in rakibidir), yine de idamdan kurtulamadı. Zira Osmanlı'da "milletbaşı" lar kendi cemaatlerinin sadakatinden sorumluydu.

Bu işi biliyorum sananların sandığının aksine, Lausanne Barış Antlaşması'nda Fener'in adı hiç geçmez. Tek kelime bile. Yurtdışına çıkartılması yönünde istekler gelmişse de, Türkiye'de kalması tercih edilmiş ve bütün dünyevi yetkileri alınarak yalnızca dinsel bir kurum haline getirilmiştir. Mübadele, Fener'in gücünü çok azaltmıştır. Bugün patrik, Rum Ortodoks Türk vatandaşları arasından, Sen Sinod meclisince seçilir ve Türk hükümetinin onayıyla atanır.

Türk-Yunan ilişkilerinin Kıbrıs yüzünden 1960'lardan itibaren bozulmasıyla birlikte, Fener'in ekümenikliği Türkiye'de özellikle sağ kesim tarafından sorgulanmaya ve Türkiye'nin çıkarlarına aykırı olduğu ileri sürülmeye başlandı.

1990 sonrasında Fener'in dünya Ortodoksluğu üzerindeki (ekümenik) yetkisi ve bu kiliseler arasında dinsel bakımdan primus inter pares (eşitler arasında birinci) sayılması, Türkiye'deki sağ kesimin yanına ilânc bir müttefikin ka-

tılmasına yol açtı: Sovyetlerin dağılmasından sonra yükselmeye başlayan Moskova patrikliği.

Geçtiğimiz yıl, Fener Rum Patriği Vartholomeos (B, V okunur), her altı ayda bir değişen 12 metropolitten oluşan ruhani meclis Sen Sinod'a bu sefer Türk yurttaş olmayan 6 rahip atadı. Bu atamalar için TC. vatandaşı olmak koşulu bulunmamaktaydı. Ama tabii, Türkiye'de birtakım çevreler yine hop oturdu hop kalktı. Çünkü Fener'in bir Vatikan olup Türkiye'nin başına bela açacağına inanmışlardı. Baksanıza, yılda bir "suya haç atıp çıkarma" törenine Fatih gibi giydirmiş atlı adamlar getirerek yuh çekiyorlar. Fatih? Fener patrikliğini gerçekten ekümenik yapmış padişahın adı değil miydi bu yahu?

Patrik bu çevreleri başına sarma pahasına bu atamaları niye yaptı? Mecburdu. Yetmiş milyonluk Türkiye'de yalnızca 1473 Rum kalmıştı (şu saniyede daha azalmış olabilirler, çünkü bu insanlar çok

yaşlıdır). Yani, kelaynaklardan az sayıda. Tabii, büyük bir din adamı sıkıntısı vardı. Üstelik, Heybeliada Ruhban Okulu 1971'den beri kapalıydı. Patrikhane hukuk danışmanının içişleri'ne gönderdiği 05.03.2004 tarihli yazıya göre; 12 üyeli Sen Sinod'un iki üyesi ölmüştü, çok yaşlıların bazıları ağır hastaydı. Patrikhane uzun zamandır Ankara'nın kapısını aşındırmakta ve resmen sönmekte olduğunu anlatmaktaydı. Son olarak,

Ağustos 2003'te Başbakanlık'a bir mektup göndermiş ama cevap alamamıştı. 20 Ocak 2004'te Başbakanlık'a yapılan ziyaretten de bir sonuç çıkmamıştı.

Bunun üzerine Fener, kendine bağlı dünya Ortodoks kiliselerini temsilen 6 metropoliti, ayda bir toplantılara katılmak üzere Sen Sinod'a atadı.

Bu durumlar, Türkiye ile tüm batı dünyasının ve özellikle de ABD'nin arasını açıyor. Diplomatik baskılar yaratıyor. ABD yetkilileri yılda birkaç defa Fener'i ziyaret ediyor. AB'liler de öyle.

Çünkü Batı, Moskova patriğinin dünya Ortodokslarını etkisi altına almasını istemiyor. Batılı bir ülke olan Türkiye'deki Rumların bu sıfatının devamını tercih ediyor.

İstanbul'un turist potansiyeli açısından Fener'in önemi vs. falan hiç derdim değil de, muhterem "milliyetçiler"imize sormak gerek:

1) Türkiye açısından; dünya Rum Ortodoks rahiplerinin Beyrut'ta mı eğitim görmesi iyidir, Heybeliada'da mı?

2) Türkiye açısından; Moskova Patrikliği'nin veya Yunan

**Ya Fener
Patrikhanesi
devlet içinde
devlet olur da
Türkiye'yi
yutarsa!**

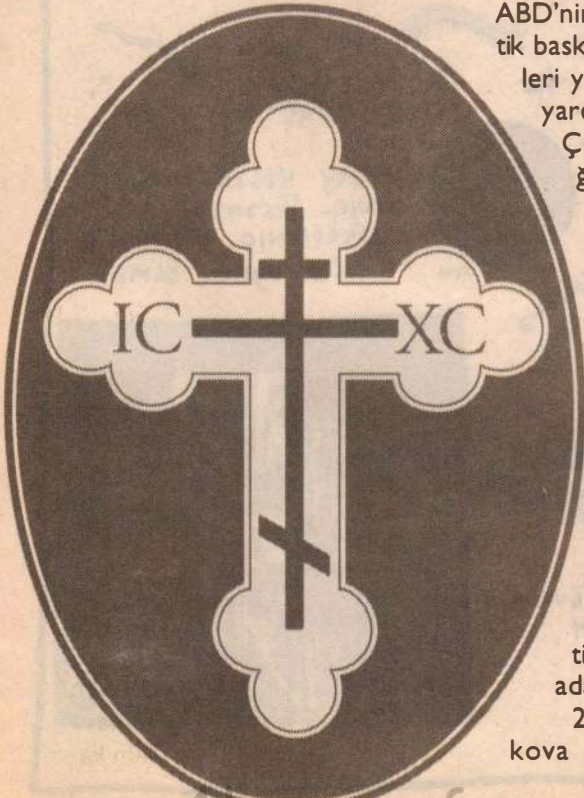

nistan Başpiskoposluğu'nun mu dünya Ortodoksluğuna söz geçirmesi iyidir, yoksa öcü gibi korktuğumuz Ekümenik sıfatıyla Fener Patrikhanesi'nin mi?

Tabii, cevap malum: "Ya Fener Patrikhanesi devlet içinde devlet olur da Türkiye'yi yutarsa!"

Vallahi, kimse kusura bakmasın ama, ben hayatımda bundan daha aşağılık kompleksi kokan bir komplo teorisi işitmedim. Ortodoks ilahiyatında dünyevi otorite kavramı tarih boyunca olmamışken, Ortodoks patriklerinin kellesi tarihte önce Bizans, sonra Osmanlı imparatorlarının iki dudağının arasına bakmışken, cemaati 1500'ü bulmayan Fener Patriği daha Yunanca konuşan Ortodokslara bile söz geçiremezken, vallahi pes. Ali Bulaç'ın söylediğinden de mi utanmıyorlar: "Yahu, biz Ortodoks ilahiyatına ne karıştırız?". Çok doğru. Şimdi Atina'dan birkaç kişi çıksa, "Müslümanlar hacca Mekte'ye değil, Medine'ye gitmelidir" buyursa, ne derdiniz?

Ne Sevr paranoyasıymış beyahu! Fatih'in gerekçeleri bugün aynen geçerli hale geldiği bir sırada, kimi insanlarımıza neler yaptırıyor.

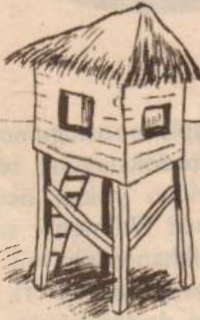
Topraktan öğrenirdi

Evinde bir sakı toprak bile bulundurmazdı...
İğrençti toprak; pis, her yere dağılan, leke yapan, içinde her mahlukatı barındıran berbat birşeydi onun için..

o da hemcinsleri gibi kendini topraktan uzak tutmak istemiş, en yüksek katlarda da istemiyordu hiçbiri... Yeşillik falan

yolları da pırıl pırıl üstünü asfaltla, betonla hemen örterlerdi.. Bazen görürlerdi toprağı; kaldırım taşı falan değişirken, her yer toz toprak -iğrenç- olurdu.. O zaman herkes söylenir, bir an önce 'toprak' kapatılırdı...

Toprağın üstünde yaşayan her türlü bitki gibi hayvanlar da olmamalıydı ortada; kedi, köpek, tavuk, kaz vs... hepsi de iğrençti, her türlü hastalık, virüs, enfeksiyon obsesyon onlardan bulaşırdı..

bu hastalık; insandan insana geçiyorsa bu meret, ..ıyyy...

Herşey yasak, herşey izole.. insanlar paketlenip, standartlara uygun olmalı..!

köy hayatı olamaz!

..Modern tavuk köyde yaşamaz!

.. o halde insan da iğrençti.. Dokunduğun, öpüştüğün, sevdiğin insanları onlar da akıyor, kokuyor, kanıyor, nefes alıyordu... tiksindi..

Teşkilat-ı Mahsusa'dan Mehmet Ali Ağca neredeyse aramızdaydı. Kimsenin içine sinmeyen bu tahliye, ister istemez aklımıza vaktiyle bu örgütü kuranlardan Yenibahçeli Şükrü'yü getirdi.

Yenibahçeli Şükrü

ÜMIT BAYAZOĞLU

Enver Paşa'nın yaveri. Hücum Taburu kumandanı. Önce Kocaeli ve havalisi, ardından Trabzon ve havalisi Kuvva-i Milliye kumandanı. Birinci TBMM'de İstanbul milletvekili ve Atatürk'e kafa tutan Kara Vasıf önderliğindeki muhalefet grubu üyesi. Bunların dışında doğa vergisi müthiş bir kol kuvvetine sahip, silahşörlükte ise üstün bir atıcı. Öyle ki, Osmanlı, Avusturya ve Alman orduları arasında yapılan tüm yarışmalarda daima o birinci. Enver Paşa'nın, onu yanından ayırmaması boşuna değil.

Yenibahçeli Şükrü'nün babası Kaymakam Dr. Ahmet Bey aslen Burdurlu, Sarıkeçili aşiretinden. Annesi ise Çerkez'di. İki çocukları oldu: Nail ve Şükrü. İstanbul'da Yenibahçe'de (Çukurbostan, şim-

diki Vefa stadının bulunduğu yer) oturdukları için Nail ve Şükrü kardeşler hep bu semtin adıyla anıldılar. Şükrü çok haşarı olduğu için hiçbir okulda dikiş tutturamadı.

Kuleli'den Bursa'ya, oradan da Edirne Lisesi'ne sürüldü. Her nasılsa Harbiye'ye girdi ama orada da rahat durmadı. Öğrencileri isyana kıskırtmak suçlamasıyla askeri mahkeme-de yargılandı. Tam Yemen'e sürüleceken çıkan bir afila orduya döndü.

Şükrü Bey öyle entelektüel filan sayılmazdı. Arkadaşları onunla alay ederken; "Allah sana kırk manda kuvveti vereceğine, iki kuş beyni verseydi" derlermiş. Meclis'te niçin muhalefeti seçtin diye sorduklarında; "Vasıf benim semt çocuğum, ondan nasıl ayrılırdım" demiş. Yani belirgin hiçbir siyasi

fikri yoktu. Enver Paşa'ya körü körüne bağlıydı.

İlk Dünya Savaşı'nın ardından bilindiği gibi İstanbul işgal ediliyor. İngilizler dağıtılan ordunun silahlarını toplayıp Taşkılla, Maçka Kışlası gibi binalarda depo etmişler. Silahları en son Yenibahçeli'nin kumanda ettiği Hücum Taburu teslim etmiş. Buna rağmen taburuna Pendik'te gizlice toplanma emri vermiş. Burada Kara Vasıf, Çerkez Ethem'in abisi Reşit Bey, Siyahî Dayı Mesut, Ali Çetinkaya, Konyalı Hüsnü (Konay) karar veriyorlar: Bir örgüt kurulacak ve İstanbul'da kalacak, gerisi Anadolu'ya geçecek. Yenibahçeli Şükrü Kocaeli ve havalisi (İstanbul dahil) Kuvva-i Milliye kumandanı oluyor. Kara Vasıf da gizli Karakol teşkilatını kuruyor. Çerkez Reşit Bey İzmir-Söke, Ali Çetinkaya Ayvalık, Hüsnü Bey Konya sorumlusu seçiliyor.

Bunlar İsmet İnönü'yü de aralarına davet ediyorlar fakat o; "Haydi çocuk olmayın" diyerek gelmi-

**Arkadaşları
Şükrü Bey'e
"Allah sana kırk
manda kuvveti
vereceğine,
iki kuş beyni
verseydi"
derlermiş.**

yor. Bunun üzerine Yenibahçeli Şükrü Bey İnönü'yü Pendik'te bir eve davet ediyor. Burada üç gün tartışıyorlar. Sonunda İnönü; "Peki gidelim de ailemin ihtiyaçlarını sağlayayım" dediğinde kendisine "Biz ailene gerekeni yaparız, buradan ancak Ankara'ya gidilir" deniyor.

Bu sıra Ankara parasızlıktan kıvranıyor. Yenibahçeli, Kandıra Osmanlı Bankası'nda para olduğunu öğreniyor ve bankayı soymaya karar veriyor. Bunu duyan İnönü; "Aman mesul oluruz" diyor. "Ne mesulü be! Biz bu mücadeleyi kazanamazsak zaten hepimiz idamlı-gız. Kazanırsak hesabını benden sorsunlar" cevabını veriyor. Bankada mevcut 16 bin lira alınıyor. Atatürk; "Gözlerinden öperim, para gönder" şifresini çekince, hasılat-tan bin lirasını kendine ayırıp 15 bin lirasını Ankara'ya gönderiyor.

Yenibahçeli daha sonra Trabzon ve havalisi Kuvva-i Milliye kumandanı oluyor. İlk işi Artvin ve Borçka'dan Gürcüleri temizlemek oluyor. 1914-1915'te abisi Yenibahçeli Nail Bey burada İttihat ve Terakki Partisi mümessiliymiş. Ermeni katliamı başlayınca Trabzonlu zengin Ermeniler dost bildikleri Nail Beye; "Ortalık çok karışık"

Kuva-i Milliye'ciler'den bir grup. Oturanlar soldan; Muhittin bey, Kara Vasif Bey, Dayı Mesud. Ayaktakiler soldan; Erkân-ı Harp Kaymakamı Naim Cevat Bey, Erkân-ı Harp yüzbaşısı Ali Rıza Bey ve Şükrü Bey.

diye servetlerini emanet etmişler. O da çok "vatanperverâne" bir davranışla bunları topluca öldürüp paraların üstüne konmuş. Haliyle Yenibahçeli Şükrü de abisinin bu şöhretinden epey istifade etmiş.

Tüm bu yaptıklarına rağmen Ankara ona güvenmiyordu. Kazım Karabekir aracılığıyla onu denetim altında tutuyordu. O tarihler Sovyetler ile ilişkiler yağlı ballı. Yenibahçeli bir adamını Moskova'ya göndermiş, adam oradan 80 kişilik bir Sovyet heyetiyle geri dönmüş. Bunlar misafir edilmiş. Arkadan 1.5 milyon altın ruble ve silah gelmiş. Şükrü Bey bunları Ankara'ya iletmış. Türkiye Komünist Partisi kurucularından Mustafa Suphi ve arkadaşlarının örgütlenmek üzere Rusya'dan Anadolu'ya geldiğini haber alınca, Kayıkçılar Kahyası Yahya Kaptan'a onları denizde katlettiymiş.

Yenibahçeli'nin Trabzon ve havalisinde giderek güç kazanması üzerine, Ankara onu buradan alayı ile birlikte Batı cephesine gönderdi. Burada askerleri elinden alınıp düzenli ordu saflarında dağıtıldı. Kendisi de ordunun talim ve terbiye için kurulan atış müessesesinin güya başına getirilerek avuttuldu. Sonra da I. Meclise alındı.

Meclis'te "semt çocuğu" Kara Vasıf'ın başını çektiği 2. Grup diye bilinen muhalifler arasında yer aldı. Bir gün Başbakan Rauf Orbay'a gitmiş; Mustafa Kemal Paşa'nın diktatörlüğe yöneldiğini, bunun önlenmesi için ne yapılacağını sormuş. Aldığı cevap şöyle; "Şükrü 600 senelik padişahını reddeden bu millet bir Selanikli'nin peşinden mi gidecek. Hele şu düşmanı bir atlatalım, gerisi kolay" demiş. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kazım Orbay da Yenibahçeli'yi çok severmiş. Çünkü Sarıkamış seferinde ayakları donmuş, Şükrü Bey onu kucağında taşımış.

2. Grubun giderek güçlenmesi, bunların desteklediği Enver Paşa'nın her an Anadolu'ya gelip ha-

Öldürülecekler listesinin başında Yenibahçeli Şükrü, Kara Vasıf, Ali Şükrü gibi isimler var.

reketin başına geçeceği söylentilerinin arttığı günlerde bazı elebaşı muhaliflerin katline karar alınmış. Bu işle Atatürk'ün muhafızı Topal Osman görevlendirilmiş. Öldürülecekler listesinin başında Yenibahçeli Şükrü, Kara Vasıf, Ali Şükrü gibi isimler var. Önce ateşli bir hatip olan Ali Şükrü güya faili meçhul bir cinayetle ortadan kaldırılmış. O zaman 2. Grup milletvekilleri ayağa kalkmış. Meclis kürsüsünden Atatürk'ün yüzüne "Ali Şükrü'yü boğan elleri parçalayacağız, isterse o eller sırmalarla örtülü olsun" diye bağırılmışlar. Atatürk'ün muhafızı Topal Osman tepeden tırnağa silahlı adamlarıyla Meclis'e gelmiş. Niyeti Atatürk'ü sıkıştıran 2. Grup milletvekillerine göz dağı vermekmiş. Bunu gören Rauf Orbay telaşla Şükrü Bey'e gelmiş. O da yerinden fırlamış ve kapıda Topal Osman ve adamlarını göğüsleyip kışlarına birer tekme vurarak dışarı atmış. Bu sefer bahçede toplandıklarını görünce muhafız bölüğüne süngü taktirip bunları dağıtmış.

Meclis'te yine herkesin ateşten gömlek giydiği bir başka güç gösterisi daha yaşanmış. Atatürk, Sakarya meydan savaşından önce Başkanı olduğu Meclis'ten Başko-

mutanlık ünvanını talep etmeye hazırlanıyor. Ancak 2. Grubun patırtı çıkaracağından endişe ediliyor. Bunun üzerine Atatürk'ün en sadık silahşörleri aralarında 2. Grubun en tehlikeli isimlerini seçip, eğer olay çıkarırlarsa öldürmeyi planlıyorlar ve Mecliste her biri seçtiği kişinin karşısında yer tutup eller tetikte beklemeye başlıyorlar. Ancak o gün Atatürk'ün başkomutanlığını muhalifler de onaylayınca her hangi bir olay çıkmıyor. Bundan çok sonra planda yer alan Bahriye Vekili İhsan (Eryavuz) Bey her şeyi Yenibahçeli'ye böyle itiraf ediyor.

"Topçu" namıyla anılan İhsan Bey, Balkan Savaşında Çatalca savunmasında önemli rol oynamış bir savaş kahramanıydı. Yenibahçeli ona hiç güvenmezdi. Çünkü bazen şaka yollu iki eliyle Şükrü Bey'in boğazını tutup "Ne güzel ipe gelir" dermiş. Atatürk'e karşı İzmir'de suikast düzenlendiği zaman kurulan İstiklal Mahkemesi'nin başına işte bu Topçu İhsan Bey getirilmiş. Bunu duyan Yenibahçeli de (zaten zanlılar listesinde olduğundan derhal) sırta kadem basmış. Ancak suikastla bir ilişkisi olmadığından ve biraz da mahkemenin gidişatını izledikten sonra arkadaşı Ali Çetinkaya'nın başkanlık ettiği İstiklal Mahkemesi'ne teslim olmuş. Abisi Nail de aynı suçtan hapiste karşılaşıyorlar. Nail, "Kardeşim seni asacaklar, metin ol" filan diyor ama Şükrü bırakılıyor, Nail asılıyor.

Halbuki savcılık davanın başında Şükrü Bey'in iki defa idamını istemiş ama Kel Ali ile Şükrü Bey'in ilişkisi meşhur Ali Çetinkaya arkadaşlığı olduğundan be-
raat etmişti. Şükrü Bey çok güzel zeybek oynamış. O sıralar bir Balkan Festivali düzenleniyor. Bizim zeybek ekibini de o çalıştırıyormuş. Abisinin asılmasından birkaç gün sonraya tekabül eden bu şenlikte rivayete göre, Yeni-

Talât - Şükrü çifti Florya'da

bahçeli Şükrü, Kel Ali ile Tokatlıyan Otel salonlarında karşılıklı zeybek oynamış. İzmir suikastı girişimi muhalefeti kökünden kazımak için çok büyük bir fırsat oluyor. En tehlikeliler asıldıktan sonra ikinci dereceden tehlikeli görülenler ise birer "tekaüt maaşı" verilerek tasfiye ediliyor. Bunların başında da haliyle Yenibahçeli Şükrü geliyor. Şükrü Bey 1920'li yılların ikinci yarısında gayet zengin ve soy-

lu ama çocuklu

dul bir Çerkez

olan Talât Hanımla evleniyor. Kadının önceki eşinden Burhan (Oğuz)* adında bir oğlu var. Yenibahçeli, Talât Hanım'ın Florya'daki köşküne postu seriyor, eski dava arkadaşlarına eşinin cebinden yıllarca bitmek tükenmek bilmez partiler veriyor. Ne kadar "ipten dönmüş" varsa hepsi burada. Köşkü "merkez-i umumi"ye çeviriyorlar. O zamanlar Florya'da tek tesis yok ile-

ride plaj olacak sahil de Talât Hanım'ın şahsi mülkü.

Yenibahçeli'nin Florya'da hüküm sürdüğü tatlı hayat Atatürk'ün de ilgisini çekiyor ve bir gün Ertuğrul yatı Florya'da demir atıyor.

Şükrü Bey, "Safa geldiniz Atatürk'üm" diyerek

elini öpüyor, böylece yıllar süren dargınlık sona eriyor. O gün Atatürk burasını çok beğendiğini söylüyor. Ardından belediye plajı istismak ediyor ve Talât Hanım'ın konağı elinden alınıyor. Ve he-

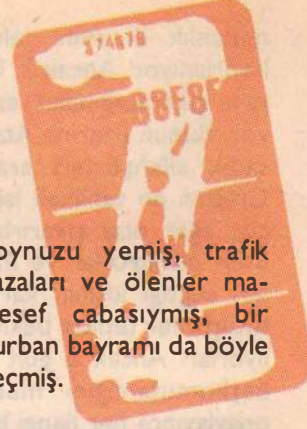
men buraya malûm Florya

Plajı ve Cumhurbaşkanlığı Köşkü yapılıyor.

Yenibahçeli için ne beis, bu defa Taksim'de taşındıkları apartmanda aynı vur patlasın, çal oynasın hayat devam ediyor. Ancak çok geçmeden Talât Hanım'ın parası tükeniyor ve tatsız günler başlıyor. Ve tabii kaçınılmaz son, ayrılıyorlar. Şükrü Bey, Milli Şef İnönü devrinde tam mânâsıyla arazi oluyor, çünkü onun kendisini günahı kadar bile sevmediğini biliyor. Bu yüzden de 1953'te ölünceye kadar da adını işiten pek olmuyor. **H**

(*) Bu yazı Burhan Oğuz'un Simurg'tan çıkan "Yaşadıklarım Dinlediklerim" adlı kitabından yararlanılarak hazırlandı.

SEYİT ALİ ARAL

Alternatif ve temiz enerji konularından bihabermişiz, rüzgâr ve güneş enerjisinden faydalanıyormuşuz. Baraj projelerinin çoğu yürümüyormuş, eskimiş teknolojiler enerji ihtiyacını karşılamıyormuş. Kazıklanma pahasına doğal gaz satın alıyormuşuz ve ne olur ne olmaz diye bir depolama tesisimiz yokmuş. Vallahi aferinmiş.

Taze tezeğin üzerine tüy misali, en güzel kıyılarımızın dibine ne zaman nükleer santral yaptıracaktınız elin adamına.

'Adamı yirmi yaşında hapsettiniz elli yaşında saldırdınız, hiç vicdanınız, evladınız yok mu sizin?' (Ağca'nın teyzesi.)

Sağlık Bakanı tavuk vebası için, 'Bu benim ilk krizim' demiş. Hijyen sorunları yüzünden ölen

bir düzine bebek, Malatya'da ishal salgını, sağlık sisteminin çökmüş olması ısınma turlarıymış meğer.

'Rahşan hanım rahat uyku uyuyabiliyor mu acaba?' (Ağca'nın halası.) (Nasıl yani?)

İran ve Suriye ile ilgili destek konularında, Türkiye'ye çok iş düşecekmış çokook. Bunu ABD büyükelçisi Ross Wilson diyormuş. Goben ve Brestlav diye iki zırhlı gemi vardı bundan uzun zaman önce, öylesine geliverdi aklıma ne bileyim...

'İpekçi kimin adamı asıl siz ona bakın; Türkiye üzerinde oynanan oyunlar sürdükçe bazı insanların canı yanacak.' (Ağca'nın kardeşi Adnan Ağca.)

Geçen ay iki adam otobüsteymiş, kafaları güzelmış, biri tabancasını çekmiş (gerçek tabanca) şoförün kafasına dayamış, bir otobüs dolusu insan ecel teri dökmüş, adamlar sonra teslim olmuş, üzerlerinde esrar, yedek şarjör vs. çıkmış, tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmışlar.

'Malatya'da doğdu, Papayı da vurdu, sen en büyüksün

Ağca lalalaalalalaaa' (Malatya-K.Maraş spor maçından bir tezahürat)

Murat Kurnaz; bu T.C. vatandaşı dört senedir Guantamo üssünde hapis. Onun salıverilmesi ve o hapishanenin kapatılması için mücadele eden, Bush ile görüşen kişi ise Angela Merkel. Devlet adamı olmak bir hayli yürek istiyormuş. Yemiyor di mi?

'Hayatın bizlere bahsettiği en zengin hazine, namuslu bir ündür.' (W. Shakespeare)

Çeçenistan'da son üç sene içinde, hepsi radikal din temelli örgütler tarafından eğitilmiş on iki T.C. vatandaşı öldürülmüş.

Blair oğlunu tokatlamış ve eklemiş, 'Bir çocuğa tokat atmakla, eziz yet çekirmek, farklı şeylerdir'. Doğru aslında, bir ulusun doğal kaynaklarını çalmakla, insanlarını öldürmek, farklı şeylerdir.

Her sene aynı şenlik, 1800 kişi kendini kesmiş, 3 kişi kalp krizi geçirmiş, bir yığın büyük baş yollarda koşturmuş, onları yakalamaya çalışanlar

boynuzu yemiş, trafik kazaları ve ölenler malesef cabasıymış, bir kurban bayramı da böyle geçmiş.

Avrupa'da 7.558 kişiye, ülkemizde ise 50.762 kişiye bir halk kütüphanesi düşüyormuş.

Ağca yaz boşluk bırak, cep telefonuna Müşerref Tezcan'ın sesinden 'Türkiye'm Türkiye'm cennetim, benim eşsiz milletim' melodisi gelsin, hem de 12 Eylül remix.

Zeynep Yaşın, ülkemizin en genç hacısı. Sadece altı aylık. Peki nasıl şeytan taşladı, babası 'at kızım, at şeytan amcana' diye eliyle yardım mı etti, biberonuna zezem suyu mu koydular? Helal olsun, gerçekten büyük cesaret.

Sokaklar kopup ve kolpala-
rın mekanı olduğundan, insanlar kendi adaletlerini sağlamak için silahlanıyormuş. Devlet caydırıcı

kanun düzenlemesinde bulunmuyormuş.

Ulla gemisinden denize karışan atık nedeniyle, Iskenderun'da üç sene sonrası için kanser vakalarında artış bekleniyormuş. Açıklandığı gibi 1400 ton değil, sadece 115 ton zehirli atık çıkartılabilmiş.

ABD insansız uçakları aniden cinnet geçirmiş, Pakistan'da Dama-dola köyünü yerle bir etmişler. El Kaideci avı için alakasız 24 kişi ölmüş. Bölgenin merkez komutanı Chris Karns saldırıyı resmen doğrulamamış, topu Pentagon'a atmış. Pentagon bir açıklamada bulunmamış. Her şey uçaklar yüzünden olmuş. Tüm dünya salak, ölenler istatistik sayısı, onlar ise hep haklıymış.

DYP'li Dalyan Belediye Başkanı AKP'ye geçmiş. Carreta caretta'ların yumurtladığı İztuzu plajını kapmış. Beldedeki 500 esnafın desteği ile günübirlik turlarla gelenler bu plajda ağır lanacakmış. Şezlonglar, şemsiyeler, pislikler... haliyle rant ve mafya eksik olmaz. Deniz Kaplumbağası kabuğu kırılan bir şeymiş, yani.

Alternatif kedi isimleri

Erkek: Semir Dişi: Sömür

TARIK 2000 ZİYAD

7 Ocak Cumartesi

Bayram hediyesi

Galata Kulesi'nin yanındaki Gündoğdu Kahvesi'nde buluştuk. Bahçesinde. Hava çok güzeldi. 11:50 Nişanım geldi. Bir yayınevinde çalışan arkadaşı ve sırdaşı Emine ile. Sandalyelerine otururlarken Emine, ben nişanıma bakarken, bana doğru "N'aber fotokopici bey" dedi. Nişanım "Daha iyi bir iş bulacak yakında" dedi. Yarı telaşla. "Evet" dedim. Cep telefonu ile kulenin fotoğrafını çeken uzun boylu turist bir bayana bakarken. O sırada grafiker Faruk geldi. Biraz sonra da yazar Ali. Bir ara susamlı koz helva satan yaşlı bir amca geldi masaya. Yazar Ali bir paket aldı. İki paket parası verdi. Emine bayram ziyareti-ne gideceği Denizli'deki ailesine aldığı hediyeleri gösterdi. Tahtakale'deki Şark Han'dan Çin malı üç ördek almış. Ağır plastikten. Tanesi 1 milyonmuş.

Strunz ile Farah

Yazar Ali "yanımda nefis bir CD var" dedi. "İranlı gitarci Farah ile Kostarikalı gitarci Strunz'un birlikte çalıp doldurdıkları". "Kayıt da Kanada'da yapılmış" dedi sakallı grafiker Faruk. CD'nin kapağını incelerken. Uzun saçları parlıyordu güneşte. Bir ara masanın altından nişanım bir kâğıt para verdi. Kimse anlamadı. Boş sağ pantolon cebime koydum. Biraz daha konuştuk. Çaycıdan hesabı istedik. Ben ödemeye çalıştım. Sağ cebimdeki kâğıt parayı çıkarıp uzattım. Ama Faruk daha atik davrandı. Ben de 10 milyonu tekrar cebime koydum. Kalktık. Hep beraber Emine'nin Kölemen Çıkamazı'ndaki evine gittik. Bol müzik dinledik. Emine bir ara çıktı. Lahmacun ve bira alıp geldi. 18:00 Uzun uzun konuştular. Ben daha çok kütüphaneyi ve CD'leri karıştırdım. Bir ara çay

da demlediler. Dokuz gibi biz çıktık. Nişanımla. Onlar kaldılar. Tam çıkarken Hülya geldi. Ali'nin arkadaşı. Ceple konuşuyordu. İşaretleştik. Merdivenleri indik sonra. Yürümeye başladık. Taksim'i geçtik. Yürürken sol elimi pantolon cebime soktum. Parmaklarımı tenime değdi. "Yırtık büyümüş" diye düşündüm.

Sokak lambası ışığı

Nişanım koluma girdi. Radyoevi'nin oralarda biraz öpüştük. Sessizce. Teşvikiye Camii'nin arkasındaki Hostes Rana So-kağı'na saptık. Apartmanın kapısında durduk. Tekrar öpüştük. "Yarın ararım" dedim. "Bu gece ara" dedi. Apartmana girdi. Otomat yandı. Demir parmaklı kapının arkasında uzaklaştı. Kayboldu. Bekledim. Otomat söndü. Ayrıldım. Yokuş aşağı yürüdüm. Biraz ılık çaldım. Beşiktaş'tan motora bindim. Üsküdar Meydanı tenha idi. Yürüyerek, Selamsız Yokuşu'nu çıktım. Kemal Bakkal'ın ışıkları yanıyordu. Girdim. On lirayı uzattım, bir Yeni Harman, bir kibrit aldım. Eve geldim. 11:50 Ev çok sessizdi. Mutfağın ışığı açıktı. TV sesi de yoktu. Halam etrafta görünmüyordu. Montumu çıkarmadan mutfığa gittim. Temiz, beyaz fayans tezgahın üzerinde bir kutu ilaç duruyordu. Yeni açılmış. Tek bir tablet alınmış. Mavi, yarım su bardağının yanında. Kutunun üzerindeki yazıyı okudum. Lustral Anti Depresan. Mutfağın ışığını kapadım. Ev daha da sessizleşti. Salona geçtim. Balkonun kapısını açtım. Cebimden sigara ve kibriti çıkardım. Tam yakacaktım ki. Vazgeçtim. Gürültü olur diye. Ağzımda sigara, sokak lambasının sarı ışıklarının boş ağaç dallarını aydınlatmasına bakmaya başladım.

Beyaz fayans tezgahın üzerinde bir kutu ilaç duruyordu.

**Pavli, bir şehir-i İstanbul efsanesi olarak yürür gider.
Gerçekten de Pavli hep yürür, hep gidecek bir yeri vardır demek ki...**

İstanbul'un 7. harikası

GÜNER ÖZKÜL

İstanbul'un yedinci harikası derken Pavli'den söz ediyorum canım, bizim Pavli'den... Diğer altı harika nelerdir? Bilmem! Lafın gelişi... Hani dünyanın yedi harikası var ya, neden İstanbul'un da olmasın, hem İstanbul yedi tepeli şehir değil mi? Roma da öyleymiş ya neyse. Yani bu yedi rakamının mistik bir yanı var galiba...

Her şehrin bir ruhu vardır; en iyi restoranları, en iyi eğlence yerleri, en güzel alışveriş merkezleri, müzeleri, tarihi mekanları, renkli sokakları, o sokaklarda dolaşan delileri, renkli yüzleri vardır. Gün gelir o renkli yüzler birer birer kaybolur, herkes farketmez ama, kaybolan aynı zamanda o sokakların canından parçalardır. Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır, sokaklar da...

Pavli, İstanbul'un neresine giderseniz gidin karşınıza çıkabilecek bir adamdır. Yaz ya da kış farketmez, örneğin ada vapurunda karşılaşabilirsiniz, ya da kış ortasında adadan denize giren bir adam görürseniz, o muhtemelen Pavli'dir. Ne zaman hastalanacağını anlasa, hemen gider kendini denize atar. Bir sonraki karşılaşmanızda yine çakı gibidir, yine yakası bağı açık olarak dolaşmaktadır ve nasıl yüzdüğünü ballandıra ballandıra anlatır. Her zaman siyah bir pantolon giyer ve üzerinde de gömlek ya da tişört olarak siyah, gri, haki, lacivert gibi koyu ve soluk renklerden başka bir renk görmezsiniz.

Arnavutköy sahilinde bir Pazar sabahı balıkçılar arasında bir yürüyüş yaparsınız, Pavli yanınızdan geçer, düdük kadar Pinokyo modeli

bir bisiklete binmiştir, zavallı bir keleşin sırtına abanmış at şeyi misali, ama olsun! Geçerken; "buongiorno bellissima!" diye bağırır, birden balık tutanlar döner, bakar. Pavli selam veriyse, bu zat dikkate değer biridir derler kendi kendilerine. Cihangir'de Savoy Pastanesi'nin önünden geçer-

**Ne zaman
hastalanacağını
anlasa, hemen
gider kendini
denize atar.**

ken Pavli'yi apartman girişine sotalanmış bir masada otururken görürsünüz, mutlaka masasına oturtur ve bir çay ısmarlar. Yemeklerini Tünel'deki Armada restoranda ya da Eminönü'ndeki Beceren köftçisinde yer. Kuledibi'ndeki Nardis bugün popüler bir mekandır ama yıllar önce herkes oralardan geçmeye bile korkarken, Pavli Nardis'in ilk müdavimlerinden biri olmuştur. Pavli'nin kim olduğu, nereden gelip nereye gittiği, ne yiyip ne içtiği hakkında rivayet muhtelifdir. Herkes kendince bölük pörçük bilgilere sahiptir ama kimse bunu kabul lenmez, bire bin katarak anlatırlar. Böylece Pavli bir şehir-i İstanbul efsanesi olarak yürür gider. Gerçekten de Pavli hep yürür, hep gidecek bir yeri vardır demek ki...

Aslında Pavli tam bir gemici karikatürü gibi görünmekle birlikte, bir zamanlar kürkçülük yaparmış. Ayrıca ailevi meselelerden dolayı bir leşi olduğu da onunla ilgili bilinen bir diğer gerçektir. Biraz daha ayrıntılı tarif edecek olursak, Pavli yaklaşık 60 yaşlarında, 1.80 cm. boyunda, 100 kg. çivarında, tepesi kelleşmiş olmakla birlikte orta uzunlukta siyah, kıvrıkcık saçlı, Yeti kadar olmasa da koca ayaklı, fırıncı küreği misali elleri olan bir adamdır. Sokakta yaylana yaylana yürürken hacminin iki katı kadar yer kaplar ve insanlar kenara çekilerek geçmesi için ona yer açar. Oysa onu tanıyanlar dünyanın en tatlı, keyifli adamlarından biri olduğunu bilirler.

Bir gün Kaktüs'te otururken yanımdaki grupla

laflamaya başladım. Söz dönüp dolaşıp Pavli'ye geldi. O gün tanıştığım, gençliğin nerede bitip, geçkinliğin nerede başladığı belli olmayan o bulanık süreçten geçen entelektüel bir hanım kızımız, nereye gitse "O" adama rastladığından (çünkü adını bilmiyordu) şikayet ediyordu. Artık o kadar bunalmış ki, adamın ona tecavüz etmek için takip ettiğinden şüpheleniyormuş. Önce çok ağırıma gitti, sanki ailemden bir yakınım iftiraya uğramış gibi... "Ulan Pavli seni ne yapsın!!!" dedim içimden. Sanki Pavli senin karşına çıktığı kadar herkesin karşısına çıkmıyor, sanki bu şehirde bir tek sen varsın Pavli'yi gören... Ama sonra düşündüm de, bu yakınmaların alt metnini okumak pek eğlenceli ve muzır olabilirdi doğrusu. Söz konusu hanım kızımız, en edepsiz rüyalarında, Pavli tarafından o boyasız uzun saçlı örgüsünden yerlerde sürükleniyor ve "al beni... n'olur... evet... evet..." diye inliyor olabilirdi. Tabii ki Pavli'ye bunları anlatacak kadar yüz göz olamazdım onunla, ne de olsa saygı duyduğumuz adalı bir ağbimizdir ama, eminim bilse hem pek hoşuna giderdi, hem de gevrek gevrek gülerdi.

Geçenlerde Atina'ya gidecektim, gitmeden birgün önce Pavli'ye rastladım. Bana reçina (sakızlı beyaz şarap) ısmarladı. Havaalanında Türkiye'ye gidenlere iki şişeden fazla içki satmıyorlarmış. Tabii Pavli'ye tekrar rastlayana kadar reçinalar bitti. Karşılaştığımızda ise ona bir şişe ayırmadığım için sitem etti, yerin dibine geçtim. Son günlerde Pavli'ye pek rastlamıyorum ama kuzenim görmüş, pek keyifsiz görünüyor. Eminim tam bir sağlık delisi olan kuzenim, kendine iyi bakması için Pavli'nin kafasını şişirmiştir ama haklı...

Pavli; sen "dünya yıkılsa bana bir şey olmaz!" diyen adamlardan birisin ama olsun. Sokaklarında yürürken sana rastlamayacağımız bir şehir, artık bu şehir olmaz. Her şeye rağmen bu şehri sevmek, bazı şeylerin değişmeyeceğine dair inancımı korumak istiyorum, insanlar sana rastlasın, abuk sabuk hikayeler anlatsın istiyorum. Kendine iyi bak Pavli, hadi görüşürüz... **h**

Tarih Pınarı

Valentine'nin Azizliği

ESER BAYKUŞ

Her yıl 14 Şubat tarihinde tüm dünyada St. Valentine yani, "Sevgililer Günü" kutlanıyor. Bu özel günün öyküsü ise, M.S. 270 yılında Roma'da yaşamış olan bir azizin hüznüyle yaşam hikâyesine dayanıyor.

Sevgililer Günü'nün başlangıcı Roma İmparatorluğu zamanına uzanır. Eski Roma'da 14 Şubat günü Roma tanrı ve tanrıçalarının kraliçesi olan Juno'yu şerefliendirmek için tatil yapıldı. Roma halkı aynı zamanda Juno'yu kadınlığın ve evliliğin tanrıçası olarak bilirdi. Takip eden 15 Şubat gününde ise "Lupercalia" Bayramı başlıyordu.

Roma İmparatorluğu'nda genç kızlar ile erkeklerin yaşamları çok katı kurallarla birbirinden ayrılmıştı. Lupercalia Bayramı gençler için çok büyük önem taşıyordu, çünkü sadece bu bayramda birlikte olma şansı elde edebiliyorlardı. Lupercalia Bayramı'nın arifesinde kızlar isimlerini bir kâğıda yazıp kavonozda koyuyor ve her genç adam da kavonozdan bir kızın ismini çekerek bütün festival boyunca seçtiği kıza eş olabiliyordu. Bu birliktelikler bazen aşka dönüşebiliyor ve evlilikle sonuçlanabiliyordu.

M.S. 270 yılında Roma, hükümdar Claudius'un yönetimindeydi. Claudius, ordusunda yer alan askerlerin başka hiçbir şeyle

ilgilenmemesi adına, tüm ülkede evliliği yasaklamıştı. Ülkede kimse sevdiği insanla beraber olamıyor ve savaşlarda ölen sevgililerinin ardından ağlayan kadınların sayısı gittikçe artıyordu.

Elleri kolları bağlı olan gençlerin yardımına Roma'daki bir kilisenin papazı olan Aziz Valentine yetiştirdi. Valentine kralın emrine

uymayarak kilisesinde gizli gizli aşıkaları evlendirmeye devam etti. Fakat bir ihbar üzerine kral Claudius'un adamları tarafından tutuklanarak hapse atıldı. Kısa süre içerisinde de Kralın emirlerine uymamaktan idama mahkum edildi. Şubat 270 yılında idam edilerek şehitliğe gömüldü.

Saint Valentine ölümünden 226 yıl sonra da Hristiyanlık öncesi dönemden gelen ve 'Pagan inancına' dayanan aşk festivali (Lupercalia) Saint Valentine günü olarak ilan edilir.

14 şubat 496 yılından bu yana kutlanan Sevgililer Günü zamanla yalnız Hristiyanlar tarafından kutlanan bir gün olmaktan çıkar ve tüm dünya ülkelerinde kutlanmaya başlanır. Sevgililer Günü Amerika'da Esther Howland'ın ilk Sevgililer Günü kartını yollamasından bu yana toplumsal bir olay haline gelir ve bu olayın ticari yönü çok gelişir. **h**

Hükümdar Claudius, tüm ülkede evliliği yasaklamıştı.

“Biz Burada Devrim Yapıyoruz Sinyorita”, Ece Temelkuran’ın son kitabı. Temelkuran, kitaba sığmayan tespit ve düşüncelerini hayvan’a anlattı.

Orda bir devrim var uzakta

Venezüella, kültür bakımından, acıyı ve sevinci yaşayışımız açısından benziyor bize. Sıcak, canlı, renkli, sonsuz olasılık ve şaşkınlık verici her şey. Ama bir sürü özelliği de benzemiyor. Özellikle isyan kültürü ve geleneği. Zaten Latin Amerika’yla ilgili bir şeyler okuyan, oraya giden, orayı bilen herkes ‘Neden orada öyle de, burada böyle olamıyor’ diye düşünür. Bu soru çok yakıcı bir hal alabiliyor. Oranın öyle olmasının ve buranın da böyle olamamasının şahsi tespiti, mülkiyet duygusu ve din sanıyorum. Türkiye’de gecekondu mahallelerinden geçerken evlerin üzerinde bırakılmış demir filizleri görürsünüz. Latin Amerika’nın hemen hemen hiçbir yerindeyse bunu göremezsiniz. Özellikle Venezü-

**isyan
uzaklarda
olunca,
daha havalı
oluyor.**

ella’da yoksulluk gurur duyulacak bir hale gelmiş. Türkiye’de ise öyle değil. Din meselesine gelince ise o da çok farklı bir durum. Çok Tanrılı dinden tek Tanrılı dine geçiş yaşanmış. Tek Tanrılı dini zalimler getirip kabul ettirdiği için, o tek Tanrılı dinin suçluluk duygusunu ve itaat kültürünü içlerine gerçek anlamda sindirememişler. Fakat devrimden sonra Venezüella’da, Çok Tanrılı yerel din kültürleri daha da canlanıyor ve kendi özlerine dönüyorlar.

Türkiye’de yaşayan solcu ve entelektüel insanlara uzaklardaki isyanlar daha güzel geliyor. Halbuki bu ülkede de isyanlar, başkaldırıları oldu. Baktığımda, benim yaşımdakiler veya biraz daha genç kuşak bü-

tün bunlar hiç olmamış gibi yaşıyor. Belki de bilmiyorlar gerçekten de. Isyan uzaklarda olunca, o isyana destek vermek daha havalı oluyor. Bu ülkede olan isyanları da artık vaka-i adliyeden saymaya başlıyoruz. Gecekondu yıkımları oluyor, insanların evleri yıkılıyor, ölüm oruçlarında insanlar patır patır ölüyor. Bakın, bu eylemleri destekler ya da desteklemezsiniz, eylem şekillerini de tasvip etmeyebilirsiniz. Fakat Türkiye’deki sol muhalif akım, sol entelejansiyası bu olan biteni o kadar havalı bulmuyor, yeterince destek verilesi ve savunulması görmüyor gibi. Sanırım Türkiye’ye garip bir oryantalizmle bakmaya başladık.

Batı’da kabul gören günahlarımızı açıklamak, çok büyük bir kahramanlık haline geldi ve bu durum Türkiye’nin muhaliflerinde, Orhan Pamuk kişiliğinde ortaya çı-

kan ve giderek belirginleşen bir yaşam biçimi halini aldı. Bir kişinin düşüncesine katılıp katılmama meselesi değil, herkesin istediğini, istediği gibi söyleyebilme hakkı vardır; bunu da sonuna kadar savunabilmelidir. Artık, sadece bu ülkenin günahlarından bahsetmek muhaliflikmiş gibi görünmeye başladı. Bu ülkenin sadece günahları yok. Öfke de oluşuyor, isyan da birikiyor. Aydın denen kelimedenden hoşlanmıyorum ama, okuyup yazan insanların bu ülkenin günahlarının hesabını tutmak kadar, o biriken isyana ve öfkeye de bir dil bulmak, bir cümle hediye etmek durumunda olduklarını düşünüyorum. Varoş ve gecekondu denen yerde o öfke birikiyor, hem de çok dilsiz bir biçimde birikiyor. Bir gün oradaki insanlar isyan edince, ki bugün de isyanlar oluyor oralarda, fakat biz bunlardan bugünkü medya koşullarından dolayı haberdar olamıyoruz. Sonuçta, isyanda insanların ne dedikleri de belli olmuyor. Fransa'daki isyan da böyle bir şey. Eğer bir isyan, dilsiz ise sonucu böyle olur. İtfaiye arabaları gelir alevleri söndürür, sonra çok küçük ve komik taleplerin karşılanması ile bu iş tırnak içinde tatlıya bağlanır. Halbuki o isyan başka isyanların işaret fişeği idi, bir yerlere gelindiğinin göstergesiydi. Le Monde gibi gayet soğukkanlı bir gazete bile 'Paris Komünü' diye bir başlık atıyorsa iyi bir gerekçe vardır muhakkak. Adamların söyleyecek bir sözleri olmadığı için, alevleri söndürülmüş ve isyanları bastırılmış olarak 'arka sokaklar' olarak yaşıyorlar. Latin Amerika ve Venezüella'da olan bu yüzden önemli. İsyan ediyorlar, söyleyecek sözleri var ve talep ediyorlar. Talep ettikleri sadece kendi mahalleri ile ilgili değil; ya da kapitalizmin son yıllarda tüm dünyaya armağan ettiği ve dünyanın da içinden çıkamadığı kimlik meselesi hadisesi de değil. Ciddi olarak ekmek ve yaşamakla ilgili bir şey. Ayrıca bunu tüm dünya için istiyorlar.

Türkiye'de hâlâ meselenin öneminin ve önemiyetinin anlaşılabilirdiğinden emin değilim. DİSK toplantısındaaydık, Venezüella'yı anlatmak için fazladan beş dakika istedim; Osman Arolat izin vermedi. Hiçkimse de buna karşı çıkmadı. Kendi kendime dedim ki 'Dünyada

yeni şeyler oluyor, neden öğrenmek istemiyorsunuz ki?' Sanırım buradaki sol, dünyanın burjuvaziye fazlaca entegre olmuş muhalif kesimi. Yaşadığımız coğrafya mı, az gelişmişlik mi bilemiyorum. Bu hayatın doğru olmadığına inanıyorsak böyle yaşamamamız gerekiyor. Her seferinde Latin Amerika'ya gidip geldikten sonra düşünüyorum; oradaki aydınlar ne yapıyor, buradaki aydınlar ne yapıyor diye? Şili'de, Buenos Aires'te, Şili Üniversitesi'nden bir profesörle konuşuyorum. Adamın printerine koyacak toneri, kağıdı yok ama adamın derdi şu: 'Acaba öğrencilerimi derse mi sokmalıyım, yoksa şu anda dışarıda varolan toplumsal harekete katılmaları daha mı önemli.

Yoksa benim derslerimde anlatacağım siyaset bilimi teorileri ve siyaset tarihinden bahsetmem mi daha gerçekçi ve doğru?'

Bu ülkede solun, halkın ne hissettiği ile yüzleşmesi gerekiyor. Mine Kırıkkanat 'Halkımız Eğleniyor' diye bir yazı yazdı. Dikkatinizi çekti mi bilemiyorum, halkımız çok ilgilenmedi, solcular çok tepki verdiler. Solun yumuşak karnı da burası; Mine Kırıkkanat'a çok kızdılar ama kaç kişi öyle düşünmüyor, o solcuların kaç o piknik yapan ve denize donla giren halkla birlikte ol-

maya tahammül edebilir. Bununla ilgili bir şey daha eklemek istiyorum: Bu ülke için bir şey yaptın mı, bu ülkeyi seviyor musun. Gerçekten bu ülkeyi kaç kişi seviyor? Bu 'ülkeyi sevmek' meselesi milliyetçilerin elinde oyuncak oldu. Artık o bayrak da, o ülke de bize ait değil; muhalif olduğumuz için bu ülkeyi sevmek de bize ait bir şey olamaz. Kendi adıma bunu da eleştiriyorum. Niye oralara gidiyorum, burada da birçok hadise oluyor, burada olanları o kadar

açık yazabiliyor muyum. Bu sadece benimle ilgili değil; buradaki medyanın koşullarıyla ilgili olsa da, buradaki isyan nerede nasıl büyüyor. Oradaki renkli ve havali isyanla değil de artık burayla ilgilenmek zorundayız.

Mine Kırıkkanat'a çok kızdılar ama o solcuların kaç, denize donla giren halka tahammül edebilir.

Tuhaf bir biçimde o isyanlar bastırıldığında herkes düşmanına benzemiş oluyor. Kürt meselesi, fakirlik, gecekonducuları yıkan insanlar için de bu böyle. Herkes mazlumken zalime dönüşüyor. Zalimden fazla ve çabuk bir biçimde çok şey öğrenen insanlarız. En hızlı zalim olabilen ülkeyiz. Hayatı çok sıkıştıran bir şey bu. Mazlum diye gittiğiniz yerlerde zalimlerin sözlerini duyuyorsunuz. En son Şemdinli'de bununla karşılaştım. Askerin, polisin diliyle konuşan bir sürü çocuk, genç adam. 'Malum şahıs geldi, çıkan çatışmada...' Çünkü başka bir dil öğ-

renmemişler, onlarla başka bir dil konuşulmamış.

ABD'de yaşanan sel felaketinde kazazedelere yardım edecek askeri, orduyu bile uzaklara gönderdiler. Akıl almaz bir açgözlülük. Zaten Amerika'nın arka sokakları da üçüncü dünya ülkelerinden çok farklı değil. Gerçekten tehlikeli yerler. Amerika deyip kötülemek istemiyorum, orada da muhalif hareketler var ve dünyanın bekası açısından en ümit bağladığım yerlerden biri Amerika'nın arka sokaklarıdır. Bush imparatorluğunun bir cezası olacak. İroni bu biçimde en çok hakim olduğunu iddia ettiği arka bahçesinden gelecek. Tabii ki Venezüella'ya bulaşmaması da mümkün değil, çünkü bu ülkede elma yetişmiyor petrol çıkıyor. Venezüella'nın başkanı Chavez de asker kökenli bir adam ve durumun farkında. Belki zulme en deneyimli ülkeler olduğundan, düşünce en çabuk nasıl kalkacağını en çabuk onlar öğ-

rendi. Ancak ABD'nin gözleri sürekli Irak savaşı ve Ortadoğu'da olduğu için arka bahçeleriyle pek ilgilenemediler.

Hepimiz kadının toplumsal hayatındaki yerini irdeliyoruz. Türkiye'de son on yıldır birçok toplumsal sorumluluk projesi yapıldı, devlet kaynaklı birçok proje gerçekleştirildi. Birçoğunu gördüm, inceledim. Kadınların bilgiye ve donanımına ihtiyacı var tamam; ama sonra şöyle bir şey oluyor. Kadınları eğitiyoruz, birçok şeye teşvik ediyoruz ve sonra bir adam onu kurşunlayıp öldürüyor. Ben diyorum ki, artık kadınları eğittik biraz da erkekleri eğitelim. Bir toplumsal sorumluluk projesi yapalım. Kimse bu ülkede erkekleri eğitmeyi göze alamıyor. Devlet alamıyor, sermaye alamıyor.

Çünkü hepsi o kadar erkek ki, onları eğitmek kendilerini olumsuzlamak manasına gelecek. Tüm erkekler askere gider öyle değil mi. Asker de insanlara 'sağa dön, sola dön'

öğretiliyor. Şunu da öğretseler: 'Arkadaşlar, kadınları dövmeyiniz, onları öldürmemeniz ve tecavüz etmemeniz gerekiyor' Bunu başarsalar gerçekten toplumsal hayatta bir kalite oluşur.

Devrim, kadınların işine yaramıyorsa, devrim sayılmaz gibi geliyor bana. Benim izlediğim tüm toplumsal hareketlerde kadınlar, özellikle genç kadınlar daha aktifler ve günümüzde de gittikçe daha fazla toplumsal olayların içinde önemli roller alıyorlar. Venezüella da, Latin Amerika da anaerkil kültürlerine ve özlerine geri dönüyorlar. Orada çok fazla lise çağında çocuk sahibi genç kız var. Bu yüzden de okulu bırakıyorlar ve çocuk doğduktan sonra baba çekip gidiyor; bu, orada çok normal bir şey. Kitabımda bana eşlik eden rehber de annesinin soyadını taşıyordu. Namus meselesi gibi görülen ve bizim anlayabileceğimiz bir şey değil bu. Chavez sayesinde anaerkil toplum bunun sefasını sürmeye başladı. Ayrıca Chavez kadınların çok sevdiği bir figür, çok kapsayıcı bir adam. Hem fiziksel olarak, hem de verdiği his olarak herkesi kucaklayabilmesi...

**Askerde,
'Arkadaşlar,
kadınları
öldürmemeniz
ve tecavüz
etmemeniz
gerekıyor'u
öğretseler...**

Venezüellalıların neler hissettiklerini yaşadım; o halk kendilerini lideri tarafından kucaklanmış, sarmalanmış hissediyor adeta. Chavez, karizmatik bir lider ama sık sık birisi değil. Matrak birisi de aslında. Venezüella'yı çok eğlendiren bir lider. G-8, IMF... Halkları yönetmek, banka müdürlüğüne döndü. Halbuki liderlik böyle bir şey; deli olmayan ya da deliliği olmayan bir adam bizi niye yönetsin, akli başında babamız gibi. Bence halkların, böyle banka müdürü kılıklı, ciddi insanların dünyayı yönetemeyeceğine, böyle muktedirlerin alaşağı edilebileceğine ve bu duyguyu hissetmeye ihtiyacı var. Chavez'in Bush'la alay etmesi, Maradona'yla yaptıkları... Tüm gezegene derin bir 'oh' çektirmiştir herhalde.

Ben bu kitabın özellikle gençler ve gecekondularda yaşayan kadınlar tarafından okunmasını istiyorum. Dünyadaki benzerlerinin neler

O insanlar ABD'nin burnunun dibinde devrim yaptılar, sen de yapabilirsin!

yaptığını son derece pragmatik anlamda, kimseye büyüklük taslamadan yazdım. Yurdumuzda solcular durup dinlenmeden büyüklük taslıyorlar, her şeyi de onlar biliyor. Hayır, herkes her şeyi biliyor; sadece cümlesini senin kadar iyi kuramıyor olabilir. Bu kitapta, cümlesini kuramayanlara, ya da kurabilme şansı olmayanlara 'Bak, böyle de cümle kurulabilir miş' diye öneride bulunuyorum. Diyorum ki 'Arkadaş, bak dünyada, okyanusun ötesinde tıpkı sana benzeyen adamlar var, tam da senin gibi hiçbir şeyi olmayan adamlar. O insanlar tüm dünyanın gözünün içine sokarak, ABD'nin burnunun dibinde devrim yaptılar, sen de yapabilirsin, bir şey yapabilirsin.' Bu ülkede gecekonduda yaşayan adamın bunu bilmeye ihtiyacı ve hakkı var. Aydınlanmanın görevi 'halkımız eğleniyor' yazıları yazmak değildir; hakikaten içini acıtan bir şey varsa onunla ilgili bir şey yapmaktır. Türkiye'de yazdığın şeyler hep yanlış adrese gidiyor. Birilerini acı çeksin, canı yansın diye yazı

yazıyorsun. Onu okuyanlar; acı çekmesi gerekenler acı çekmediği için acı duyan insanlar oluyorlar. Bingöl depremde okul enkazları altında ölen çocuklar hakkında yazı yazıyorum, o domuz müteahhitlerin hiçbirisi okumuyordur o yazıları, ama o domuz müteahhitler niye bu yazıları okumuyor diyen insanlar okuyor ve bir kez daha acı çekiyorlar. Artık bu büyüyen öfkeye bir cümle armağan etmek gerekiyor.

Meksika'da Marcos'un çok uzun, şiir gibi bir konuşması var. 'Biz, Mısır tanelerinin çocuklarıyız' diye başlıyor. İnsanların kalplerine dokunmak zorundasın, yoksa sana inanmazlar. Çok garip bir şey bu örgüt dili hadisesi, çok garipsiyorum polisiye dili. Bir örgüt şehit vermeye başlamışsa, o örgüt devletin yeni halini almış oluyor birdenbire. Şiirin gücü yoksa olmuyor. Bizde de inanılmaz şeyler oluyor ve artık bunların üzerine gidilmeli. Yeni bir dili yeni bir dünya için kullanılabilmeliyiz. Kapitalizm, şiiri, rüyayı, büyüü 'bunlar bir şeye yaramaz, size para kazandırmaz' diyerek insan hayatının o kadar dışına attı ki. Şiir dönerse, yapacağı ilk şey devrim olur artık. **h**

Bu kafayla değişmez bu manzara

analizci TAN CEMAL

Ulus Baker bu ay 'Marx'ın Tarih yazımı açısından Eleştiri ve Anlatı' meselesini irdeledi.

Dış Mihraklar
● ● ● ● ● ● ● ● ● ●
ULUS BAKER

Gerçek eleştiri gerçekliğin eleştirisi

Senin hikayen senin anlatın

Tarih her şeyden önce bir "anlatı"dır. Marx, Kapital'in önsözünde: "De te fabula narratur!" der. "Senin hikayeni anlatıyorlar." Tarihin bir anlatı olduğu gerçeği, tam da Das Kapital'in birinci cildinin yazınsal yapısında belirir. Altbaşlık şöyledir: "Ekonomi Politikin Bir Eleştirisi"

Marx'ın ironik dili uzun süredir, kapitalist iktisadi ilişkilerin

tahlilinin, önce en vülger tasarımlarından başlayarak, burjuva ekonomi politik "biliminin" gittikçe yoğunlaşan bir eleştiri etrafında gelişmesi gerektiğini defalarca tekrarlamıştı.

İlk kaynak

İlk kaynak, tarihte her zaman ilk anlatandır. Köken Heidegger'in istediği gibi, Varlık ile Hakikat arasındaki ilk bağlantıyı kuran Logos değil, Oluş ile Logos, yani dil arasındaki ilk bağı oluşturan anlatıdır. Öyleyse tarihyazımının, tarih felsefesine ve onu taşıyan "evrensel özne" tasarımına bir önceliği olmalıdır. Marx'tan önce tarih yoktur, çünkü "senin hikayeni anlatıyorlar" formülü, tarihe yeni bir bakışın, tarihe giriş anını oluşturuyor.

turuyor. Althusser'in hatırlattığı gibi, eğer fiziğin kıtasını Galileo açıtıysa, tarihin kıtasını Marx açıyordu. Tarihi anlatış biçimi tarihi dönüştürebilir.

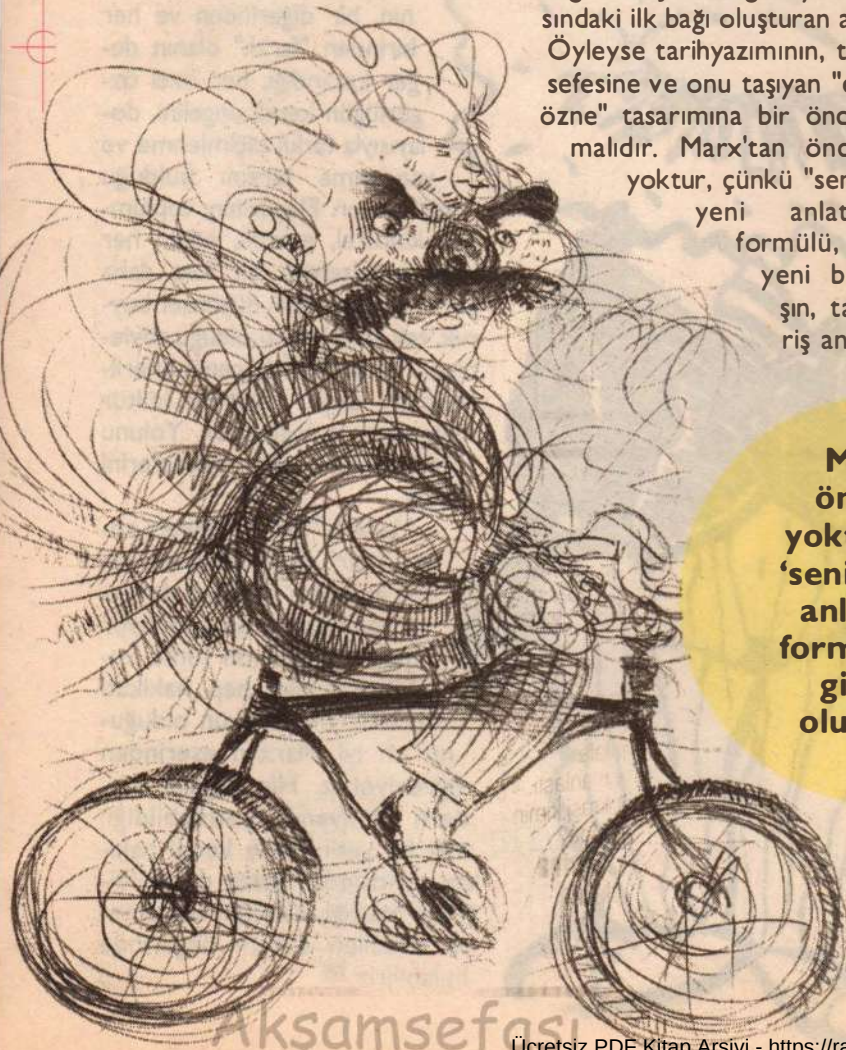
Tarihsel maddeciliğin basit bir retorik ve üslup sorunu olmadığını anlamak için, Marx'ın açtığı kıtanın "gnoseolojik" toprağında tarihsel anlatıların bir çatışmasının yer aldığını ve modern tarihimizin bundan başka bir şey olmadığını görmek gerekiyor.

Tesadüften korkmak

Marx'ın, kapitalizmin doğuş süreçlerine ilişkin olarak altını çizdiği çok özel bir "tesadüf", "topraktan ve tüm diğer bağlarından bağımsızlaşmış özgür emek gücü" ile "ticari sermaye" arasındaki "karşılaşma" da kapitalizmin oluşumu açısından asla bir tesadüf değil, bir zorunluluktur. Marx'ın kuramında sol retorik için her zaman en zor anlaşılır ve karanlıkta kalmış bir kavramlaştırma zincirinin halkalarından birini oluşturan bu konu, tüm bir "iradecilik" tematiğine istenirse de olanak sağlamış gibidir. 19. yüzyıldan beri sol kültür tesadüflerden korkmakta, onu bilimsel bir dünya görüşüne yakıştıramamaktadır. Daha da önemlisi, tesadüflerden faydalanmayı Bolşevik devriminin dışında becerememektedir.

Böylece hareket ile kurumsallaşma, sanki zorunlu bir "örgütlenin" kategorik emperatifinin dayatması söz konusuymuş gibi,

Marx'tan önce tarih yoktur, çünkü 'senin hikayeni anlatıyorlar' formülü tarihe giriş anını oluşturuyor.

sol kültürün tesadüflere karşı çıkardığı bir güçler birikimi haline gelmektedir. Bu yüzden tesadüfün olumlanmasının büyük düşünürü Nietzsche ile Marksizm arasında herhangi bir ortak paydanın bir türlü bulunamaması, günümüzde yeni bir sorgulamanın konusu haline geldi. İki dil, birbiriyle ortak bir mekanda karşılaşmamak için özel bir çaba sarf etmiş gibidir sanki. Aynı olgu, farklı biçimlerde Marx ile Proudhon, sonrasında da Marx ile Bakunin arasında da söz konusudur. Yine anlatı ve dil meselesinde düğümleniyor iş. Dillerin dolaşımları arasındaki karakteristik karşılaşmaların incelenmesi, herhangi bir yorumsama yönteminden çok daha güçlü bir biçimde bizi Mannheim'ın önerdiği bir diller sosyolojisine götürebilir.

Marx'ın konumu

"De te fabula narratur" Marksizmin 19. yüzyıla ait bir tasarım olduğu yönünde ikinci bir uyarı yapar. Marx'ın gözlemlediği dünya ile bugün gözlemlediğimiz dünya arasındaki farkın dile getirilmesi bir tür basmakalıplıktır. Aynı sorunun bir Machiavelli ya da bir Rousseau için ortaya atılmaması Marx'ın konumunun gizli ve itiraf edilmiş bir ayrıcalık taşıdığını da gösteriyor.

Belki Marx çağını gözlemlemiş, yorumlamış ve açıklamaya girişmiştir. Ama bunu bizim bugün, kendi dünyamız için başarabildiğimiz varsayımı ne ölçüde ileri sürülebilir. Marx'ın söyleyeceği şey elbette bizim çağımızı açıklamak değildir, onun önemi, birinin kendi çağını anlamak ve açıklamak için ne yapabileceğini bize öğretecek son sistematik düşünceyi içeriyor olmasında yatıyor.

Gerçek eleştiri

Marx literatürünün 20. yüzyıl akademik yaşamında (bunlara kileseler denmesinde de bir sakınca

yok) karşılanması, kendi özel tarihine ve savaş meydanına sahiptir. Her durumda bu savaş meydanında Marx'ın nihai olarak muzaffer çıktığını söylemenin olanaksızlığı, ekonomi politişin burjuvaca tasarımının ve bizzat kapitalizmin ekonomi politişinin karşısına dikilen bir 19. yüzyıl düşüncesinin değer kaybına uğradığı an-

**Hakikatin
tümü kuşatılmasa
bile, hep hakikati
söylemenin
mümkün
olduğunu en iyi
Marx'ın eserinden
öğreniyoruz.**

lamına asla gelmiyor.

Marx'ın düşüncesi "gerçek eleştiri"dir, çünkü "gerçekliğin eleştirisi"dir. Frankfurt ekolünden başlayarak günümüze dek, sırasıyla 68'li, anarşist, feminist ve radikal eleştiri kuşaklarına yakıştırma cesaretini kendimde bulmaktan geri kalmayacağım "zayıf düşünce" terimi aynı zamanda "gerçek eleştirinin" kat ettiği toplumsal ve siyasal boyutları da ortaya çıkarmakta yardımcı olabilir.

Zayıf düşüncenin sırtına bindirilmiş eleştiri, ya radikalizm, ya da eleştirel felsefenin yeni olanakları olarak sunulmaya devam ediliyor bugünlerde. Kolayca, bir eleştiri çağında yaşamakta olduğumuz iddia ediliyor: Dev, kurgusal ve kuşakları asırlardır peşisıra sürükleyip götürmüş, bir bakıma tarihin pestilini çıkarmış düşünceler ve "meta anlatılar" çağının kapandığı (nedense

Marksizm bu anlatıların en belirgin örneği olarak görülür hep), fark edilmeden kalanın, bir diğerinden ve her birinden "farklı" olanın değer kazandığı, her özel özgürlüğün kendi engelini, dolayısıyla farklı biçimlenme ve yapılanma tarzını bulduğu söyleniyor. Eleştirinin; toplumsal, kültürel, estetik, edebi her boyutta felsefeye bir kez daha şans tanıyacak tek düşünsel buyruk, tek kelam tarzı olduğu söyleniyor. Bu zayıf düşüncenin önerilmesidir. Zayıf düşünce kültür dünyasının tuzağındadır. Yolunu orada bulur, saldırı nesnelerini seçer.

Marx'ın "senin hikayeni anlatıyorlar" sözü, bütünsel bir üst anlatının yeniden devreye sokulmasını amaçlamıyor elbette. Hakikatin tümü kuşatılmasa bile, hep hakikati söylemenin mümkün olduğunu en iyi Marx'ın eserinden öğreniyoruz. Hiç değilse modern dünyanın yetinebildiği, ama bu yetinmeyle kendi hakikat anlatısından gurur duyabildiği bir özelliği, hakikati söylemeye atfedilen erdem değerinde bulabiliriz.

Gazetelerde, ilk kim akıl etti bilinmez, bir “aşk ve sevgi yazarı” kadrosu ihdas edildi. O gün bugün çok ocaklar söndü, çok aşka nüzul indi...

Ulusça, birlik ve beraberlik duygusu içinde idrak ettiğimiz sevgililer günü münasebetiyle büyükbaş erkek ırkımızı, bu yazar tairesine karşı uyandırmak, hayırlara vesile olacaktır.

Aşkımız yaş pasta

SIRRI SÜREYYA ÖNDER

Sevgililer günü münasebetiyle telef olacakların aziz hatırasına...

Bu alandaki en temel yanlış “hamiline” yazılan yazılardır.

Bir kere aşk ve sevgi yazısı yazılacaksa, giriş kısmına, abdesthane girişi gibi “**erkeklerle mahsus-tur**” yazılması gerekir! Bu hususta, erkek ırkı ciddi bir ıslahata muhtaçtır çünkü.

Dünyada, bizim insanımız kadar “güzel” aşık olan başka bir millet yoktur. Siz hiç ecnebi kısmında, destan olmuş bir aşk bilir misiniz? Jülyet’in Romeo’su ile bu bayrama vesile olan aziz ve mübarek Valentin, bizim aşklarımızın yanında perperişan kalır. Temsil, Karagömrük mıntıkamızın en masum aşkı bile bunların aşkına kıç attırır. Şair dediğimizin “...Hali Mecnunumuza, Mecnun’unu bile hayran eyleriz biz...”

Ecnebilerin elinde, yüz akı olarak, bir tek Oscar Wilde rahmetlik vardır. Kendisi, mahbubu uğruna mapuslara falan düşmüştür ama o aşk biraz dolışıktır. Zülf-i yare dokunmak gerekir, şimdilik icap etmez!

Sorarım size, hangi milletin mahpus damlarında, “çok sevdiği için öldürmüş” bu kadar babayiğit vardır? Üstelik tanışmadan bile kara sevdaya düşen yarmalarımız vardır ki, onlar ayrı bir tez konusudur. Bizdeki erkek ırkı, kamışına su yürüdüktan sonra tek bir türkücü çığırır, o da “hormonların gümbürtüsü başıma vurur” diye başlar. Bu repertuar, emri hak vaki olup, ecel kapıyı çalana kadar, aynen böyle sürüp gider. Genci bir çeşit, kamili başka çeşit bir milletiz biz.

Freud’un yolu bu taraflara düşüp de ağarmış kıllarını Erzurum taşı rengine boyayan ihtiyarlarımızı görseydi, psikoloji ilmine “öle ki kurtula sendromu” olarak altın harflerle yazılmaz mıydık?! (Bkz. Zekeriya Hoca ve eski bir olağanüstü valimiz)

Şimdi böyle bir ahaliye, nasıl “aşk ve sevgi” yazısı yazarsın?

Daha düne kadar, “sağdıclık müessesesi” temel birliğimizin en mühim yapı taşı olan kutsal aile kurumunun olmazsa olmazıydı..

Eğer okuyacağınız yazarın yaşı kırkın üzerindeyse ve erkek ırkından asla okumayın, okusanız da inanmayın!! Garanti evlenirken sağdıç tutmuştur. Hepsinin ek yeri burasıdır. O kuşak için, evlilik gibi güzide bir kurum sadece “beleş vizite” kutsallığını ifade ederdi. Aşk neyim sonradan gelirdi.

Bektaşiyeye sormuşlar “hiç aşık oldun mu?” diye. “Bi keresinde tam olacaktım, bastılar” demiş. Kısacası aşk bizde “depişme” fiili ile özdeştir. Bu husustaki evrimimizin menzili de belirsizdir. Zaten sokma akıllarla idare eden ahalimizin, aklına karpuz kabuğu düşürmek gereksizdir. Her derdimizin temelinde bu sosyolojik olgu, loğ daşı gibi durmaktadır. Bu iş düzene girerse, trafik terörü ve stat anarşisi bıçak gibi kesilecektir. İyi filmler ve güzel diziler çekilecektir. Sosyal demokratlar gerçek muhalefet bile olacaklardır vb. vb.

Ben kendim, bu hususlarda hiç müşkülât çekmedim..

İlk aşkı için, posta müdürü, tahrirat katibi ve Ziraat Bankası müdürünün kızlarından birini seçmem icap ettiğinde, en besili olanını seçtim.. İlk ilan-ı aşkıma da anasının yaptığı yaş pastayı okula getirdiği gün yaptım. Pekmez helvasından başka tatlı bilmeyen birine, yaş pastanın vereceği tahriki yeni nesil bilemez! Gerçekleri öğrendiğimde askerlik çağım gelmişti..

Eğer “aşk ve sevgi yazarı” bir adam görürseniz, bilin ki vaktinde bir yaş pasta bile yememiş, evlenirken sağdıçın rahle-i tedrisinden geçmiş, uyandığında da treni kaçırmış bir adamla karşı karşıyasınız.. Ona acıyın.. Fitre ve zekatınızı vermemişseniz ona verin.. Siz siz olun, bunlardan aldığınız akıllarla, karı kız sevmeyin, telef olursunuz!! Her zaman olduğu gibi, tek yönlü aşkınızı “ya benimsin, ya toprağın!” düsturuyla sevin. Daha kestirme netice alacağınız kesindir.

Son söz: Kezzap, kitaptan ucuzdur!

hayvan'ın Şen Profesörleri bu ay, soğuk bir Ankara akşamında, hava muhalefetine rağmen bir araya gelip, bakirliği/bekareti konuştu. Konuşulanları şen öğrenci Emrah Serbes kâğıda döktü.

Bekaret kontrolü Adem'in Havva'yı bilmesiyle başladı

Ahmet: Ben evli olduğum için, bekar ve bakir biri olarak bu konuyu sen anlat abi.

Cengiz: Geç dalganı.

A: Bakirle başlayayım. Bakir olmak büyük bir hayat başarısıdır. Bakir olmak sürekli olarak bizim ruh bahçemizi doldurmuş bir sürü yaban ve ayrık otunu ayıklamak demektir. Sürekli olarak bahçemizi pisliklerden arındırıp bakir hale getirebilirsek bahar geldiğinde yeni çiçekler ekebiliriz. Bakir olmak yeni çiçekler açmaya uygun olmak, yani hayatın bir sürü

imkanıyla karşılaşabilmek demektir. Halbuki bir sürü pılı pırtıyla doldurursan bahçeni, şunun tohumunu da getireyim Fransa'dan dersin olmaz. Ekiyorsun ekiyorsun, ulan bahçede ekilecek yer kalmıyor. Bırak ekmeyi, yürüyecek, hareket edecek yer kalmıyor. S ö -

Başın bağlı bile olsa; mühim olan, ruhunda bakir alanlar bırakıp bırakmadığıdır.

küp söküp, rahatlamak lazım. Biraz nadasa bırakmak lazım.

C: Aslında bakir bahçe, ayrık otlarıyla kalan bahçedir. Senin dediğin kültürlü bahçedir.

A: Kültürlü bahçe çok entelektüeldir.

C: İşlenmiş toprak anlamında kültürlü dedim.

A: Ben de bakir derken bahçenin boş kalmasını kastediyorum. Bakir olmak bence boşluk taşımaktır. Ya ne güzel ruhumda boşluk var, demek ki birtakım insanları içime alabilirim abi. Ama habire

doldurduysan bahçeyi, baston koyduysan, kürek koyduysan, Afrika kadar toprağın olsa yer bulamazsın. Hani tavlada kırık pulu giremeyince derler ya, işte öyle, Konya ovasında yer bulamazsın.

C: Benliğimizi bütünüyle bakir bırakmak mümkün değil.

A: Yani boş demek istiyorum.

C: Anladım orasını. Doğduğumuzda işlenmişiz zaten, boş insan olmaz.

A: 'Boşluk' biliyorsun, Arapça'da helâ demek. A uzun okunacak.

C: Konuyu nereye bağlayacağın belliydi zaten. Bakir alan diye ruhumuzda helâlar bırakalım o zaman.

A: Tabii, ondan sonra adamın biri gelsin, içine etsin. Bir seferinde otobüsle giderken Sandıklı'da mola verdik. Gecenin üçünde kapı açıldı, adamın biri: "Leblebi var helâ var," diye bağırdı. Yani leblebiyi yiye, helâyâ gidin demek istiyor. Mesela kozmolojide helâ teorisi var. Yani evren dolu mudur, yoksa hâli midir, boşaltılmış mıdır? Çukur ya, oradan geliyor. Ama bakir bu anlama gelir mi bilmiyorum.

C: Başın bağlı bile olsa; mühim olan, ruhunda bakir alanlar bırakıp bırakmadığıdır. Modern evliliğin işkencesi de buradan kaynaklanıyor. Karşı tarafa hiç bakir alan bırakmadan tüm ruhunu kaplamaya çalışıyorsun. Evlilik bu noktadan çözülüyor, hem yaşam alanı olarak hem de ruhsal olarak karşı tarafa alan bırakmıyorsun. Sanki bu alanların boşluk bırakmayacak kadar dolu olması, iyi bir evliliğin, uyumlu bir birlikteliğin göstergesi gibi algılanıyor. Karşı tarafa kendimi devrediyorum, ruhumda hiç boşluk bırakmayacak kadar açılıyorum, al bunları doldur demiyor kimse başlangıçta. Ama yürüyen evliliklerde, biraz zaman geçtiyse olan bu. İşte böyle oluyor, nasıl olsa kendime ayırdığım mahrem alanları tutarım, bir de ortak alan yaratırım diye yola çıkılıyor, ama bu pratikte mümkün değil.

Benim özgürlüğüm kalmadı söyleminin altında yatan budur.

Mahrem alana tecavüzdür zaten kavgaların sebebi.

A: Bir şey aktarayım, tahliye, yani boşaltma, tahlisiyedir. Tahlisiye ha-raftan geliyor. Yani kurtarma de-mek. Kişinin, kurtulması için bo-şaltması gerekiyor. Şöyle de diyebi-liriz, evliler için boşanmak tahliye olmaktır bir bakıma.

Ama nice boşanmışlar biliyo-rum, daha cehennemî bir hayat sür-rüyor. Aslında ne evlenmek kurtu-luştur, ne de boşanmak. Kurtuluş sana bağlı bir şey. Hiç evlenmeyip daha mutlu olanlar var, görüyo-rum. Evlenip mutlu olan var mıdır, ben görmedim, belki vardır. Dola-yısıyla evlilik üzerine genelleme yapmamak lazım.

İnsan ilişkilerinin kötü gitmesi-nin altında tahliye eksikliği var. Çünkü her tahliye, otomatikman tahlisiyeye yol açmıyor, çünkü kendini sürekli boşaltmak da çö-züm değil. Örneğin, kimisi unuta-rak tahliye eder. Kimisi içkiye, ila-ca vurur. Burada mühim olan doğ-ru tahliye yöntemini bulmaktır.

Boşluklarla yaşayabilmek, çok zor bir şey. Murathan Mungan'ın sözünü anmak lazım. "Bir muam-manın peşrevinde muallâktayız." Müthiş bir söz, ben her seferinde çok etkilenirim. Bir muammanın peşrevinde yaşıyoruz. Bir defa muammanın peşrevinde oldu-ğumuza bilmiyoruz. Her şeyi bildi-ğimizi zannediyoruz, halbuki bilmi-yoruz. Bakir olabilmek muamma-ya tahammülle olur. İnsanın ta-hammülü yok, hemen bilmek isti-yor. Onun için kutsal kitapta, Adem Havva'yı bildi der. Burada bilmek, şey yapmak, cinsel ilişkiye girmek anlamında. Bekaret falan kalmıyor, bekaret kontrolü de o zaman başladı. Ananı avradını bil-meyeyim diye bir küfür vardır. Ba-na şu kişiyi nasıl bilirsiniz diye sor-duklarında, daha bilemedik diyo-rum. Mualla Hanım'ı iyi bilirim.

C: Ben onu bilirim demekle bir bakıma da bakir olmadığını biliyo-rum demek isteniyor.

A: Yok abi, artık bekareti kalmı-yor. Zaten o bakir olamaz, sen onu bildiğin zaman bekareti git-miştir. Yani muammaya taham-

mül, insanlar arasındaki ilişkide o kadar mühim ki, benim seni sen olarak algılayabilmem için, bir defa senin muamma olduğunu düşünüp seni keşfetmem lazım. Biz ne yapı-yoruz, o kişiyi hemen öğrenip hal-letmek istiyoruz. Bir muammanın girişinde, muallakta olmayız. Ne muammanın başındayız ne sonun-dayız ne de muallaktayız, kendimi-zi sağlama almaya çalışıyoruz. Mu-allakta olmak, askıda olmaktır. Ayağımızı sağlam yere basmak ve her şeyi bilmek isteğinden kaynak-lanan bir durumda, bakir bir şey yoktur. Erkeklerin bakir kız ara-ması da tamamen, kendi kabukla-rının bakir olmayışından kaynakla-nan bir şey. Ruhları düzülmüş adamlar bakir kadın arıyor. Böyle bir şey olabilir mi? Ufacık fizyolo-jik bir şeye bekaret deniyor, salak-ça. İlk ben olayım duygusu, çok dangalakça. Bence bekaret o değil. Bir de bunun kontrolünü yapan adamlar var.

C: Bence insanların neden beka-ret aradığı üstüne düşünmeliyiz.

A: Basireti bağlananlar bekaret arar.

C: Bekaret konusuna sosyolojik anlamda bakarsak, uzun zamandır, pek çok kültür için çok önemli gö-rülen bir olgu. Bir kalemde kaldı-rıp atamayız, o zarın sosyal atıfları var. Bunun altında yatan zihniyet, cinselliğin karşı tarafın be-denine hakimiyet ola-rak görülmesidir. Be-karet, fiziksel ya-kınlaşma, bedeni keşfetme, bede-nin mahremini bilme, o noktaya kadar mahremi-yetin ortadan kal-kıp kalkmadığını bilmek açısından mühim.

Batıda bekarete önem verilmediği palavra. Bekareti bu derece önemli bir mefhum haline getiren zaten Batıdır. Hele Amerika'da halkın %70'i bekareti sa-vunur. Bugün bekarete atfedilen önem, gele-neksel kültürlere gittik-

çe artıyor.

Çin'de kız çocuklarının ayakla-rı sakatlanacak derecede sert ka-lıplara sokulur. Dolayısıyla ayak-ları küçüktür, küçük ayak iffeti simgeler. Neden, dumura uğratıl-mış ayakla uzaklaşamaz da ondan. Sahiplenmeyle ve mülkiyet duy-gusuyla doğrudan ilişkisi var. Uzaklaşmamak cinsel serbestli-ğin kaybolması anlamına da geli-yor. Erkeğin iffetini denetleme şansı olmadığı için namus erkek üzerinden gidiyor.

Biyolojik olarak erkeğin, çokeşliliğe yatkınlığı var. Soyun temizliği, paklığı, çocuğu doğuran anne üzerinden yapılıyor. Bekaret bu noktada, bu soy temizliğini kontrol eden bir araç işlevini gö-rüyor.

Anaerik toplumlarda bu çok daha önemli. Modern cinsellikte, beden üzerindeki tasarruf ruh üzerindeki tasarruftan ön planda-dır. Bu doğru mudur, eğri midir?

A: Hocam böyle konuşuyorsun, feministler kafamıza taş yağdıraca-k.

C: Ben bekaretin kültürel açıdan ne anlama geldiği üstüne konuşı-yorum. Yasak mı bu konu? 40 yıl-lık meslek hayatımda, benim için bekaretin önemi yoktur diyen çok adam gördüm. Tam evlenme aş-a-masında, nikah günü alınmış, pa-nikle bana geliyor. Bunu nasıl kabulleneceğim diyor. Hani çok

**Ruhları
düzülmüş
adamlar bakir
kadın arıyor.
Böyle bir şey
olabilir mi?**

modern biriydin, hani bekaretin önemi yoktu, tam evleneceğin zaman niye bu düşüncelerinden çark ediyorsun. Erkeklerin çoğu, cinsel ilişkiye girdikleri kadınla evlenmek istemiyor.

Üst bilinçle bunun anlamsız olduğunu söylüyor, ama tam evlenecekken altındaki başka bir benlik hortluyor, bunu kabul edemiyor. Bekaret, atalardan tevarüs eden, ortak bilinçaltımızda yer alan bir şey. Bu nedenle, entelektüel çabalarla kendini ne kadar çağdaş kılar-san kıl, bazı kültürel koşullardan sıyrılamazsın.

Beden üzerindeki tasarruf, di-yelim ki yasak aşk. Evli ama evlilik dışı bir yakınlaşma yaşıyor. Cinsel beraberlikten sonra bu durumu hiç evliliğine yansıtmadan yıllarca yaşanabiliyorsa, burada bir iffet problemi vardır.

A: Matematikte de var bu, havuz probleminden sonra iffet problemi gelir.

C: İffet problemi varsa, gerçek aşk yoktur.

A: Erkek kadını, bekareti açısından kontrol edebilme şansına sahip. Bunun psikolojik açıdan kadınlar üzerinde nasıl bir etkisi oluyor.

C: Kadından kadına değişir. Denetleme sadece fizyolojik anlamda olmaz ki, bu durumda kadın da erkeğin telefonlarını dinlemeye başlar, cep-lerini karış-tırır.

A: Bekaret zarını diken-ler var.

C: Tabii, di-yelim ki er-kek kadına benim için beka-ret önemlidir demiş. Daha önce başkasıyla cinsel birlik-telik yaşamış ka-

dın da, Menoplasti denen operas-yonla zarı diktiriyor. Burada aldat-ma yok mu?

A: Var. Ama erkek zorlamış kadını. O da sevdiği için gitmiş diktirmiş. Gerçi aldatmasız hiçbir ilişki yoktur. Burada kadının sorması gereken, beni mi seviyorsun benim bekâretimi mi olmalı. Ben sana daha ilginç bir şey anlatayım, yurtdışından hayat kadını olarak çalıştırmak üzere genç kızları getiriyorlar, operasyona sokup beka-ret zarını dikiyorlar, sonra da ba-kir kız var diye çok yüksek paray-la pazarlıyorlar. Pezevenkliğin dani-skası işte. Bu kızları talep eden adamlar var, buna ne diyorsun.

C: Bu pezevenklik değil, iffet ticareti.

A: Büyük bir vakıa bu. Konuyu değiştireyim mi?

C: Değiştir.

A: Bekarken sultandım, evlendim tahtan düştüm.

C: Aferin, iyi yapmışsın.

A: Evlilik iyi midir, kötü müdür diye bir genelleme yapmak, bana çok basmakalıp geliyor. Bu durum, kimle, nasıl, hangi koşullarda evlendiğine ve evliliği nasıl sürdürdüğüne bağlı.

C: Erkeklerin evliyken bekar gibi yaşamaya istek duymaları bir ger-

çek. Böyle olmayan erkekler de sinameki erkeklerdir. Bunun için, bağlanmanın sınırları ve içeriği ni doğru belirlemek lazım. Evliliğin baskı kurumu olmasına tepki du-yarak, beraber yaşayanlar için de geçerli bu.

İnsan çift yaşamaya mahkum, kadın ayda bir kere yumurtluyor. Çocuk yapmak için sürekli ve çok bir araya geleceksin ki, yumurtanın dölleme imkanı artsın. Bu da doğanın insanları çift yaşamaya mahkum etmesidir. Bu bedensel bağlanma kültürel bağlanmayı da getirmiştir, işte evlenme böyle bir zorunlulukla ortaya çıkmış. Bir tarafta zorunluluk var, diğer tarafta bunu delme isteği.

A: Evlilik dediğimiz şey, insanların bir arada yaşama problemlerinden birini oluşturuyor. Yani bu, dostlukla, arkadaşlıkla, sevgili olmakla birbirine yakın ilişkiler biçimi. Dola-yısıyla asıl problem, iki insanın bir arada nasıl yaşayacağını bulmak. Aynı şekilde insan toplulukları bir arada nasıl yaşayacak, bunlar birbirine benzer sorunlar ve çözümleri de beraber bulunabilir.

Evlilik kurumu dönüşüme uğramak zorunda olan bir kurum. Şimdi Hollanda'da erkekler birbiriyle evlenebiliyor. Aynı şekilde kadınlar birbiriyle evlenmeye başladı. Bunlar doğal, bizim evliliğe basmakalıp bakışımız da dönüşüme uğramak zorunda.

C: İyi güzel, yarın öbür gün gelip bana evlenme teklif etme de.

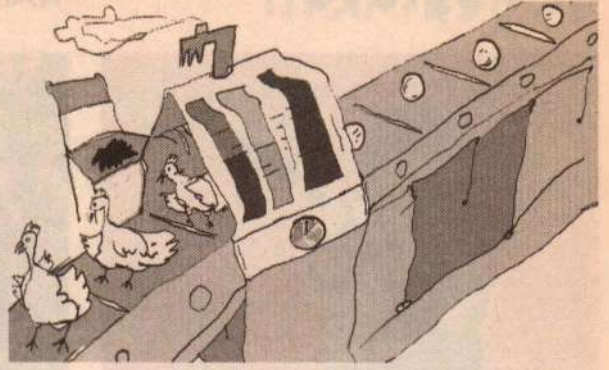
A: Tabii bizim ülkede işler Hollanda'daki gibi yürümez. Şimdi Hüseyin gidip Hasan'a evlenme teklif etse bir araba sopa yer. **11**

- Havuz probleminden sonra, iffet problemi gelir.

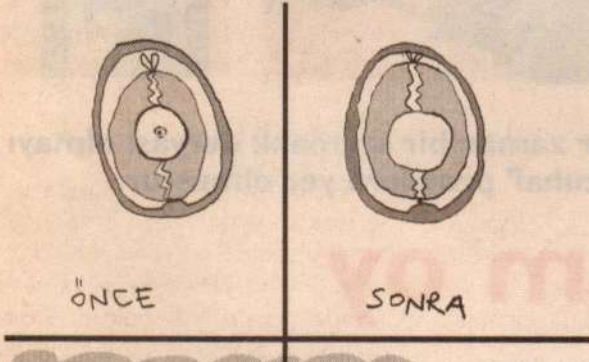
- İffet problemi varsa, gerçek aşk yoktur.

AL GÖZÜM SEYREYLE

Çizen: Mehmet Tekin
Yazan: ilknur Demirtepe

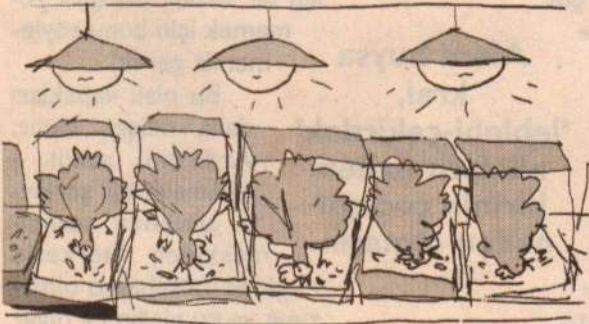
Yumurtadan çıkmayan tavuk
Tavuktan çıkmayan yumurta icat oldu

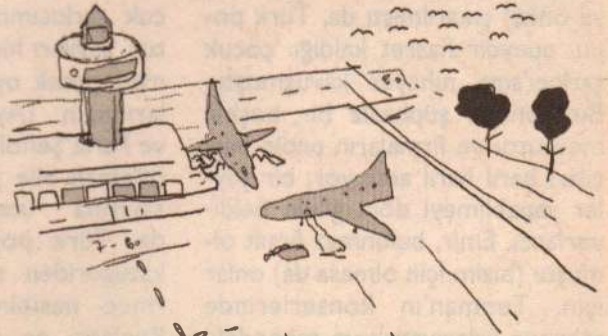
Siyah benek diye bir yer vardı
Yumurtanın coğrafyasında
Horozlarla beraber tarih oldu

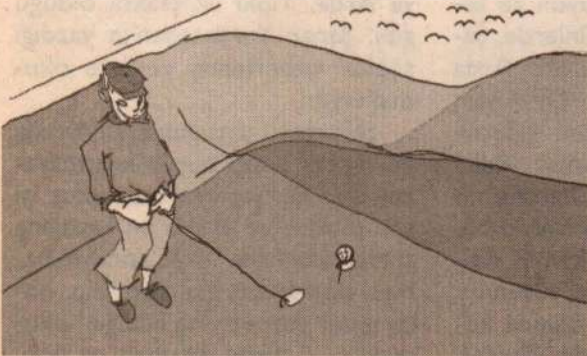
Garantili, vitaminli, folikli, asitli
Yumurtalar çıktı ortaya ama lezzeti yoktu

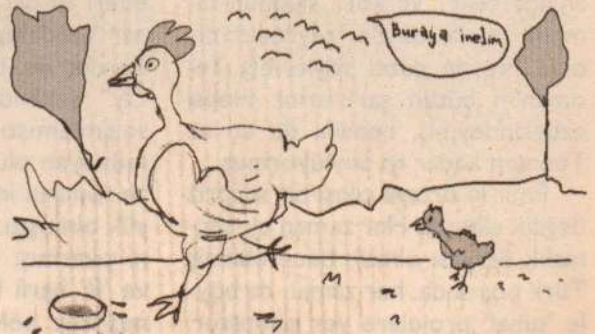
Balıklar mahpus tavuklara yem
Uykusuz tavuklar bize yemek oldu

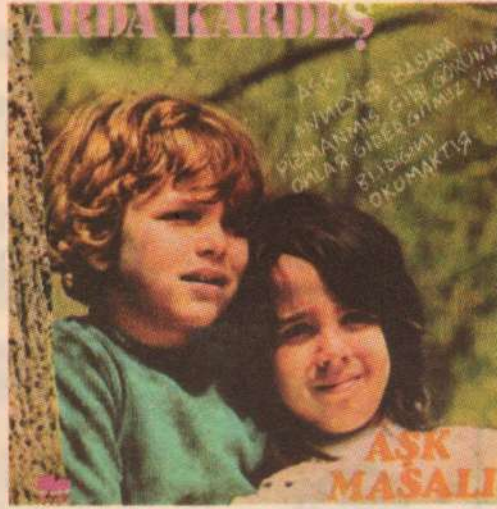
Özgür kuşlar havada hapsoldü
Biz gölü kurutub havaalanı yapınca

Göçmenler konacak yer ararken
Kalan son sulak alan golf sahası oldu

Demem o ki: Önce mertlik bozuldu
Sonra kuş gripli icat oldu

Emir'in ortaya çıkışı bir sürpriz değildi. Her zaman bir saçmalık deryası olmayı becerebilmiş Türk popunda, böyle 'tuhaf' projelere yer olmuştur.

Oy anam oy

A dını "Teoman hayranı Emir"e Açıkarmış ve iyi kötü birilerinin dikkatini çekebilmiş bilmem kaç buçuk yaşındaki Emir'in, "Kral Benim" adlı albümümsü EP'si (birkaç yıl önce) çıkarılmıştı da, Türk popu, epeydir hasret kaldığı 'çocuk şarkıcı'sına nihayet kavuşmuştu. Bu konuda şüphesiz bir boşluk mevcuttu ve firmaların proje başçıları harıl harıl arıyor, bir şeyler yapabilmeyi dört gözle bekliyorlardı. Emir, bulunmaz fırsat olmuştu (bizim için olmasa da) onlar için. Teoman'ın konserlerinde sahneye fırlayıveren ve sahnedeki star'ın şarkılarını ezbere bilen bu (Teoman'dan çok Mustafa Sandal'a benzeyen) 'interaktif' çocuk, salonda mevcut herkesin dikkatini anında çeker ve koca salonun tamamı ayla bayıla seyredermiş onu. Ne de güzel söylemiş Teoman'ın bütün şarkılarını. Hepsini ezberindeymiş, hepsini de en az Teoman kadar iyi söylüyormuş...

Emir'in ortaya çıkışı bir sürpriz değildi elbette. Her zaman bir saçmalık deryası olmayı becerebilmiş Türk popunda, her zaman da böyle 'tuhaf' projelere yer olmuştur. Kimi zaman yavrusunu bir 'şahin' görmeyi en tabii hakkı sanan anne

— babaların iteklemeleri, kimi zaman da, şıkça ambalajlanmış ama had safhada ticari oldukları hep yerlerde sürünmüş projeler sonucunda her zaman çocuk şarkıcımız olmuştur. Sayıları hiçbir zaman çocuk oyuncularılarımızın (Ayşecik ve Parla Şenol'u hatırlamak bile yeter) sayısına ulaşmasa da, Türk popu, bu kategoriden de yeterince nasibini almıştır.

Bunların en önde geleni de Arda Kardeş'ti.

70'lerin başlarında, "Mamy Blue" nün ortalığı birbirine kattığı ve neredeyse bin versiyon ile listeleri alt üst ettiği o günlerde, Şanar Yurdatapan'ın oğlu olan Arda Kardeş de, bu şarkıyı "Oy Anam Oy" şeklinde terennüm ederek selamlamıştı büyüklerini. Baba müzisyen olunca, Arda kardeşimize sunulan imkanlar da haliyle büyük olmuştu. "5,5 aylıkken ilk dişini çıkarmış, 12 aylıkken yürümüş, ve 'R' harfi hariç 1,5 yaşında konuşmayı sökmüş" Arda Kardeş, dört yaşındayken yapmıştı bu ilk plağını. Yukardaki aylıklı — buçuklu

rakamların hepsini de bu plağın arka kapağından aldık zaten (bu tür bilgileri dahi, bu kadar zaman sonra bile, bu kadar net hatırlayabilen bir zirdeli damgası yememek için bunu söylememiz gerek).

Bu plak kapakları daha nelere kadir: Arda'nın, acıklı — ağlamaklı bir şarkıyla annesine seslenmesinden herkesin gayet mütehassis olmasının ve bu plağın da diğer

"Mamy" li şarkıların arasına girip tepelere yerleşmesinin üzerinden çok geçmeden, bu sefer de "Aşk Masalı" ile çıkmıştı ortaya Arda. Tıpkı ilk plakta olduğu gibi, Şanar Yurdatapan'ın yazdığı sözleri ezberlemiş ve bize okumaktaydı.

Şu yaştaki çocuğun aşkından da ne olacak deyip burun kıvrırmayalım diye de, yaratıcı kadromuz işi sıkı tutmuş ve plağın ön kapağına şunları yazmıştı: "Aşk, anneye babaya pişmanmış gibi görünüp, onlar gider gitmez yine bildiğini okumaktır...." Aman da aman, ne şirin, ne tatlı, ne dayanılmaz! Yaratıcı kadro ya, dağ fare doğurmuş den-

**Alem buysa
kral,
'leblebi-çekirdek'
ailelerimizden
birinin çocuğu
neden olmasın.**

mesin diye de hiçbir eksik – gedik bırakmamış, ellerine takılan her 'N', 'R' ve 'B' yi tersine çevirmiş, cümlelerin bizzat bir çocuğun elinden çıkmış olduğuna bizi inandırabilmek için atmadıkları takla bırakmamışlardı. Niye inanmayalım ki, dünden hazırdık zaten, inandık, bu şarkıyı da, bir süre sonra gelecek "Pis Sinek" adlı şarkıyı da bağrımıza basıp günümüzü gün ettik. Ama çoğumuz, Arda Kardeş'in sıkı bir müzisyenin oğlu olduğunu da unutmadı. Bu nedenle, her önüne gelen, "Benim oğlumun ne eksikliği var?" deyip İMÇ'de kuyruklara girmede, hadsizliğimiz henüz diz boyu değildi o zamanlar. Böyle bir hadsizliğe Ayça zamanında bile kapılmadı kimse.

Ayça da, Elma Şekerleri adı verilmiş grubu ile birlikte bir Eurovision finali sırasında karşımıza çıkmıştı. Elma Şekerleri adlı (şüphesiz) üç – beş şirin çocuktan oluşan grup; "Küçük kız, küçük kız söyle bize nerdeydin, dün sabah bekledim oynamaya gelmedin?" sorusunu bağıra çağıra sorarken Ayça sahneye çıkıyor ve "Sormayın halimi, bebeğim var ya..." diye başlayıp uzun bir hikaye anlatıyordu onlara. Bu projenin arkasında da ciddi müzisyenler vardı. Baha Boduroğlu, Ertuğrul Çayıroğlu ve Tuğrul Dağcı sıkı bir şekilde hazırlanmış, emek vermiş ve bize sonunda kırıldığını öğreneceğimiz bir bebek hikâyesi anlatmaya niyetlenmişlerdi.

Eurovision finali demiştim ya, o an herkesi bir panik almıştı: Ya bu şarkı kazanır da, gider bizi temsil eder ve bizi öncesiz – sonrasız bir şekilde rezil eder de dönerse... Gazete ve dergi sayfalarında "bu iş çocuk işi değil" şeklinde özetlenebilecek bir kampanyaya yol açmıştı Ayça ve arkadaşları. Aslında kazanıp gitseler belki daha iyi olacaktı. Yıllar yılıdır, dünyanın gelmiş geçmiş en berbat şarkılarını bulup buluşturarak bir araya getiren bu yarışmanın organizasyonunda yer alan herkese; "bakın siz utanmadan koca koca adamları getirip yarıştıırıyorsunuz

Esin'in 'E'si (Ya da 'Bayan Yoh Yoh'un çift 'Y'si): Esin Afşar

14 Eylül 1944 Bari (İtalya) doğumlu. Devlet Konservatuarı mezunu olan sanatçının müzik yaşamı Devlet Operası Orkestrası'nda başlamıştır. Sonradan Devlet Tiyatrosu'na geçmiş ve epeyce oyunda rol aldıktan ("Çalikuşu", "Aşk Acısı", "Dışardakiler") sonra 1968 yılında bu kurumdan ayrılmış, yeniden müziğe dönüş yaparak bu alanın en kalıcı isimlerinden biri hâline gelmiştir. 1969 yılında, Disko firmasınca yayımlanan "Karatoprak / Yunus" adlı 45'liği ile Türk popuna sıkı bir giriş yapan sanatçı, bir sonraki plağı olan "Yoh Yoh" ile yüz binlerce (kimi kaynaklara göre milyonu bile aşan sayıda) plak satarak listelerin

en üst sıralarına çıkmış ve bu başarısını sonraki plakları ile uzun bir süre devam ettirmiştir. "Allam Allam Seni Yar", "Halalay Çocuk" ve sözleri ünlü şairimiz Metin Eloğlu'na ait olan "Gurbet Yorgani" bu plakların en önemlilerinden. 70'lerin hemen başında, sonradan Türk popunun en önemli gruplarından biri hâline gelecek olan Modern Folk Üçlüsü ile birlikte de çalışmış olan sanatçı, geçen zaman içinde, yurtdışında (özellikle Fransa'da) verdiği konserler ile büyük bir başarı kazanmıştır. Yakın bir tarihte de, Ezel Akay'ın "Neredesin Firuze?" filminde rol alan sanatçının albümlerini Ada ve Kalan yayınlamakta.

ama bu şarkılara bu çocuklar yeter de artar bile" deme imkanını bulmuş olacaktık, ama nerede bizde o 'eleştirel incelik'? Neyse kaçırdık o treni. Ama artık hadsizliğimiz de diz boyu. Her şeyimizin başı sonu olan ailelerimizin temel direkleri anne – babalar, şu sıralarda bütün çocuklarına üç – beş şarkı (olmadı birkaç dans figürü, daha da olmadıysa bir – iki Kudret Şandravari "Salla salla yer yerinden oynasın – çağlasın" hareketi) ezberletmekle – öğretmekle meşgullerdir muhtemelen.

Artık hiçbirinin, çocukların büyümesini, okullarını bitirmesini beklemeye takati kalmadı. Artık çocuk kaç yaşında ya da kaç aylık olursa olsun bir şekilde İMÇ'de ya da 'kanal bilmem ne'de kuyruğa girmenin tam vaktidir. Alem buyusa, kral 'leblebi – çekirdek' ailelerimizin herhangi birinin, herhangi bir çocuğu olabilir.

Ayın (hatta yılın, hatta hatta bütün zamanların) 'iddia'sı

"Mademe babam şarkıcı, o zaman ben de olabilirim!" diye düşünen Aylin Livaneli'nin (ki, bu dediklerine bir tek Murat Evgin'i inandırabilecektir), "Dünya pop müziğine coşkulu bir katkı" olsun diye yaptığı 'kaset&disk'i: "Don't Go"! Bu 'kaset&disk', coşkulu ya da coşkusuz, (bırakın dünyayı) herhangi bir kara parçasına hiçbir 'katkı'da bulunmamış ve Aylin Livaneli'nin (allaha bin şükür) ortadan çekilmesine sebep olmuştu. Dünya varmış! Darısı Murat'çığımızın başına.

Onlar, hayatın kendilerine biçtiği rolü kabullenmeyerek deniz diplerinden başlayıp tabiatın gidilebilecek her yerini mesken tutan “engelli kampçılar”. Ercan Tural, bu cesur kampçıların hikayesini hayvan dergisine anlattı.

Engelsiz kamp

SEYİT ALI ARAL

Alternatif kampta neler yapıyor?

- Dördüncü senemizi bitirdik, bu sürede bin beş yüz kişiye Ankara, Antalya, Diyarbakır, Urfa,

Türkiye'nin tüm bölgelerinde gönüllülerle birlikte ev sahipliği yaptık. Katılımcılarımız bir sivil toplum örgütü, bir dernek, bir spor kulübüne üye olabilir, bir rehabilitasyon merkezine veya okuluna da gidiyor olabilirler. Kampımızda, her birinin engelli olduğu konuya yönelik programlarımız var. Zihinsel engelliler için ayrı, bedensel engelliler için farklı programlar hazırladık. Genel felsefemiz; sportif eğitim, entegrasyon ve tüm kaynakların eşit kullanımı üzerine kurulduğu için, kampa katılan insanlar ilk defa kendilerini eşit, özgür ve insan hissettiler. Biz onların

engelliliği ile değil, kişilikleri ile ilgilendik. Herkese bir programın eşit olanaklarından faydalanacağı çerçeve sunduk ve uyguladık.

Nasıl oluştu bu fikir?

- Yurtdışında çok zaman geçirdim ve oralarda engelli insanların sosyal yaşama nasıl eşit ve tam biçimde uyduklarını gözlemleme şansım oldu. Çevrende günlük hayatın tüm alanlarına bu kadar çok katılan engelli olunca, bundan ve bu yaşam sevincinden güzel anlamda etkilenmemek mümkün değil. Bizde neler yapılıyor diye düşünürken, Türkiye'ye sık sık gelip gidiyordum ve kafama takılıyordu bu konu. Ülkedeki durumun kronikleşmiş ve üzeri örtülmüş bir yandan da gittikçe karmaşıklaştığını görünce “bizlik iş” dedim. Bir giriş noktası bulmam gerekiyordu. Dalgıç olmam, su dünyası ile yakınlığım bu alanda bir kariyer yapmak-

la bağdaşıyordu. Türkiye'de kaynak bir program var mı diye araştırdım, bulamadım. California'da olan Engelliler Tüplü Dalış Birliği (Handicapt Scuba Assosiation) ve Hollanda'daki Uluslararası Engelli Dalıcılar Birliği (Intenational Assosiation for Handicapt Divers) gibi kuruluşların varlıklarını öğrenip, açtıkları programları tamamladım. Aldığım uluslararası yetkiyle de tüm dalış arkadaşlarımı, engellilerle dalış yapacak biçimde eğittim.

İş sadece dalış ile de bitmedi sanırım.

- Hep beraber var olan ortamı engelliler için uygun hale getirdik. Konaklama, giriş katları, gündelik ihtiyaçlar, dalış merkezinin içi, birçok spor faaliyeti, sanat uygulamaları, yabancı dil dersleri. Kısaca, olabilecek her alanı 'engelsiz' bir yaşam alanına dönüştürdük. Evinde tekerlekli sandalyesinde oturup su altı belgeseli izleyen bir genç 'ben de dalış yapmak istiyorum' dediğinde gidebileceği bir adres vardı artık.

Kaç kişi başladınız?

- Tek başladım, sonra gönüllü katılımlarla aile tabii ki büyüdü. Çok değişik ülkelerden insanlar katıldı. Avrupa ülkelerinden, Meksika, Kore, Japonya, İrlanda'ya kadar değişik insanlar geldi. Hepsinin de dalgıç olması gerekmiyor, sadece insanı sevmesi ve gerçekten gönüllü olması yeterli. GençTur gibi gönüllü kampçılık konusunda uzman bir partnerimin olması da işimi kolaylaştırıyor. Onların aracılığı ile bu gönüllü portföyüne ulaşabiliyorum.

Bu ülkeye has zorluklar neler?

- Her gün vazgeçmek için binlerce şey sıralayabilirim, ama onlardan birine yenik düşersem bu ülkedeki on beş milyonluk sosyal dezavantajlı kesime ihanet etmiş olurum. Bunları tahmin edebiliyordum ve adımlarımı da hep ona göre attım. Bu öncü program Avrupa ve Dünya tarafından dikkatle izleniyor. En önemlisi ise 'Alternatif Kamp' Türkiye için ciddi bir vitrin.

Dünya Bankası'nın düzenlediği 'Yaratıcı Kalkınma Fikirleri' yarışmasında ilk on'a girdi. Önümüzdeki dönem için özel eğitimciler, pedagoglar, psikologlar, fizyoterapistler, üniversitelerimizdeki değerli hocalarımızla, yani konunun spor ve akademi tarafını buluşturan bir kadro ile Alternatif Kamp el kitabı hazırlıyoruz. Bu, gelecekte sosyal sorunlara çözüm üretmek isteyen gençlerimize de birer kılavuz olacak.

Ya Avrupa Birliği desteği?

- Yok! İlk bakışta cazip gibi görünse de olmaz. Bizim için iki aşama var. Hiçbir zaman programı dışarıdan gelecek bir fon üzerine kurgulamadık. Milyon dolarlık bir fon bulup hizmeti satın almak en kolay. Asıl önemli olan, işin kolayına kaçmadan kendi dinamiği ile hizmeti üretebilir olmak. Aksi takdirde fon kesildiği zaman program havada asılı kalır. Belli bir bölgedeki problemi çözmek için fon ve kaynak tüketen bir kurum değiliz. Toplumsal dönüşümün bir dinamiği olmaya çalışıyoruz. Bir ikincisi de; AB'den fon alma niyetindeyseniz; hatırı sayılır ilişkiler,

Cousteau, okyanusun iyileştirici gücünden bahseder. Su, büyüdür.

vitrin ve kasanızın yarım milyon Avro ile dolu olması gerekli ki finansal yeterlilik kriterlerine uyasınız. Asıl destek; devletin, ilgili kurumlarından irdeleyerek, gözlemleyerek, sorgulayarak, takip ederek gerçek proje uygulayan kurumları seçip, onların hayatta kalmasına ve kaliteli işler yapmasına olanak vermesidir.

Su ve engelli ilişkisi, neler oluyor o ilk buluşmada?

- Su; büyü, dinamik bir şey. Jean Michael Cousteau'nun su altında engellilerle yaptığı bir film çalışması var, 'Healing and Liberation Power'. Şunu demiş üstad; "Biz bu çalışmayla okyanusun iyileştirici ve özgürleştirici gücünü hissettik". Sanırım bu her şeyi açıklamaya yetiyor.

Şu ana kadar dört yüzün üzerinde kişiye dalış öğrettik, sosyal yaşama katılma olgusundan bahsediyorum. Şu an, yani röportaj esnasında İstanbul'un en kalburüstü yerinde bir kafeteryada oturuyoruz. Çevremizde bir tane engelli görebiliyor musun? Göremezsin. Burada bir ayrımcılık, anayasa suçu ve insan hakları ihlali var. Me-

kanlarını engellilere uygun yapmayıp, onları dışlayarak, bu bina ve buradaki işletmecilerin hepsi bu suçun içindeler. Önemli olan dalış, spor değil.

Engellilerin tüm argümanlarını kullanarak, engellilik sosyal olgusu içerisinde bir dönüştürücü olunmalı. Kamp-tan eve döndüğünde bir değişim başlıyor, takip ediyor ve sonra da ilgileniyoruz. Tüm kampçılar ya bir sanat kursuna, tiyatro, resim ya da bir dil kursuna gidiyor. Sosyal yaşamları canlanıyor, hayata daha pozitif bakıyorlar, çünkü artık onlar bir yere ait. Onlar için kurgulanmış eşit bir ortama girdiğinde engellilere has olan o küskünlük, kırgınlık, dışlanmış olmanın verdiği öfke de eriyor.

En çok ihtiyaç duyduğunuz şey nedir?

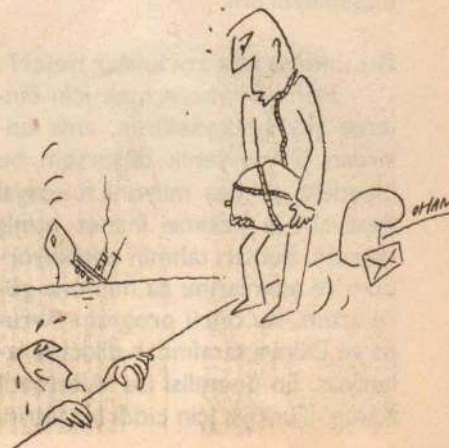
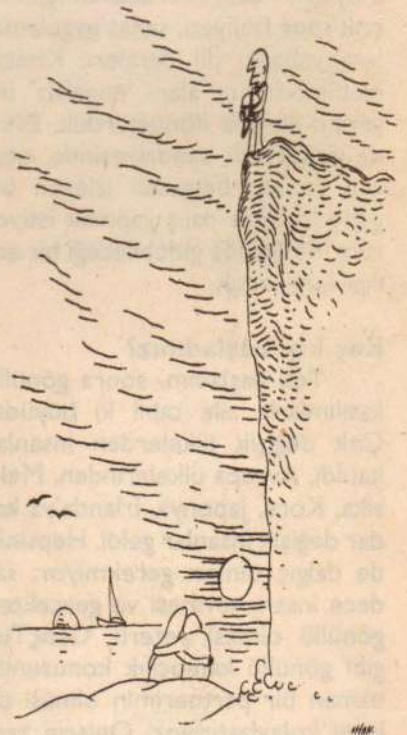
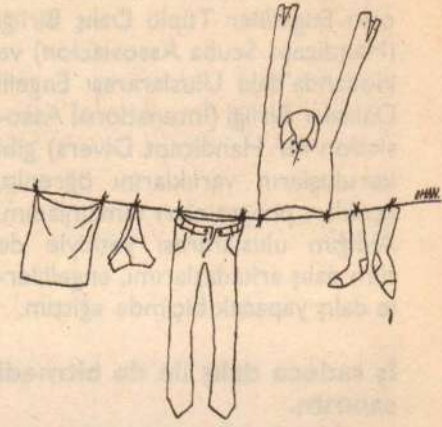
- Korkulmamasına ihtiyacımız var. İnsanlar engellilik denilince duruyorlar. Olan ama olunması

Gazete sayfalarında engelli sporcuların başarılarından yeterince söz ediliyor.

Oysa o denli fazla spor dalında başarılı olan engelli sporcumuz var ki, bu sadece toplumun görmezden gelen ve bilmeyen tutumuna yardımcı olmaktır. Bakın çok fazla miktarda engelli insanımız var. Tesis, yol, taşıt, okul, devlet dairelerinin ve hastanelerin hiçbirinin engellilere uygun olmadığı bir ülkeden bahsediyorum. Bu kuşatılmışlıkta kimse nereden başlayacağını bilemiyor. Bir yerden başlamalı ve kapımızın önünü süpürmeliyiz, sağımıza solumuza bakıp şu adaletsizlikten ve bencillikten kurtulmalıyız. Vicdan rahatlatma duygusuyla yardım etme geleneğini kaldırıp, katılım eşitliği ve üretim kriterlerini yükseltmeliyiz. Gönüllü olan herkese kapımız açık. **İ**

gereken uçurumun içi çok büyük ayıp ve yanlışlarla dolu. Destek olması gereken kurumlar açısından söylüyorum; projeler üretiyorsun "bravo harika" deniyor. "Hadi öyleyse beraber-gidelim" dediğinde kimse yok. Kalıcı ve kurumsal destek ihtiyacı çok fazla. Çözüm; bir dergi ve televizyonda yayından etkilenip 5 YTL bağış yapmak değil. Birçok firmanın spor klüplerine milyarlarca dolar yardım yaptığı bir noktada, bizlerin ve diğer derneklerin çalışmalarına da kurumsal sponsor olmalarını dilerim. Diğer bir konu da medya. Bir gazetenin yedi sayfası deliller gibi spor(futbol)'a ayrılıyor, hiçbir gazetenin bir köşesinde dahi engelli bir sporcunun başarısından bahsedilmiyor.

OHANNES ŞAŞKAL

Törer Bambosu Patlaka

Bu hayvanlar müslüman mı söylesene bebeğim
Şu öküz müslüman mı, bu sakallı sünepe?
Bir zalimin köpeği bak, Allah'ı zikrediyor
Bak gazete ne yazıyor; Türklerinmiş Türkiye.

Yahudiler bombaları kucaklayıp bebeğim
Düşlemiyor intiharlar, işlemiyor karakol
Al götür bu yumruğu akşam çocuklar yerler
Başbakan meşgul namaz
kılıyor ayol.

Bana kolpa malzemeden putlar yontma bebeğim
Sezen Aksu'dan mesela, Kanarya'dan, Tanrı'dan.
Allah'tan demiyorum çarpılmış gibi korkma
Kork putların ellerinde patlamasından.

Emmeyince sencileyin akıyor ki bebeğim
Kan ağzıma gürül gürül - alnımda süt düşleri..
Seni öyle seviyorum ki Condoleezza, bebeğim,
Ağzına veresim geliyor
ağzımdaki dişleri.

.....
AH MUHSİN ÜNLÜ

- ✓ İnsanın başkalarına söyledikleri
kendi duymak istedikleridir.
Yazdıkları, okumak istedikleridir.
Sevmesi, seilmeyi istediği biçimdedir.
- ✓ Bir şeyin değişmesinden
ve hiçbir şeyin değişmemesinden
korkuyorum.
- ✓ Meyhanelerde umutsuz bir bekleyiş
vardır -kendi kendini- bekleyiş.

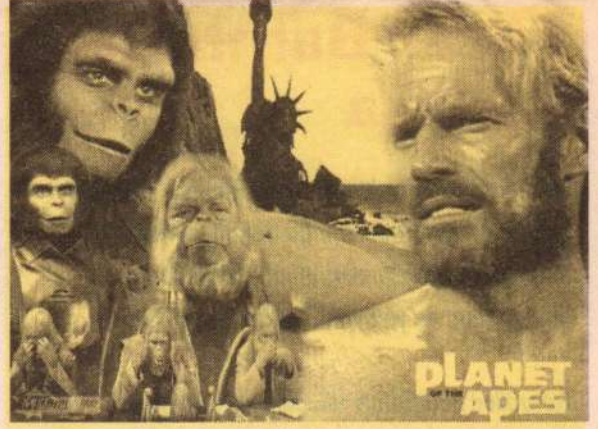
.....
TEZER ÖZLÜ

Küçük Sinema Dükkanı

SABRİ KALIÇ

Tırıvırı gerçekler

• **Dövüş Kulübü** filminin çekimlerinin dördüncü gününde Brad Pitt bir kaza sonucu ön dişlerinden birini kırınca çekimler ertelenecek diye herkes panik yaptı. Oysa kendine ay-nada bir bakan Brad, bu halinin filmde canlandır-dığı tipe mü-kemmel uyaca-ğını düşündü ve çekimler boyunca dişi-ni yaptırmadan, gerçek kırık dişi-le oynadı **Tyler Durden** karakterini.

• Yasaklandığı için 1934 yılından sonra ABD'de gösterile-meyen Bunuel-Dali başyapıtı **Altın Çağ** (L'Âge d'or, 1930) özgürlüğe kavuşmak için ne za-mana kadar bekledi dersiniz? Tam 1979 yılına kadar!

• **Altın Çağ** filmini ilk göste-rimi sırasında, faşist eğilimli Yurt-severler Birliği adında bir grup gerzek perdeye mürekkep şişeleri atarak başlattıkları vahşetin ardından lobiye çıktılar ve orada sergilenen, aralarında Yves Tanguy, Salvador Dali, Juan Miro gi-bi pek çok sanatçı-nın resimleri bulu-nan bir panoyu bi-

çaklarla delik deşik ederek tab-loları imha ettiler. Rivayete gö-re, Dali bunu duyduğu zaman hafifçe gülmüş ve şöyle mırıldan-mış : "Şu anda beni ezdiklerini sa-nabilirler, ama bakalım iki yüz yıl sonra-

ki çocuklar hangimizi ta-nıyacak?"

• 1972 ta-rihli "trash" başyapıtı **Pembe Flamingolar**'ın çekimleri sade-ce hafta sonla-

rında yapılabildiği için biraz uzun sürmüştü. Film sade-ce hafta sonları çeki-lebiliyordu, çünkü yönetmen John Waters bütün hafta kırk türlü işte çalışarak o hafta sonu yapılacak çekimler için para bi-riktiriyordu! Waters sonraları, filmi bitirebil-mek için o dönemde taksicilik, jigololuk, gece bekçiliği, bar fe-dailiği, hatta di-lencilik yaptığını gururla söylemiş-tir.

• Bu filmin final sahne-sinde Divine karakteri ta-ze sıçılmış gerçek köpek bokunu yerden alıp yiye-rek tüm zamanların en gerçekçi ve iğrenç sahne-

sine imza atmıştır. Bu sahnedeki köpek bokunun gerçek olmadığını iddia eden gazetecilere John Waters şöyle bağırıyordu: "Ola-maz mı yani! O köpeği üç gün bi-f-tekle besledim ben!"

• 1968 tarihli başyapıt **Maymunlar Gezeni** filminin setinin birinci haftasında asistan-ların birinin dikkatini garip bir olay çekti: Çekim aralarında maymun makyajlı oyuncular sa-dece kendi türlerinden olanlarla dolaşıyorlardı. Şempanze oynayan oyuncular şempanzelerle, goriller sadece gorillerle gezme-ye başlamıştı. Yönetmen sette böyle bir kural koymamıştı, ama zamanla, doğal olarak oluş-muştu bu durum.

• 1984 tarihli Sergio Leone filmi **"Bir Zamanlar Amerika"**'nın çekimle-rinden önce Robert De Niro, Noodles rolüne ha-zırlanmak için ünlü mafya babası Meyer Lansky ile tanışmak istedi, ama Lansky'nin avukatı "mü-vekkilinin namuslu ve vergisini veren bir işada-mı olarak bu işler hak-kında en küçük bir bilgisi olama-yacağı" gerekçesiyle bu isteği reddetti.

• Sergio Leone filmin se-naristi Stuart Kaminsky'ye se-naryonun tretmanını gönderince yılların senaristi şok oldu: "tret-man" tam 400 sayfaydı!

Yeşilçam ve Hollywood klişeleri

Yeşilçam:

• **Aslan baba, sen çok ya-
şal:** Bir zamanlar "Mezarımı Taş-
tan Oyun" filmindeki başrolüyle
gönüllerde taht kuran emek-
tar oyuncu Hüseyin Peyda
80'li yıllar boyunca en az elli
filmde esas oğla-
nın babasını oynar.

• **Bak postacı
gelmiyor:** Esas
oğlan yurtdışında
çalışır ve karısı-
na veya sevgilisi-
ne ucu yanık
sevda mektup-
ları gönderip
durur, ama
kötü niyetli
bir abi veya bir komşu
hem bu mektupları
saklar, hem de "Bak
Alamanya'ya gitti,
unuttu seni!" diye iyi-
ce kahreder gariban
esas kızı.

• **Yeşilçam'ın
Hollywood kli-
şesi:** Türkan Şo-
ray'ın bazı filmle-
rinde senarist iyi-
ce kafayı yemiş-
tir ve Kayhan Yıl-
dızoğlu veya Feridun Çölge-
çen gibi bir Amerikalı gelip
esas kıza Hollywood'da baş
rol teklif eder, ama ha-
tun bunu red-
deder.

• **Helal sa-
na sançol:** Ka-
raoğlu, Kara
Murat, Malko-
çoğlu vs. gibi bir
kahramanın ya-
nında her zaman
kısa boylu, tıknaz,
çok konuşan ve komik tipli
bir at uşağı vardır.

• **Unutulmaz Yeşilçam
replikleri (15):** "O teyze neden
ağlıyor baba? Onun da mı
çocuğu ölmüş?"

Hollywood:

• **Acil durum borusu:**
Hollywood filmlerinde ne zaman
birinin gizlice bir binadan
kaçması gerekse, hemen

de pencerenin yanında bulunan
"aşırı sağlam" bir drenaj borusu
ona yardımcı olacaktır.

• **Vakit nakit-
tir:** Filmlerde (ko-
nu özellikle gerek-
tirmesse) tüm oto-
büsler, trenler,
uçaklar vs. tam
zamanında hareket eder veya
menzile tam zamanında varır.

Ünlülerin Asıl Adları

Irving Berlin
Israel Baline

David Bowie
David Robert
Hayward-Jones

Chico Marx
Leonar Marx

Groucho Marx
Julius Marx

Gummo Marx
Milton Marx

Harpo Marx
Adolph Marx

Zeppo Marx
Herbert Marx

Truman Capote
Truman Streckfus Persons

• **Kahrol
düşman!:** Belli
bir dönemin
Hollywood
filmlerine
bakarak
Amerikalı-
ların o dönem-
de kimlerden
nefret ettiğini
anlayabilirsiniz; çünkü
tüm kötü adamlar o millet-
tendir. (Örneğin: 40'lı-50'li
yıllarda Almanlar, 60'lı-70'li
yıllarda Asyalılar, 70'li-
80'li yıllarda
Ruslar ve
90'lar -
2000'lerde de Or-
tadoğulular...)

• **Quelle ala-
ka?:** Uçaktan atla-
yan paraşütçüler
ne hikmetse ünlü
kızılderili asi şef Geroni-
mo'nun adını hay-
kırırlar. (Ayhan
Berkin - Van)

• **Unutulmaz
Hollywood rep-
likleri (15):** O
beyaz kışını alıp
defolsana sen
burdan! (Ayhan
Berkin - Van)

Yeşilçam ve Hollywood klişelerini gönder-
meye devam edin. İlginize teşekkürler:
filmman@myynet.com

hayvan gözü

MEHMET GÜLERYÜZ

**Ansen Atilla genç bir ressam...
Monitörü bir tuval gibi kullanarak bilgisayar ortamında resimler yapıyor ve dijital baskı olarak izleyiciye sunuyor.**

(Ansen Atilla'yla, bundan böyle dergimizin mutfağında ustabaşı olarak yer alacak sevgili ustamız Mehmet Gülerüz konuştu.)

Dijital işlem, 'kopyala-yapıştır' olmamalı

"Dijital ortam" sözcüğü, çoğu insan için tam bilinmeden, tam manası ile anlaşılmadan, hakkında karar verilen, bilindiği zannedilen ve bunun üzerinden de senin işlerine bakıldığında, onun bu bilgilerle çözümlenebileceği-

ni zannettikleri bir hâl taşıyor. Senin bu konuda söyleyeceklerin neler?

- Tam anlamı ile dijital bir ortam içerisinde çözümlenmediklerini, bunun bir mutfak diye adlandırabileceğimiz araştırma alanlarında önceden kurgulanarak, birtakım araçlarla geliştirdiğim modifikasyonlar sonucunda ve amacına yönelik olarak devreye sokulmasıyla dijital ortamda tekrardan yapılandırılarak ortaya çıktığını söyleyebilirim.

Burada gözükteği kadarıyla açıklanan bu resim karşısında -ki ben buna resim diyorum- ve bu resimlerin dijital sonuçla görülür hâle gelmesi öncesinde dijital proses ve teknikle, bu son noktada artık okunabilir durumda resmin temel meseleleri ile çok ilişkili gözüküyor.

- Bunun kaçınılmaz olduğu, bir plastik dile gereksinim duyulduğu ve burada

en doğru çözümlenmenin benim de kökeninden geldiğim resim bilgileri ve dili olduğu kanısındayım.

Ve işlerinin gücünü de oradan aldığı kanısındayım. Renk meselesine gelince, temelde siyah-beyaz bir armoni kullanıyorsun ve bunları da güçlendiren bir ışık kullanımın var. Işık önemli bir rol üstleniyor.

- Resim kurgusu içerisinde biçimlerin birbirleri ile yanyana gelişleri ve ard arda sıralanmaları gibi teknik bir mesele içerisinde amacına uygun bir ışık kurgusunu dahil ediyorum çalışmalarına.

Bu arada siyah-beyazın da gücüyle ayrı bir anlatım zemini oluşturuluyor ve aslında başka bir renge gereksinim duyulmaksızın senin çalışmalarında o etkiyi sağlıyor. İşlerindeki temalara baktığımızda anlatımcı ifadenin varlığı söz konusu, hatta mizah yönü burada güçlü bir çıkış şeklinde, hatta buna 'kara mizah'ın hedeflendiği karşı duruşun habercisi.

- Konular içerisinde militar olanla ilgili ve de mesleki birtakım konuların içerisinde tuhaf olan trajikomik durumlar bu serginin temasını oluşturuyor ve genelde algıladığım teatral bakışı, kara mizah dilinde, kendimce trajik olanı konu etme meselesinden ortaya çıkarıyor diyebilirim.

Birbirleriyle ilişkisi olmayan nesnelere yüklediğin anlamlarla ortaya çıkan bir kurgulama var ve sanki bu işler bence bir ressamın seçtiği foto imajları başka bir yaklaşımla tekrar ve adeta strükte etmesi, heykel kurgusunu da işin içine dahil etmesi ve tekrar organize edip çektiği ve oluşturduğu bir sürü imajı tekrar monte edişini görüyoruz. Birçok katmanlı bir proses var ve sonuçta bir fotoğraf kâğıdı üzerinde gözükteğü anda, en yakın referansı fotoğraf gibi görölüyor. Ama kurgusunu resim bilgilerinden alıyor dedik ve bunun da en kolay anlatımı dijital ortam. Halbuki dijital bunu program olarak sunmuyor.

Kurgusunu resim bilgilerinden alıyor dedik ve bunun da en kolay anlatımı dijital ortam.

- Evet, bu kadar hazır bir şekilde bunu bana sunmuyor. İşte o noktada bireysel birtakım çözümler devreye giriyor. Başta konuştuğumuz resim ve diğer bilgiler olmaksızın dijital ortamda yalnızca hazır verilerin alanının dışına çıkmayacağımız sonucu doğrultusunda, önemli olanın bilgisayar ve yazılımlarının getirilerini mümkün olduğunca geriplanda tutmanın, asıl olanın sonuca varırken farklı metodlardan ve düşünce sistemlerinden geçmenin önemini vurgulamak burada önem kazanıyor.

Sonuç olarak, o zaman resim düşüncesinin diğer bütün teknolojiye rağmen, karşı duruşun önemi ve gereksinimi anlamı çıkıyor ortaya. Yapıtlarında zaten ancak o sorgulamaların, çözümlerlerin bir ressam düşüncesi olduğu anlaşılıyor haliyle.

- Aksi takdirde bu türden güçlü bir bilginin dijital alanda kullanılmamasını, şu anki algılanan halinden öteye geçememesinin bir sonucu olarak görüyorum ve amaçlarımdan en önemlisi de bu çıtaı ancak bu şekilde yükseltebileceğimin önemini algılamaktır.

1932 yılında çağdaş bir toplum yaratmak amacıyla kurulan Halkevleri'nin kuruluş yıldönümünde, Babaeski Halkevi'nin başkanı Veli Hasan Ok küçük bir kasabada varolma mücadelelerini anlattı.

Taşrada Halkevi açmak

1995'te başlar bizim hikâye-miz, o dönem MHP rüz-gârı esmekte, etki tepkiyi doğuruyor "hadi diyorlar gençleri ölkü ocağına kaptırmayalım, bir dernek açalım. Önce ADD mi olsun, Halke-vi mi olsun... neyse eski ağbilerimiz so-nunda topluluğu ik-na ediyor ve Halke-vi açılmasına karar veriliyor. Tabi bu arada eli müzik aleti tutan arkadaşlar fiili olarak çalışmaya başlı-yorlar. Müzik grubu ardından da 50 kişilik çocuk korusu kurulu-yor.

Ben Temmuz'da katılıyorum, yeni üniversiteden gelmişim, deyim yerindeyse 'zımba' gibiyim. Ağus-tos'ta Babaeski'de Tarım Festivali

Trakya insanının genleri de 9-8'lik. Pikniğe var, oynamaya var ama örgütlü mücadeleye yok.

olur, biz de ona hazırlık yapıyoruz. İstanbul'dan Yazar-Sen'den 22 ya-zar çizer, Sine-Sen'den iki film; biri Germinal biri de **Yılmaz Gü-ney**'in bir filmi. Son geceye de **Grup Yorum**'u ayarlamışız, hepsi yol maliyetine, destek için gelecekler, biz Trakya'yı ayağa kal-dırmışız. Grup Yo-rum geliyor, az şey mi? Festivale tam 48 saat kala, kurucu yö-netim, etkinliği iptal ediyor. Tartışmalar so-nuç vermiyor, etkinlik iptal.

Neden mi? Çünkü Grup Yorum Kürtçe türkü söylüyor, bu da yet-mezmiş gibi Yılmaz Güney'in film-lerinde jandarmaya kurşun sıkılı-yor. Anlatamıyoruz, anlamıyorlar. Sabah gidiyoruz ki derneğin kilidi

değişmiş. Kitap standı açacaktık ol-muyor, kitaplar içerde, biz dışarda öyle kalıyoruz. Meğer istedikleri Halkevi değil kendi partilerinin ar-ka bahçesi olacak bir dernek. Ama yılmıyoruz, yola devam, hem daha bir hınçla.

Müzik grubunu daha organize ediyoruz. Önümüze hedefler ko-

yuyoruz. Kütüphane kuruyoruz örneğin, yayınevlerine kitap bağışı için yazı yazıyoruz. Evlerden, eşten, dosttan topluyoruz, 4000 kitaplık bir kütüphane kuruyoruz. Piknikler yapıyoruz 100 kişilik, etkinlik geceleri düzenliyoruz; 3 Haziran, 2 Temmuz, Susurluk, vs... her etkinlikte 250-300 kişi. Şimdi diyeceksiniz ki "küçük bir kasabayı değil Trakya'yı ayağa kaldırmışsınızdır", öyle olmalıydı ama olmadı.

Halkevlerini tüm ülkede olumsuz etkileyen bir şey oldu, 1996 Şubat'ında yeni bir parti kuruldu ve derneğin yetişkinleri ayrıldı. Giderken de bize 6 ay ömür biçtiler ama biz hâlâ varız. O dönem Trakya'da Babaeski, Edirne, Kırklareli, Çorlu, Keşan, Tekirdağ ve Gelibolu Halkveleri var. Zaman içinde birer birer kapanıyorlar, bugün bir tek biz kaldık.

1 Mayıs'da İstanbul'a giderdik, diyoruz ki; "bu sene de Lüleburgaz'a gidelim, orda da kutlanıyor". Gidiyoruz, 25 kişiyiz, aynı zamanda müzik grubumuz da o gün kutlamalarda sahneye çıkacak. Kortejde yerimizi alıyoruz, başlıyoruz slogan atmaya; "Yaşasın Halkların Kardeşliği", "Yaşasın Bağımsızlık ve Demokrasi Mücadelemiz"... Bir süre sonra tertip komitesi tarafından uyarılıyor "farklı slogan atmayın" diye. Farklı sözcüğü çok önemli çünkü 10 yıldır duyduğumuz sözcük bu; "siz farklısınız, siz farklı düşünüyoruz". Taşrada farklı olana yer yok. "Müzik grubunuza ne oldu" dersiniz, onlar sahneye çıktı, 3. parçada komite müdahale etti. "Siz farklı söylüyorsunuz", sahneden indik tabi, bizden sonra davul-zurna çıktı ve 'işçi sınıfı' başladı "İstanbul kasabı" oynamaya...

Bir bir dernekler, kurumlar kapanınca dedik ki; "Trakya insanının genleri de 9-8'lik. Pikniğe var, oynamaya var ama örgütlü mücadele yok".

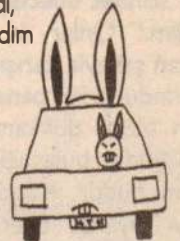
Bir Afrika atasözü vardır; 'Filler dövüşür, karıncalar ezilir, filler sevişir karıncalar yine ezilir' ama biz ısrarlıyız. Oymaktayız toprağın altını karınca, karınca.... Umutla, yarına...

Rüya tabirleri Selva Bayyurt

Rüyamda işyerine gitmeye çalışan ama bir türlü taksi bulamayan sıradan bir insandım. İşe geç kalmıştım, zaten işyerinin nerede olduğunu da hatırlamıyordum. Pis bir durumdu işte. İlk bindiğim taksiye annemle ablam bindi. Onlar başka yere gidecekleri için beni köşede indirdiler. Taksileri faytona dönüştü. Başka bir taksiye bindim. Arkamdan da bir adam bindi. Taksisi iki kadın kullanıyordu. Benim ters yönden bindiğimi söylediler, ayrıca da yarışmada oldukları için beni indirmek istediler. Ben de, siz bu yarışmayı bok kazanırsınız deyip indim. Adama da pis pis baktım. Yolum karşısına geçtim, tavşan şeklinde bir taksi geldi. İçindeki tavşan maskeli kaçaman adam bana kötü kötü baktı ve beni taksiye almadı.

Sonra karısıyla taksicilik yapan, aşık ve yaşlı bir taksici bey beni araca aldı. Taksi içindeki 10 tane tüple çalışıyordu. Derken tüplerin hortumları tek tek çıktı, içeriye gaz doldu. Hemen kenara çektik. Adam hortumları takarken kadın çantamı verip beni uğurladı. Sonra içinde iki tane kocaman tilt makinesi olan ve korkunç, uğultulu bir müzik çalan başka bir taksiye bindim. Karnım acıkmıştı, iki de içli köfte almışım meğer. Maskeli fena bir genç, tilt makinesinin ekranından taksiyi sürüyordu. Birden takside Billie Holliday çalmaya başladı, oğlan bana dönüp maskesini çıkardı. Temiz yüzlü biriydi, ben de içli köfteleri ikimize paylaştırdım, işe de gitmedim bir gün be ohh.

Bu rüyanın anlamı: Kadınların çalışmasına karşıyım. Bence fiziksel olarak gece çalışmasını, duygusal olarak aşırı stresi kesinlikle kaldıramıyorlar. Kaldıran varsa kaldırsın. İsteyen minik bir operasyonla içindeki kadınlığı da aldırısın. Daha da hırsla, daha da gözünü döndürerek çalışsın. Ben elmalı kurabiye yapmak, akşamları anaç anaç meyva doğramak istiyorum. Bu rüya buna işaret ediyor, kadın insan plazaya girmez kardeşim, yemişim kariyerini diyor.

Sezgin Kaymaz, İletişim Yayınları'ndan çıkan tuğla gibi romanlarının yanı sıra hentbol antrenörlüğüyle de bilinen bir yazar. Bu kez "mektupkardeşleri" için yazdığı öykülerini Sandık Odası adlı kitabında topladı. Kitabın yazılış öyküsünü de Ankara Temsilcimiz Emrah Serbes'e anlattı.

Mektupkardeşliği öyküleri

Bu sefer bir romanla değil, bir öykü kitabıyla çıktınız okurun karşısına. Bu kitabın yazılış öyküsü nedir?

- Sürekli mektuplaştığım 'mektupkardeşlerim' sık sık benim tarafından hırpalanırlar: "Gezdiğiniz, gördüğünüz, yediğiniz içtiğiniz size kalsın. Doğru dürüst sohbet edeceksek edelim." Onlar da o zaman şakayla karışık dokundururlar bana: "Sen bizim dükkana geldiğinde bulacağın ikram budur. Kapor-tacıyı ziyaret edersen sana kaporta, doktoru ziyaret edersen damar iğnesi ikram edecek hâli yok. Ama sen sözde yazar olacaksın; o kadar ziyaretine geliyoruz, iki lokma hikâye yok mu mutfakta? Pek misafirperversin maşallah." Sandık Odası, benim bu mektupkardeşlerime "Alın size ikram." diyerek zaman zaman yazıp yolladığım hikâyelerden oluşmuş bir kitaptır. Özel olarak hikâye

Roman hayatın tamamı, hikaye; dokunulmaz hatıralara kapı açıyormuş gibi.

kitabı yazmış olmak için yazılmışlığı yoktur. Dostlara, arkadaşlara, kardeşlere bir ikram olsun, bir yadigâr olsun, hafta sonu evlerine kapanıp dinlenmeye çekildiklerinde okusunlar niyetine. Sandık Odası, aslında benim bütün mektupkardeşlerime olan borcumdur. Not etmeden, bir kenara çiziktirip saklamadan öyle çok şey duyuyor ve öğreniyorum ki onlardan, zamanı geldiğinde bir de bakıyorum, öğrendiklerim bir yerlerden kâğıda dökülmüş. Nasıl ki hayat not etmediklerimizde, okulda öğrenmediklerimizde saklıysa roman veya hikâye de altını çizmediklerimizde, 'bir gün işime yarar' deyip bir kenara saklamadıklarımızda saklı. Bakacağız; benim mektupkardeşlerimde daha ne hikâyeler saklı, göreceğiz.

Neden Sandık Odası?

- Sandık odası, eski evlerde

olurdu; hatırası olan kıymetli eşyaların saklandığı, yatıp kalkmaya pek uygun olmayan ama gelenin gidenin, en çok da evin çocuklarının pek merak ettiği gizemli bir odadır. Anenin gelinliği oradaki yeşil kumaş kaplı ceviz sandıkta saklı dururdu meselâ. Babanın damatlığı da öyle. Büyüyüp gitmiş çocukların patikleri, zıbinları, çorapları, hırkaları. Aile, gelen misafirlere albümleri göstermeye heves eder ama sandık odası sadece çok yakın akrabalara, çok yakın dostlara açardı kapısını. Evin çocukları da ne kadar merak ederlerse etsinler, o çok yakın dostların zoruyla, ricasıyla girebilirlerdi sandık odasının sakladıklarını görmeye. Hikâye yazmak, bende bir çeşit 'çocukça' sandık odası kurcalama hissi uyandırıyor. Roman hayatın tamamıymış da hikâye, dokunulmaz hatıralara, alıntılara kapı açıyormuş gibiydi. Ben de tuttum, mektupkardeşlerime yazdığım hikâyeleri 'Sandık Odası' adını verdiğim bir klasörde toplamaya başladım. Ancak onların izni olunca açılacak ve zamanı

gelince de bu klasör, aynı adla yayınevine verilecekti. Verildi. Gerçekte, kitabın iç kapağındaki ithaf 'mektupkardeşlerime' olmayacak, bütün mektupkardeşlerin birer birer sayılmış şerefli adlarına yapılmış olacaktı. Ama bazıları isimlerinin yazılmasını istemediler. Hâl böyle olunca, kısa bir ithaf oldu.

Yazarlığınızda size has motiflerin; fizikötesi, romantizm ve mizah olduğu söyleniyor. Bu görüşü nasıl değerlendiriyorsunuz? Yazarken bunları harmanlamaya dikkat ediyor musunuz?

- Etmeyorum. Geldiği gibi, olduğu gibi yazıyorum, düzeltmeden bırakıyorum. Bir yazma planım, kurgu yapma merakım yok. Muhakkak böyle bir becerim de yoktur. Aynı şekilde, "Artık böyle tanınıp bilindim. Fizikötesini, romantizmi ve mizahı güzelce harmanlayayım." gayretlerinden de uzağım. Yazmak için çabalamıyorum; dolayısıyla şu veya bu biçimde yazmak için de çabalama şansım olmuyor. Aklıma esmiş de bir şarkı mı-rıldanmaya başlamışım gibi başlıyorum, yerimi rahat bulursam onun arkası geliyor. Gelmiyorsa da gelmiyor. "Bunun arkası nasıl olmalı?" diye

bir dakika bile düşünmüyorum. Yırtıp atıyorum.

Geçen yıl, yine hayvan için yaptığımız söyleşide; "Sonunu bildiğim şeyi yazamam," demiştiniz. Bu durum öyküleriniz içinde geçerli mi? Böyle olduğu halde şaşırtıcı kurguları nasıl sağlıyorsunuz?

- Önceki sorunun cevabında dediğim gibi, yazmaya başladıktan sonra arkası kendiliğinden geliyor. Geliyorsa geliyor, gelmiyorsa gelmiyor. Yazdığım şeyin sonunu en çok ben merak ediyorum. Bırak sonunu, bir cümle sonrasını merak ediyorum. Bazen tam merakımı gidermek üzereyken telefon çalıyor, dikkatim dağılıyor, gıcık oluyorum. O mırıldanma zevki kaçtığı zaman kolay kolay geri gelmiyor. Ama bazen de şaşırtıcı biçimde yırtıp atmak üzere olduğum bir roman veya hikâye, devamını o çaliverip beni gıcık eden telefona borçlu oluyor. Ne olursa olsun, neyin ne zaman eseceği, hangi hikâyenin kendini ne zaman yazdıracağı belli olmuyor. Bu nedenle

Hentbolden önce, yazar olmuş olsaydım, kat'iyen spor adamı olmazdım.

"boş zaman sahibi" bir adam gibi yaşamayı çok arzu ediyorum.

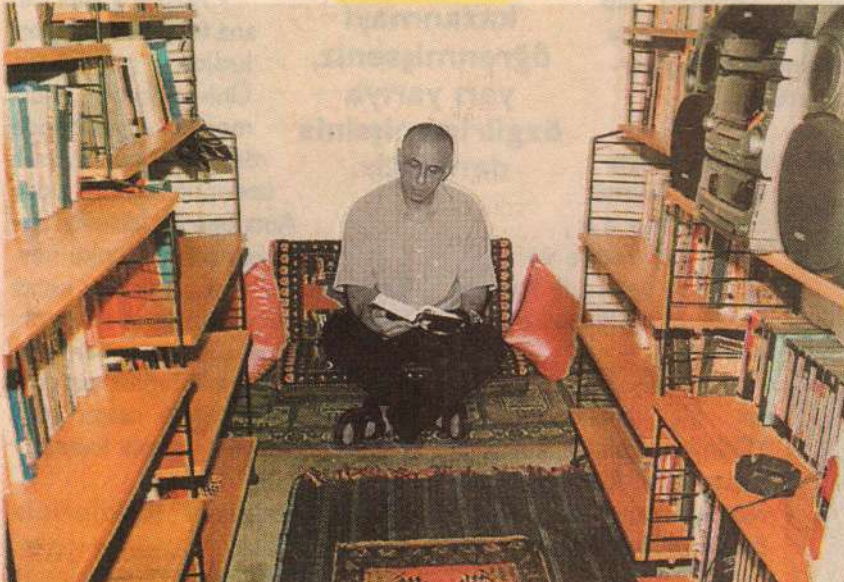
Nasıl yazıyorsunuz, belli ritüelleri-

niz var mı? Gece yazmak, uzun yol şoförü gibi kesintisiz yazmak, kahve içerken yazmak gibi.

- Kahve, zifir gibi kara olacak, şekersiz ve sade olacak; en iyi yol arkadaşım. Kaç bardak tükettiğimi saysam içim kararır. Sigara da öyle. Tahmin ettiğiniz gibi, uzun yol şoförü de ben oluyorum. Geceleri, canım sıkılmadıkça uyumakla aram yok. Oturuyorum direksiyona, bilmediğim yollarda gezinmeye başlıyorum. Klavye beni bir yerlere götürürse artık uyku haram oluyor; devam ediyorum. Yok, menzilimi görürsem yazmaktan vazgeçiyorum. Görmeden, bilmeden sürmek hoşuma gidiyor çünkü. Nasıl ki sonunu bildiğim filme gitmiyorsa, sonunu gördüğüm romana veya hikâyeye de iltifat etmiyorum. "Yahu, bunun sonu da çok güzelmış. Milletin hoşuna gider. Tamamlayıvereyim." dediğim vâki değil.

Hentbol antrenörlüğü nasıl gidiyor? Ve klasik soru, bütün bu uğraşlar arasında bunca kalın kitabı yazacak zamanı nasıl buluyorsunuz. Bu sizi nasıl etkiliyor.

- Hentbol antrenörlüğü keyif veriyor. Öğrencilerim çok iyi. Hepsi çok seviyorum ve onlarla birlikte olmaktan, onların gelişme, ilerleme çabalarına katkıda bulunuyor olmaktan büyük zevk alıyorum. Bilemiyorum, belki bu da 'sonunu göremeden' yazmak gibi bir şey. Yetiştirdiğiniz hiçbir sporcunun sonunu, geleceğini göremiyorsunuz. Bu da sporu benim için zaman kaybı olmaktan çıkarıyor, heyecanla okunan çok fantastik bir romana dönüştürüyor. Beri yandan, antrenman programı hazırlamaktan tutun, spor salonuna yapılan yolculuk, orada antrenman süresi boyunca kalış, sonra geri dönüş gibi rutinler, her gün için elbette beni klavye başından beş-altı saatliğine sökmüş oluyor. Bu anlamda da olumsuz etkilendiğimi söyleyebilirim. Hentbol olmasaydı yazar olur muydum, bilemem ama hentbolden önce yazar olmuş olsaydım kat'iyen spor adamı olmazdım. Kesin. **h**

İrfan Bulut, öğretim görevlisi olarak çalışırken mutlu olmadığı düşüncesiyle istifa eder. Burdur'a gelerek hayalindeki köfteci dükkânını açar. Uzun yıllar ve zor evreler sonucunda "Tekirdağ Köftecisi" ismine "Meşhur" önadını kazandırarak kalite haline gelir. Kerime Okur hem şahane köfte yedi, hem de hayvan okurları için İrfan Bulut'la konuştu.

Köfteler akademik olsun

Kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

- 1962'de Tekirdağ'ın Şarköy ilçesine bağlı Yaya Köy'ünde doğdum. İlk, orta ve lise tahsilimi Şarköy'de tamamladım. Tekirdağ Yüksek Meslek Okulu'nu ve sonrada Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve Ticari Bilimler Fakültesi'ni bitirdim. Askerliğimi kısa dönem olarak Burdur'da tamamladım. Daha sonra eşimin Burdurlu ve memur olması nedeniyle buraya yerleştim.

Öğretim görevlisi olarak çalışırken, istifa sebebiniz nedir?

- Çocukluğumdan itibaren alnı terleyerek çalışmayı seviyorum.

Ortaokuldan beri her yaz garsonluk yaparak büyüdüm. Bu, üniversite yıllarında ve sonrasında da devam etti. Para, hemen hemen her şeyin karşılığı olan bir değişim aracı. Eğer kazanmayı öğrenmişseniz, yarı yarıya özgürleşmişsiniz demektir. Hele bu iş sizin severek tercih ettiğiniz bir iş ise; bunun yanına bir de keyif alma eklenir. Ve artık işiniz hobiniz olmuştur. 'Al şu parayı, şu işi, şu şartlarda yap' koşuluna uymaktansa hobimi yapmayı tercih ettim.

Kariyerinizi, yaşadığınız kenti bırakarak, farklı bir yerde ve statüde yeni bir hayata başlamak sizi ürkütmedi mi?

- Bu işi yaparken korkuya hiç odaklanmadım. "Dünyanın en iyi köftesini yapacağım" cümlesini dilime dolamıştım. Durum böyle olunca korkular bana yetişemedi.

Bazen pişmanlık duyuyor musunuz?

İlgincidir hiç pişman olmadım. Aksine bu tercihi yapmaktan çok memnunum.

Genelde ticaretin hâkim olduğu işlerde nabza göre şerbet verilir. Sizse şerbetinize göre nabız arıyorsunuz. Niye böyle zor bir seçim?

- Alışveriş işlerinin ana felsefesi; 'müşteri kraldır' mantığıdır. Üniversitede işletmecilik öğretiminde de hep bu mantık üzerinde eğitim aldık. Ama ben bu felsefeyi benimseyemedim. Çünkü herkese göre olmaya çalışırken; kendi renginizi, anlayışınızı ve tarzınızı ortaya çıkaramayabilirsiniz. Sen şerbetini iyi yap, sinek Bağdat'tan gelir bulur seni. Böylelikle nabza göre şerbet vermeye de gerek kalmaz.

Müşterilerinizle ilişkileriniz nasıl?

Ufak yerleşim yerlerinde işletme

Eğer kazanmayı öğrenmişseniz, yarı yarıya özgürleşmişsiniz demektir.

sahibinin kişiliği en önemli unsurdur. Yani benim kişiliğim, yaptığım ürünün en iyi ve en keyifli pazarlamacıdır

“Meşhur Tekirdağ Köfteci” ismini Burdur’da tanıtmanız zor olmadı mı?

- Burdur’a geldiğimde sermayem yoktu. Dükkanımızın yeri, hemen insanların bizi keşfedip, kâra geçebileceğimiz bir yer değildi. Merkezden uzak, çok ufak (üç masa) bir dükkan ve terk edilmiş köy havasında bir yerdeydi. Şimdi kilometrelerce uzaktan insanların bizim için geldiğini duyunca inanır gözlerim yaşıyor.

Mekanınız edebiyatla uğraşanların da geldikleri bir yer. Bu kendiliğinden mi oldu?

- Edebiyat çok sevdiğim bir ilgi alanı ama edebiyatla uğraşanların buraya gelmesi tesadüfen oluştu.

Şiirle ilgilendiğiniz halde kitap yayımlama tekliflerini ka-

bul etmiyorsunuz. Bu bekle-yiş neden?

- Şiire önem veriyorum ama emek ağırlıklı çalıştığım için çok yorgun oluyorum. İleride bedenimi işten kurtarıp tamamen şiire yönelmek istiyorum. Açıkçası öyle çok kitap teklifi almadım. Aldıklarını ise değerlendirmedim. Çünkü sırf kitap yayımlatmış olmak için kitaba karşıyım. Mesela Atilla İlhan’ın öldüğü günlerde bir köşe yazarı

“Nerede olduğunuzu, Atilla İlhan’la ölçerek öğrenebilirsiniz” demişti. Kendi şiirim için çok güzel bir ölçüm şekli.

Paylaşmak istediğiniz bir anı var mı?

- İmza günü için gelen bir yazar dükkanımızda yemek yerken, onun bilgisine başvurarak şiirde nerelerde olduğumu görmek istemiştin. Okuyup incelemesi için şiirimi verdim. Cebine koydu ve “çorba çok güzel, bu çorba içilirken şimdi şiir okunmaz” esprisini yaptı. Aradan yarım saat geçti, tekrar okumasını rica ettim; yarı şaka yarı ciddi şekilde ağız tadıyla yemek yedirtmediğimizi söyledi. Oysa yemeği çoktan bitmişti, masadaki bayanlara aklınca kur yapıyordu ve onu kesintiye uğrattığım için rahatsız olmuştu. Ben de kontrol dışı olarak “Şiirimi alabilir miyim, şiiri bana verin de sanatı sizden kurtarayım” dedim. Şimdi düşünüyorum da ne güzel söylemişim, planlı olarak söylesem bu kadar olmazdı. **h**

Hayatı bütün açmazlarıyla saran bir şairden dizeler...

Altay Öktem

Beni Yanlış Öptüler

beni yanlış evlerde aradılar; süt dökmüş kedilerin, kapısı kilitli dağların yamacında. garağinden fazla süren suskunluğun eşiğindeydim oysa.

kadınları, kuşları, kendimi...

pamuk tarlalarını hiç terk etmedim ama

...

Altay Öktem’in daha önce yayınlanmış olan *Sukuşu*, *Beni Yanlış Öptüler*

Aslında, Çamur Şiir ve Her Şey: Oda Kırbağ Ayna kitapları bu kez bir arada....

Bu Kitaptan Kimse Sağ Çıkamayacak

Bir rastlantı önemsiz olabilir ama rastlantılar arttıkça kuruntu kaçınılmaz olur.

İnsanın içini kemiren o amansız kuruntu... Kendi ölümünü kurgulayan biri öngördüğü gibi öldüyse bu rastlantıdır. Peki, ölümünü kurgulayan herkes aynı şekilde ölüyorsa bu nedir? Böyle bir kitap edebiyatı mı içerir kehaneti mi?

EVEREST

İnsanı merkez alan iktidar uygulamalarının cefasını çeken 'kanatlı uygarlık' nihayet "durun" dedi, "bu iş buraya kadar."

Canlı Hakları
PANTER EMEL

Kapitalizmin kanatları (Bir taşla bir kuş sürüsü)

Irak savaşının başlamasından birkaç gün önce, bu tarihin kuşların göç zamanına denk geldiğini ve tam da o sırada Irak üzerinde uçacaklarını öğrenmiştim. Bu, savaşın yalnız insanlara değil diğer canlılara da vereceği zararın en görünen yüzüydü. Bekir Coşkun'u arayıp durumu anlattım, Coşkun'un iki gün sonraki yazısının başlığı "Durun Kuşlar, Uçmayın Durun"du.

Doğadaki canlılar evrimleri sü-

recinde yaşamlarını sürdürebilmek için çeşitli değişikliklere uğramışlardır. Son günlerin konusu 'Kuş Gribi'ni yazmaya karar verdiğimde, yanlış bir bilgi vermemek için, bu konuda Türkiye'deki en donanımlı üç kişiden biri olan İst.Üniversitesi Veterinerlik Fakültesi Mikrobiyoloji Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Hüseyin Yılmaz'la konuştum. Öğrenmek istediğim, göçmen kuşların da bu hastalıktan ölüp ölmedikleriydi. Hüseyin Yıl-

maz bunların taşıyıcı olduklarını, hatta yavrularının 3 haftaya kadar bağışıklık taşıdığını söyledi. Kendilerinin ölmeleri çok nadir görülüyordu. Sulak alanlara gelen yaban kazlarının ise sadece taşıyıcı olduklarını açıkladı.

Şimdi siz İzmir Kuş Cenneti'nin de içinde bulunduğu Gediz Deltası'nı toplu konutlara açarsanız, kerkenez, küçük balıkçıl, tepeli pelikan, akkuyruk ve daha pek çok nadir kuş türünü barın-

Güzel ölüm

Liberal hayvansever örgüt PETA, küresel hayvan katili Mc Donald's'a karşı inanılmaz bir zafer kazandı. Dünya çapında çok sayıda üyesi bulunan PETA, kampanyalarının Mc Donald's üzerinde başarıya ulaştığını açıkladı: Bundan sonra Mc Donald's, tavukları öldürmek için gaz odaları kullanacak. "Kontrollü Atmosferle Öl-

dürme" yöntemi ile her gün milyonlarca tavuk nitrojen, argon ve karbondioksit karışımı bir gazla katledilecek. Bu yöntemle tavukların acı çekmeyeceği iddia ediliyor. Yani öldürülürken acı çekmemeleri durumunda her gün milyonlarca tavuğun küresel et endüstrisi için kâr amacıyla, doğal olmayan ortamlarda, kimyasallarla beslenerek yetiştirildikten sonra katledilmesi olağan bir şey.

Hayvanseverlerin, rekabete dayalı, boğucu, bencil, kapitalist yaşam tarzının, hayvanları öldürürken, canlarını acıtmadan aynen devam etmesi yönündeki taşkın sevgileri gerçekten takdire şayan. Ancak insanın, içinde hayvanları da barındıran "doğa"ya bakışı, tutumu aslında insana olan yaklaşımı ile aynı kökten besleniyor.

Kâr için, prestij için, iktidar için insanların birbirlerini tahakküm al-

tına almalarına dayanan bir sistemin ürettiği ve bu sistemi her gün üreten insanlar, farklı türdeki canlılara nasıl anti-otoriter, eşitlikçi ve varoluşlarına saygılı davranabilirler.

En fazla birbirlerini sömürmelerinin ve iktidarın kılıfı olan "hukuk" düşüncesiyle hayvanlara "hak" tayin edip onların bu, insanlarca belirlenmiş "hak"larını korumaya çalışırlar. Bu hak da yeri geldiğinde "küresel fast-food

endüstrisi için yapay ortamlarda, sırf öldürülmek

için yetiştirilen hayvanların her gün milyonlarcası katledilirken, tam öldürme işlemi sırasında acı çekmemeleri" hakkı olabilir.

Son günlerde sık sık izlediğimiz, hayvanlara yönelik öldürme biçimlerine olan tepkiler ancak bunları düşündürebilir. Bu tepkiler iktidar ilişkileri içinde kalmaya mahkûmdur.

**Mc Donald's,
tavukları
öldürmek için
gaz odaları
kullanacak.**

dıran deltayı yapılaştırmak için Uludağ Üniversitesi "kuş yoktur" raporu verirse...

Marmara Bölgesi'nin en önemli sulak alanlarından olan ve kuşların göç yolu üzerinde bulunan Bursa'daki Ulubat Gölü, organize sanayi bölgesinin tehdidi altında. Ulubat, diğer sulak alanlar gibi ekolojik ve biyolojik açıdan çok zengin olmasının yanı sıra nesli tükenmekte olan karabatakların da üreme alanı. Siz burayı sanayi çöplüğüne çevirirseniz...

Ender rastlanan bir coğrafyaya sahip Sultan Sazlığı'nda 301 türde 700 bin kuş yok olma tehlikesiyle karşı karşıya. Tatlı ve tuzlu suyun yan yana bulunduğu Sultan Sazlığı'ndaki sulama kanallarından akan tarım ilaçları ve suni gübre atıklarının suyu kirletmesi, kuşların yaşam alanlarını yok edip soylarını tehdit etmekte.

İnsanı merkez alan iktidar uygulamalarının cefasını çeken 'kanatlı uygarlık' nihayet "durun" dedi, "bu iş buraya kadar." Biz sizinle temas etmek istemiyoruz. Buna rağmen göç yollarımıza müdahale ederseniz sonucuna da katlanırsınız. İşin özeti budur.

Ben onları son derece haklı bulurum. Nihayet bu da onların kendilerini koruyabilmek için geliştirmek zorunda kaldıkları bir savunma mekanizmasıdır.

Gözünü sevdiğimin kapitalizmi bunu da hemen kendine yontmanın yolunu buluverdi. Bundan böyle sadece markalı ürünler tüketilecek. Kuş gribi için kullanılan tek ilaç da Tamiflu olacak. Nasıl ama, fotoğraf netleştiriyor mu gözünüzde.

Çalışkan Amelie'ler

• Şu anda acaba kaç kişi kendisine ayrılan sürenin sonuna geliyordur?

• Bugün, satılan kaç ticari maldan, "Anca bi çorba parası" kalmaktadır?

• Babam ve Oğlum'da kaç litre gözyaşı tüketilmiştir acaba?

• Serap Ezgü televizyonda on erkeği intihar ettirecek güce sahip midir?

• Ya bir gün küresel ısınmadan dolayı dünyadaki tüm buzlu camlar erirse?

• Araba mezarlığından geçerken hangi şarkılar söylense daha uygun olur ki?

• Ya bir gün küresel küreselleşmeden dolayı tüm dünya Elton John'laşırsa?

• "Beşizlerde de birinin acısını diğer dördü de hissediyor mudur?..." şeklindeki hususu kaç kişi merak ediyor acaba?

• Kaç çocuğun Pembe Panter oyuncuğu, işgüzar anne tarafından çamaşır suyuyla yıkanmak su-

retiyle Beyaz Panter oldu?

• Amerika'nın, Avustralya'nın keşfinden önce Bir Türk'ün bedel olduğu dünya daha mı küçüktü?

• Parası yetmeyene "Üçü bir arada"nın içinden ikisini çıkartıp verilme şansı da mı yok?

• Şartlı refleksle Istiklal Marşı dinlemeden uyuyamayan da olmuş mudur bir dönem?

• Çin Seddi dolusu insan osursa uzaydan duyulup kokusu gelir mi?

• "Fortis Bank da iyi günler diler..." mi bir gün?

• Deli yatmakla dahi yatmak arasında ince bir çizgi var mıdır?

• Bob Marley veya Derya Köroğlu, Bonus konsepti için telif hakkı talep etse yeri midir?

• Özgürlük ve macerayı bırakıp, çekirdek yiyenlerin iradesini tebrik etmeli mi?

• Bin yedi yüzlü yıllarda "Senden elektrik aldım." olayı, "Senden buhar aldım." şeklinde miydi ki?

AYŞE ÜLKER SAYGAN SOLMAZ
FATİH SOLMAZ

AZZA-MAN!

Analmadir

1902'de Bursa'da doğdum.

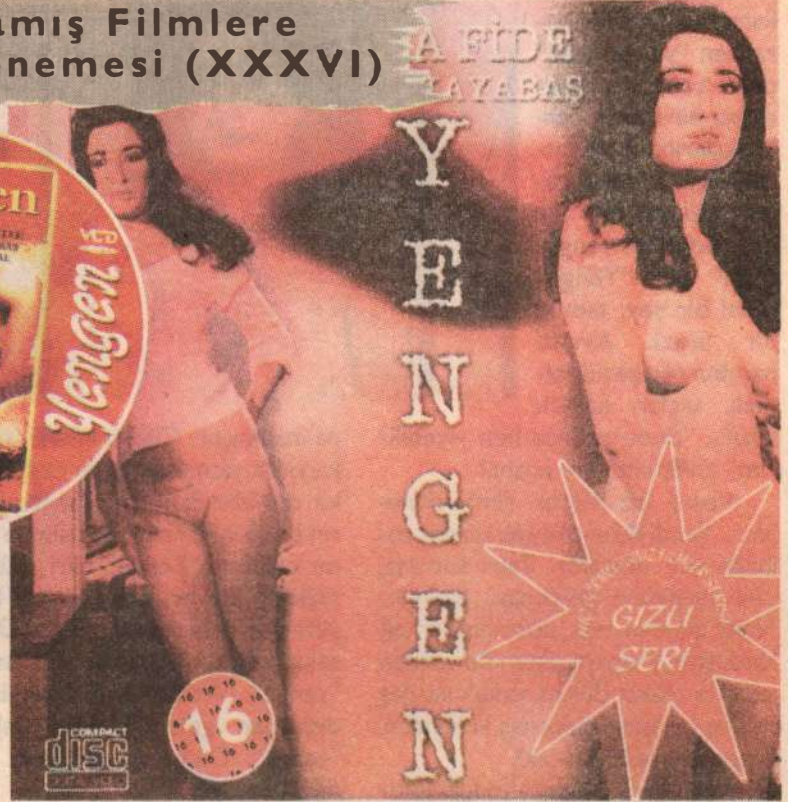
Babam Bulgaristan muhacirlerin- den, annem Bursa yerlilerindendir. İki taraf ailem de esnaftır. Kısmen Bursa sultanisinde, kısmen Bilecik idadisinde okudum. Kendimi bildim bileli resim yaparım. İlk eserim 1920'de Diken mecmuasında çıktı. Sanatta gayem, tarihinde bir Nasred- din Hoca, bir Karagöz yaşıyan Türk mizahını Türk nükte ve çizgileriyle ifade edebilmektir.

Yücel Dergisi, Sayı:61, Mart 1940

Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi (XXXVI)

Asıl suçlu bulunmuş, adaletin şefkatli kucağına oturmuştur. Nejla tokmakçısıyla gül gibi takılırken, idam mahkumu koca, evine mi gelecektir?

Yengen

OSMAN CAVCI

Seks filmi mezarlıkta başlayınca, Safište Nejla ablayı görüp, pantolon fermuarı açık, elinde bekleyenler, ölüyü gömüp fermuarı kapatıyorlar.

Nasıl bilirsiniz? Zengin biliriz, bütün servetini kızı Nejla Fide'ye bıraktı. Ancak bir şartla, evlenecek. Avukat vasiyeti okur, vaziyeti izah eder. Nejla Fide evlenmesine evlenecek ama bir tokmakçısı var. Ve bu vasiyette özellikle belirtilmiş; onunla evlenmesi yasak. Çünkü

“Tanıştırayım, yengen” dendiğinde, aslında “sakın yavşamayın ha!” denmektedir.

burun boku gibi bir adam.

Çare bulunur. Hapishanedeki bir idam mahkumuyla evlenecektir. Adam nasılsa mortingen, sonra dul kalacak ve boşanıp tokmakçısıyla evlenecektir. Mahkuma durum anlatılır, idam mahkumu (Bülent Kayabaş) bile şaşırır bu işe. Ama dayanamaz. (İkinci anlamda) Durumu şöyle açıklar: “Kadınsızlıktan imanım gevrediy, 31 çekmekten gına geldi”. İlk kez “31” adlı adınca bu şekilde, bir filmde telaffuz edilir.

Nikah gerçekleşir. Nejla gelinlik bile giymiştir. Nikahattan sonra balayı falan yok, bu imkânsız. Gerdek gecesi ya da gerdek gecesine izin veriliyor ama bir şartla; gardiyan röntgenleyecek ve 31 çekecek. Ve bu iş yapılıyor, aynen dediğim gibi. Bülent,

idam mahkumu değil, adeta kürek mahkumudur. Sevişirken Nejla'nın üzerinde kürek çekiormuş gibi ileri geri hareketler yapar.

Fakat bir aksilik vardır. Röntgenci gardiyan, Bülent'in tahliye kâğıdını getirir. Asıl suçlu bulunmuş, adaletin şefkatli kucağına oturmuştur. Şimdi her şey karışacak. Nejla tokmakçısıyla gül gibi takılırken, idam mahkumu, öleceğine kesin gözüyle bakılan koca, evine mi gelecektir?

Hayır, öyle değil. Anlayışlı Bülent, idam mahkumu adamın erkek kardeşiyim diye eve sızar. Yengecim diyerek elini yalar Nejla'nın. Şimdi durumlar “yengen” olur. Türklerin “yengen” kavramında marazi bir şey var. Yani bir yasak söz konusu. Mesela: “Tanıştırayım, yengen” dendiğinde, aslında “sakın yavşamayın ha!” denmektedir. Ya da; “bunu ben s.kıyorum ona göre ha!” demek istenmektedir. Artık, “yenge” konumundaki ablaya yasak yasak bakarsın, ona “yenge” diye hitap edersin. Biraz Minibüscü, şoför ağzıdır. Şoför yolculara döner; “yenge, arkadan vermeyen var mı” diye sorar. Adam arkadaşının

Akşamsefası

karısının hatırını sorarken "yenge nasıl" diye sorar. Karakteriz bir bitirim, arkadaşlarına hava atmak için yoldan geçen alakasız bir kız için "eskiden yengenizdi" der. "Yenge" seks bir şey, tapulu bir arazi. Ayrıca hamburger çeşidi olmalı, saçları kaşarlı falan... "Bunu sadece ben yiyebilirim" anlamında mı acaba?

Neyse biz tekrar filme dönelim... Şimdi Bülent, erkek kardeş rolünde eve dönüyor. Tabii karısına, yani yengesine yavşamaya başlıyor. Nejla dünden razı, kocasının erkek kardeşiyle yatmaya, zaten bu yüzden inanıyor. Fakat Bülent, erkek kardeş rolüne öylesine kaptırmış ki kendini, yengesiyile nasıl yatacak?

Akşamları, hapishanedeki bitirim elbiselerini giyip, öyle sıziyor yatak odasına, elinde de tespih. Bu sahnede tuhaf konuşmalar var: "Ama sen ölmedin mi?", "Öbür dünyada senin hasretine dayanamadım"... Nejla bir ölüyle yatıyor yani. Böyle bir ölüm sever, ölü sever milletiz. Nekrofil mi ne?

Aslında meseleye evin başka bir köşesinden baktığımızda: Nejla gerçekten Bülent'in yengesi olduğuna kendini inandırmıştır. Onu hapishane kostümleri içinde gördüğünde bunu yememiş, kocasının kardeşiyle yatmak için yemiş gibi görünmüştür. (Ayrıca bir sürü kadının böyle modası geçmiş takıntıları olabilir).

Bülent'in durumuysa daha garip: Nejla'nın kendisinin yengesi olduğu

Fantazya olmazsa, etlerin birbirine sürtünmesinin ne anlamı olabilir?

na inanmıştır. Çünkü insanın nikahlı karısıyla yatması, hiç de cazip bir fikir değildir. Fantazya olmazsa, etlerin birbirine sürtünmesinin ne anlamı olabilir? "Yenge" fikri mükemmeldir. Bulvar gazetesinde böyle yüzlerce haber görürsünüz. Direkt seks çağrışımı yapan bir sıfattır "yenge". Akrabalık hiyerarşisinde dışarıdan gelen biridir, gelindir "yenge". Dışarıdan geldiğine göre ne yapsak yeridir...

Sapıklar dünyasında böyle-sine işaretli, türlü çağrışımlar yaratacak bu sıfat, bilerek niye kullanılmaktadır? Herif, "tanıştırayım, yengen" derken, arkadaşlarının ağzını mı sulandırmak istemektedir? Ya da,

"ben gidiyorum, yengeniz size emanet" ne demektir? A-) Ben gidiyorum, kızı s.kmeyin ha! B-) Ben gidiyorum, kızın bütün ihtiyaçlarını karşılayın C-) Ben gidiyorum, başkalarından koruyun D-) Hiçbiri E-) Hepsi

Filmin sonu iyice acayip bitiyor. Nejla babasının mezarını ziyarete gidiyor. Ne tesadüf ki, ölen rahmetli idamlık kocasının mezarı da oradaymış koftiden. Bülent, mezar taşının arkasından çıkıyor ve duruma açıklık getiriyor. Ah şu normalleştirme, ıslah etme çabası yok mu? Deli ediyor beni...

Peki "yenge" olma durumu nasıl bir şeydir acaba? Etrafında kendisine "yenge" diye hitap eden bir sürü adamın olduğu bir durumdur. Başka: Tek eşliliğe mahkum bir durum. Bu arada Nejla Fide de hakikaten iyi yenge ha! Öpeyim yenge.

Çalışırken®

- Dergiye gelirken Mehmet Ali Ağca'yı, Ağa Camii'nin önünde gördüm.
- Kapitalist adam kapama yer, sosyalist adam sosisli!
- Ben Samsun sigarasını tercih ediyorum; dumanı daha çok çıkıyor!
- Keskin kenar götüme zarar!
- hayvan odası'nda hayalet varmış, geceleri fışır fışır kitap okuyormuş!
- Fransa metrosunda da akbil geçiyormuş!
- 96 sayfalık hayvan kesmedi, 300 sayfalık hayvan yolda!
- Ezan okunurken internete girmek günah mı!
- Hoşgeldin gogıl, arama sırası sende!
- Mevlüt abi bu sayıda resimleri de tashih etti!
- Erkek olursa tiff, kız olursa jpeg koyucam yavrumun ismini!
- Uykusuzluktan göz pınarlarım kurudu!
- Biz uyurken Seyit Ali, ava çıkmış, iki avcı vurmuş!
- Taksiciler kemer taktırmayınca evden getirdiğim emniyet kemerini taktım!
- Kuş gribini pelikanlar keselerinde taşıyormuş!
- Kirlenen bilgisayara sıcak su dökün, açılır!
- Düşünce suçundan eve haciz geldi, şimdi düşün dur!
- Alternatif sigara paket üstü uyarısı: 'İç de zikilsin ciğerlerin!'
- Hentbol sporuna, neden eleybol dememişler ki!
- Tindiristik'de ütü gibi ses var!
- O elindeki yüzüklerin efendisini hemen pitirceksin!
- 301'i, 302 değil, 404 gibi milleti yere yapıştıracak yasa lazım!
- Neydi o Mısırlı firavunun adı!
- İyi ki börd dey tu yuu, iyi ki börd dey tu yuu, iyi ki börd dey hayvan!
- Üç yaşına girmişiz be, dergi bitince üçmeye gidelim!

Garibaldi'nin balkonundan seçmeler

TOGAN

**Deniz gibi dışarı.
Balkon bir saplantı oldu.
Giremiyorum içeri,
çıkamıyorum dışarı.**

Minardi Garibaldi 78 Temmuz'un 27'sinde yüksek dozda uyuşturucu almış olduğu bir sırada balkonundan düşerek ya da kendini atarak hayatını kaybetti. Cesedi çırılçıplaktı ve vücudu iğne izleriyle delik deşikti. Çilingir sofrasındaki içki bardağı gelmişti sadece onunla aşağıya. Cesedin gözleri ve yüzü gözyaşlarıyla ıslaktı; yüzüstü gömüldü, çünkü yeterince görmüştü. Tuttuğu günlüğün son yazısı şöyleydi: 'Duygularım var diye acıdım, bu yüzden dindirdim acıyı. Dindirdiğim için alıştım, bu yüzden bağımlıyım. Bağımlılığımın vazgeçemediğim için kabullendim, zira umursamazım. Umurumda olmadığı için öldürüyorum kendimi, çünkü hâlâ biraz ruhum var hissedecek. Ve ben acımiyorum artık, çünkü vazgeçmek acımdan daha kolay...'

Garibaldi'nin düşüp öldüğü daireye taşındım. Günlüklerini, söylenenleri ve rüyalarını (hayallerimi) inceledikçe ortak noktalarımızı keşfetmeye ve onun müptelası olduğu balkonuna çakılıp kalmaya başladığımı fark ettim. Yıllarca bu balkondan bu sokaklara bakıp gördüklerini, hissettiklerini, düşündüklerini not etmişti, ben de öyle yaptım;

Balkonumuzdan geçenlere şöyle bir göz atarsak, aslında sandıklarımız konusunda hiç de yanılmadığımızı görürüz. Balkon, eski bir Beyoğlu arka sokağının serin, tekinsiz, renkli çiğ görüntüsünü verir. Misal;

• Hacı Dayı. Korkunç bir ev sahibi. Genzine para kaçmış, kiracılarının illiklerini emen, çingiraklı bir moruk. Depremde evleri yıkılınca çıldırmış ve para para para diye bunamış.

Bir Pazar sabahı sırf kiracılarını erkenden uyandırmak için işgüzarca, acımasızca, manasızca bir tahtaya çekiş sallayıp gürültü çıkarıyor...

• Üniversiteli türbanlı kız çocukları karar veremiyorlar, bu hafta sonu ne yapsalar. 'Nargile kahvesi? Nargile caiz midir? Yanında da bir rok bar var. Günah! Babam öldürür beni! Allah'ım, aşağı baksam haram, yukarı baksam günah. Yobaz görünmemeliyim ama ya bir haram batağın sürüklenirsem...' diye okuyorum düşünce balonlarını...

• Bir yerlerde birileri 'lala laaaağğ' diye şarkı söylerken üst kattaki psikopat adam çocuğuna, kedisine, karısına, esnafa ve tanıya küfürler sallıyor bağıra çağıra. Hınç ve nefret dolu içi. Birçok kez onun birilerini

öldüresiye dövüp sonra da hastaneye götürdüğüne şahit oldum buradan. O zıplayarak küfür ederken sıvalar dökülüyor yukarıdan...

• Road Runner'daki Cayote çakala benzeyen bir it geçiyor yoldan tintin. O çizgi filmde çakalın başına gelenleri hiçbirimiz gerçekten hazmedemedik. Kaldı o tepki içimizde...

• Balkon bir saplantı oldu. Terk edemiyorum, giremiyorum içeri, çıkamıyorum dışarı. Deniz gibi dışarı. Sürekli izlediğim dışarıya çıkmam gerektiğinde yoruyor ve korkutuyor beni. Soluk soluğa geri yüzüyorum kıyıma, balkonuma. Çok kalamıyorum dışarının içinde, açılmıyorum fazla. Balkonum iyi, güvenli. Bakıyorum oradan...

• Alt katımda Ersenal adında bir İranlı yaşıyor. Bazen eve uğrayıp elektrikli aletleri kurcalıyor. 'Geliram, gideram, fişi prize sokaram, çıkarıram, kitaba el basaram' diye apık sapık konuşuyor tıfıl köylü kurnazı...

• Balkonumun hemen yamacında Talat ağabey. Elli beşinde, alabros, beyazlı saçları, paparoz monologları ve çocuksu yaşlılığıyla balkonuma Don Kişot tarzı ve tadını getiren adam. 'Atla Gel Şaban' filmindeki mafya babasının adamlarından birini oynamış eski tiyatrocu. Üflenti akşaniyle konuşuyor, sınav çekiyor, dans ederek hikayeler anlatıyor, duman çekip küfür saçarak hayatta kalmaya çalışıyor...

• Aşağıdan geçen biri orospu çocuğu olup olmadığını sordu. "Bilemiyorum, belki..." dedim...

• Bir salıncağım var balkonumda. Öyle bir düzenek kurdum ki ona, baş parmağımı ileri geri sallayarak salıncağa bağlı bir ipe, sonsuza dek sallanıyorum. Sokak, aklım, fikrim gidip geliyor. Uzaklaşıp yaklaşıyorum. Bir sevgiliye değil, salıncağa ihtiyacım varmış bunca zamandır. **B**

Kızıl Mars Çimeni

Ab-ı Hayat

BİĞİN BAĞÇEMDE SENİ GÖRDÜM
AHTAPOT. ÖLÜ GİĞİ YATIRDUN YERDE
HEMEN REFLEX OLARAK ALDIM ELİME
HODUNU, AÇTIM MÜSLÜĞÜ, SULAE
KEŞİKTİ, GİĞİŞÜ BAKALDAN YAPA BAHN
ALDIM, YATIRTIYDIM KEŞİĞİN ÜSTÜNE,
TAM SULUYDUDUN SENİ, AZ KALKMIŞTI
BAĞTİM ÖLÜYÖRDÜN SANKİ, SON AĞ-
ZUNU SORDUN? CÜVAP VERMEDİN
NE ZAMAN SULAE KEŞİĞE BU CÜVAP
VERMEYİŞİN GELEZ AKLIMA, HAYALİT
DE SANA TEEAEDAN SON AĞZUNU
SORDAİM, O AN ÇABŞAF GİĞİ DÜM-
DÜZ AKIL DENİZİM POT YAPAR,
PAHATLADİM, TİŞADİĞİMİ ANLADİM."

Üstü örtülü olarak, Tanrı-Şeytan ikilemi üzerine, Sibelalem'in derinliklerinden cızırtılı mesajlar gönderiyorum okurlarıma.

Sibelâlem

SİBEL TORUNOĞLU

Cızırtı

Öyle paldır küldür giriyorum. Gerçeği kendi açımdan analiz etmem için koşullar hâlâ sürüyor. Türban mı, türban değil mi, imanın faydaları, yoksa bilimsel bakımdan bunu salık vermiyor mu, ahiret mi, dünya mı diye karnı tok bir insanın arayışlarını yaşıyorum. Hiçbir günahı olmayan 'Allah'ın biz yiyelim (?) diye yarattığı' tavukları yaktılar. Ben onlar kadar masum değilim, kötülüğe ben de yeteri kadar bulaştığım için şeytan beni korur. Kötülüğe istemeden bulaştığım için Allah da korur. "La vie commence maintenant lan fans dans reve de soleil je rapet de foi quatre fois je repet".

Allah'ım bana verdiğin kırmızı yanaklı arkadaşlar için sana şükürler olsun diye daha önce de ağlamış mıydım (dejavu)? Cem'e "Benim biraz uçmam gerekiyor tatlım, beni kendi haline bırak" dedim. En az bir kitap edecek bir konuyu yazmak için ruhumu dürtüklüyorum. Şu anda, yaşlı yorgun fahişe bana bir kıyak yapsın diye bekliyorum. Ruhumun yine yaşlı ve yorgun olduğu bir dönemdi, çocuktum. Karanlık yemek odasında masanın altına girer, öcü ile oyunlar oynardım. Durumumdan endişe-

lenen katı gerçekçi ailem, (daha çok annem) şişko bacaklarım bir birine sürtünüp yara olmasına rağmen beni yürütüp psikiyatriste götürdüğünde, adamcağız bana sorunumu anlamak için resim çizdirmeye çalışmıştı. "Anlat bu öcü nasıl bir şey?" demişti. (Kesin benden daha genç deseymişim keşke). Boş kağıdın üzerine kalemle bir nokta koydum, adam sabırsızlandı. "Hadi çiz" dedi. İşte durum or-

taya çıkmıştı. Bana resim çizdiremiyorlardı, bir nokta koyup bırakıyordum.

Neden böyle yaptığımı sordular, "Çizemem... acır!" demiştim. Bana prens ve prensesin kavuşmasını çizersen, bunun gerçek olacağını söyleyip resim yapmaya razı etmişlerdi. B. Russell "İnanan kişi Tanrı'nın sesini dinleyelim" der, ama Tanrı "Hep dünyasal bir varlık aracılığıyla kendini belirtmek, duyurmak zorundadır" der. Çünkü kendi aklımız bile ettir (bu benim teorim) "Akıl yoktur et vardır". Kant, "Deneysel bir bilginin hiç olmadığı hatta hiç olamayacağı keşfedilse, bütün çabaların başına bu beklenmedik keşiften

daha kötü bir şey gelemezdi. Ancak böyle bir tehlike yoktur, bu aklın olmadığını akıl yoluyla kanıtlamak gibi bir şey olurdu" der.

Bence akıl belki de "bir çeşit akıl"dır. Etobur akıl, bitkisel akıl, kapitalist akıl, duygusal zekâ gibi çeşitlenmelere ben bir akıl türü daha ekledim ve met üstü çok üzecek bir akıl türünden bahsettim: Vahiy zekâ.

met üst, zeki ve düşünen bir insan olduğumu iddia ediyor. Bense bilginin ve hatta esprilerin bile balıklar gibi kovama atladığını iddia ediyorum. Homosapiens olmadığımı, tekamül sonucu bir sonraki adım olduğumu söylüyorum.

Türbanla söyleşi yapacaktım. Kaynak aradım, Kant'ı okudum, aklımda bir yerlerden B. Russell kalmış. Turuncu kalın bir kitap vardı, Batı Felsefesi Tarihi'ydi galiba. Kardeşime sordum ama sonunda yardım Hatice Meryem'den geldi. B. Russell'i okudum böylece, yazık adama! Acıdım. Böyle bir adamın, 20.yy'ın en büyük düşünürü olduğunu söyleyen insanlığa acıdım. En çok da kendime acıdım. B. Russell'in bu kadar büyük, benimse tımarhaneden salınmayacak bir deli oluşuma çok güldüm. Gerçekten güldüm, içtendim. Ama benim bu duruma gelmeme neden olan sizsiniz. Bu toplumun psikiyatristi, savcısı, solcusu, sağcısı. Nerenizden tutayım bilmiyorum, hiçbirinizin tutulacak tarafı yok. Kiminiz B. Russell gibi dini çocuk-

Russell'in 20.yy'ın en büyük düşünürü olduğunu söyleyen insanlığa acıdım.

Akşamsefası

luk hâli, kiminiz türbanı bir haklılık hâli görüyorsunuz. Kitabı, kaynağı, şunu bunu bıraktım. Dosdoğru kendi aklımdakileri aktaracağım, ne dersiniz deyin.

Inanç teslimiyettir ama bilim teslim olmaz, bilim şeytan işidir. Inanca zıt gibi gözükür. Ben Allah'a inanmanın ötesi, onu bilen, ayan beyan yaşayan bir insanım. Bir kulum ve bütün kainatta kul olmanın

üzerinde bir mutluluk yoktur. Düşünsenize, varlığınızın nedenini biliyorsunuz, bir yaratıcınız var, ama gelgelelim karnınızı onun gözyaşlarıyla, sancılarıyla doyuruyorsunuz. Minicik bir ekmek

kırıntısını hap hup yerken yakalanan bir sümüklüböcek olarak karşınıza çıkıyor. Kızıyorsunuz ona; "Neden tsunami yaptın o insanlara yazık değil mi?" diye. "Vur deyince öldürüyorsun" diye. Evde kütüphanenin en üst rafı cennet. Oraya inekleri, Sarı Selim'in CD'lerini koyuyorsunuz, bir de Şeytan. Sonra, "Bu burada üşür" diye başka ılıman bir iklime koyup sevgili dostumuzla papaz oluyorsunuz. Neden? Şeytanı cennete koyduğunuz için. İyice koyuverdim artık aklımı, ağzıma geleni söyleyeceğim. Bu kadar sevgili bir varlığın hatırını kırıp neden başımı örtmüyorum, neden örtünmüyorum? Çünkü arkadaşlar, burası cehennemnin ta kendisidir. Sizler dünya diye tuzunuz kuru oturuyorsunuz, siz Allah'ın zarafetini bilmiyorsunuz. Dünyanın nasıl ince ince, zarif zarif düşünülmüş, ancak Allah'ın yaratıcılığına

bileceği bir cehennem olduğunu bilemeyecek kadar cahilsiniz. Biz buraya başımızı örtüp mutlu olmaya, evlenip çocukluğumuza mangel yapmaya gelmedik. Kuran'da söylendiği gibi ceset yiyoruz farkında değil misiniz? Nazım Hikmet'in şiirindeki gibi, "Sen yanmasan, ben yanmasam nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa?". Ben geceleri bir

gözüm açık, bir gözüm kapalı uyuyorum. Kimin imdadına yetişeyim diye, yalın ayak başı kabak fırılıyor sokağa. Sen başını örtene kadar Üsküdar'da sabah olur. Ama deprem olsa, canını kurtarmak için donuz kaçan da olabilir.

Ateşe düşmüşsün, içinde sin, daha ne başını örtmesi! Ben diyorum ki; Hz. İsa, Hz. Musa, Hz. Muhammed gerçekten bir perdedir. Allah'a çok yakın olmak herkesin harcı değil. "House of Rising Sun" diye bir şarkı var, orada "Mother, tell your children not to do what I have done" diyor. Türkçesi: "Teyze, çocuklarına söyle benim yaptığımı yapmasınlar". Sakın şunu da unutmayın, diğer devletleri görmem ama Türk Devleti ve Hz. Muhammed sizi korumaya çalışıyor. Siz uyuyorsunuz ve biz

sizi uyandırmıyoruz, bu tarafa gelmeyin. Bizler, sizi korumaya çalışıyoruz, işler bildiğiniz gibi değil.

(Bir saat ara verdim, neyse hezeyanım geçti!). Ben kendi içime kapanırsam, dışındakiler de bana kapanır. Böylece kendime aldatmayı, bununla avunmayı seçmişimdir. Örtünürseniz dünyanın size değmeyeceğini mi zannediyorsunuz? Yiyorsunuz, içiyorsunuz, ayağınızı yere basıyorsunuz. Tanrı dünyada duyum içinde, bir başka deyişle günah açılımlarında bizimle iletişim kurar. Sınavı böyle yapar. Siz kendinizi kapattığınız hapishanede, kendinizi büyüketip Allahsız yaşıyorsunuz. Orada sadece kendiniz varsınız. Sizin, dinin bir çocukluk hâli olduğunu söyleyen Batı felsefesine karşı, aklı başında yetişkinler olduğunuzu ispat etmeniz, din için yapacağınız en güzel şeydir. Ama siz acı çeken ve büyük tehlikelerle karşı karşıya olan insanlığı düşünerek hareket etmeyi seçmiyorsunuz. Aklınız fikriniz ahirette. Kadında yanlış olan cinselliği değil, yıllardır baskı altında gelişmemiş olan kişiliğidir. Kişiliği gelişmemiş bir kadın namustan, şereften ne anlar! Ben Taksim'de çıplak dolaşsam kimse bana bakmaz, çünkü ben kendime baktırmam, mesele budur. Sizler tesettür kıyafetleri giyinerek kendinizi ve kadınlığınızı vurguluyorsunuz. B.Russell'in Ürün Yayınları'ndan

çıkan "Russell Düşünüyor" adlı kitabının 165. sayfasında,

"Bu dünyayı, Tanrı bakmadığı bir sırada Şeytan yaratmıştır" diyor. Buna ne dersiniz?

**Taksim'de
çıplak dolaşsam
kimse bana
bakmaz, çünkü
kendime
baktırmam,
mesele budur.**

Bir dedeye yakışır mı bunları anlatmak diye düşünmeyeceğim bile. Çünkü dedeler yakışıyor mu bu hayata, önce ona cevap versinler, sonra ayıplasınlar beni. Ayrıca, hiçkimseden korkacak kadar تنها değilim.

İç Dikiş

ALTAY ÖKTEM

altayoktem@yahoo.com

Sevdiğim bazı topuklar

Durup dururken "İnsan vücudu bir bütündür, parçalanamaz" desem, ilk başta adli tıp uzmanları, morg bekçileri ve torbacılar karşı çıkar bana. Genel cerrahları ve birçok bileycilerini saymıyorum bile. Oysa insan vücudu bütündür, bal gibi de parçalanamaz. Parçalandığında başka bir şey olur çünkü! Belki yine bütün olur; ama bambaşka bir bütün... Parçalandıktan sonraki bütünle, parçalanmadan önceki bütün asla birbirine benze-
mez. Şöyle de diyebiliriz; parçalanmadan önceki bütün, büsbütündür!

Konuya bu noktadan girdim diye lafı döndürüp dolaştırıp Descartes'e ya da Schopenhauer'a getireceğimi sanmayın. Konuların da aynı insan vücudu gibi "giriş noktaları" vardır. Ben konuya bu noktadan girmeyi seçtim, o kadar. Abartılacak bir şey yok.

Bir kere bu sözü söyledikten sonra insan vücudunu parça parça

ele alırsam, her şeyden önce kendimle çelişmiş olurum. Yapsam yapsam, insanı oluşturan parçaları makro açıdan, yani dürbünle bakarmış gibi ele alabilirim. Çünkü dürbünük bakış, bakılan cismi yakınlılaştırır, gözümüzün içine sokar. Baktığımız yeri devasa boyutlarda gösterir. Ama bütünden koparmaz. Bizim, bütünü değil parçayı görmemiz, parçanın bütünden ayrıldığı anlamına gelmez.

Ben dürbünümü vücudun en şanssız yerlerine, deyim yerindeyse mahrumiyet bölgelerine doğrultmayı severim. Şiirlere, şarkılara geçmeyen, adına destanlar yazılmayan, kolay kolay akla gelmeyen, önemsenmeyen yerlere... Dağ

köylerine mesela, uzak bir mezrada açan kır çiçeğine, okyanusun dibindeki yosun demetine...

Koskoca Divan Edebiyatı yay gibi kaşlara, ok gibi kirpiklere takılmış, Halk Edebiyatı elma yanaklar, kiraz dudaklar etrafında dönüp durmuştur. Çağdaş edebiyat sınırları aşmıştır aşmasına ama; ancak memeleri, göğüs uçlarını, tombul kalçaları, kısıkları, gizemli üçgenleri sokmuştur şiire. Bazen bir metafor olarak kullanmış, bazen de hiç utanıp arlanmadan, adli adınca zikret-

miştir bazı tenasül organlarını.

Cemal Süreya "Bir kadını sevmeye önce memelerinden başlanır" demiştir mesela. Evet, başlanır. Hem de iyi bir başlangıç olur bu, ideal bir başlangıç. Memesinden başlatanı bulduktan sonra durmak hata zaten.

Peki, "Bir kadını sevmeye önce topuklarından başlanır" diyen, en azından bunu ima eden bir şaire rastladınız mı hiç? Kimse diyemez bunu. Çünkü topuk, vücudun varoşudur. Sadece topuk değil, koltukaltı ve dizin arka kısmı da vücudun mahrumiyet bölgeleridir. Yalnızca ince zevklere sahip insanların ilgi alanına girebilecek gizemli bölgelerdir bunlar. Kendilerine özgü tuhaf bir dokusu, hatıta tuhaf bir kokusu vardır bu bölgelerin. Asla erotik görünmezler. Oysa erotizmin en uç noktasında yer alır, en çıldırtıcı, aynı zamanda da en gizli potansiyeli taşırlar içlerinde. Hissedene sunarlar o müthiş enerjiyi. Yalnızca hissedebilecek olana.

Koltukaltı, vücudun başka hiçbir bölgesinde rastlayamayacağımız incecik kıvrımlara sahiptir. Her zaman nemli, hafif kaygan cilt yapısıyla arasına aldığı her şeyi kısıkrak yakalamaya, ezmeye eğilimlidir. Müthiş dişil bir bölgedir ve belki de vücudun en şiirsel yeridir. Dizin arkası ise koltukaltına oranla biraz daha kalın bir deriye, biraz daha belirgin kıvrımlara sahiptir. Hafif bir çukurluğu vardır. Ama bu çukurluk değişken, esnek, bir ölçüde de yanıltıcıdır. Otururken çukur derinleşir, ayağa kalkınca düzleşir, bacağı gerince çukur kay-

**Cemal Süreya
"Bir kadını
sevmeye önce
memelerinden
başlanır"
demiştir.**

Akşamsefası

bolur, yerinde hafif, çekici bir tümsek oluşur. Vücuttan tamamen bağımsız, kendine özgü bir kokusu vardır. Yalnızca büyüldü değil, aynı zamanda büyüleyicidir. Çok anlamlıdır ama asla eş anlamı değildir.

Bu üçlünün içinde en ihmal edilen ise topuktur. Topuk, ancak hayatın çok küçük ayrıntılarını yakalayabilen, damıtabilen ve zevkin zirvesini çok iyi bilen o küçükçük azınlık için anlam taşır.

Topuğun yuvarlak hatlarının oluşturduğu eğimin doğada bir benzeri daha yoktur. Topuğun bu eşsiz eğimi, matematiğin insan vücuduyla yaptığı en doğaüstü kombinasyondur. Topuğun üst kısmındaki yumuşak dokunun gittikçe sertleşmesi, sertleşmesi ve en can alıcı noktada yeniden yumuşamaya başlaması, profesyonel bir topuk okuyucu için çıldırtıcı bir zirvedir.

İlle de düşülecekse eğer, zirveden düşmeli insan. Topuğun, koltukaltının ve diz arkasının gizemini bilenlerin düşmeye başladığı her yer, başlı başına bir zirvedir zaten!

**Topuğun,
koltukaltının ve
diz arkasının gizemini
bilenlerin düşmeye
başladığı her yer,
başlı başına bir
zirvedir zaten!**

Şiir sevimli bir zelzeledir artık

Herkes kendi tarihini kendi yazamaz belki, ama herkes kendi tarihini kendi okur. Kendine göre okur! Mesela ben, s.ksen seksen sene yaşayamam ama bir rivayete göre yaşadım diyelim; torunumu oturttum dizime, saçını maçı okşuyorum bacaksızın. Ne anlatacağım ona, bir kadını sevmeye topuklarından başladım, sonra koltukaltına geçtim evladım... Ah,

ne güzeldi o günler falan mı diyeceğim. Asla! Birhan Keskin'in Ba'yı yayınladığı yıllarda yaşadım ben, diyeceğim elbette. "Kış odasında camda buğu şimdi nefesim / Bozkırda erguvan rüzgârı eskiden"

diye Ba'dan dizeler okumaya başlayacak torunum; dedesini sevindirmek için. O yıllara kadar teknoloji çok ilerleyecek tabii, hayat değişecek; ama aşk? Aşk değişecek mi? O küçükçük çocuk "Özür Dilerim Kesici Bir Alettir Aşk" demeye başlayacak, güleceğim... Türkan teyzen yazmıştı o şiiri evladım, diyeceğim. "saplantı buzdan bıçak onulmaz yara / sen bende mızıkça çal iki mememin arasında" diye birkaç dize mırıldanacağım sonra Türkan Yeşilyurt'un "Dün Kendimin Önünden Geçtim" adlı kitabından.

Sıkılmasın diye romantizmalı bacaklarımı aşağı yukarı oynatacağım, hoplatacağım torunumu dizlerimin üzerinde. Çocuklar, kaç yaşında olurlarsa olsunlar, hoplamayı severler. Şiir de ruhun hoplatılmasıdır bir bakıma. Belki de şairler bu yüzden pek büyüyemez, çocuk kalır bir yanları. Ne bileyim, belki de kapakları çarpmıştı o yıllarda beni Yasakmeyve kitaplarının. Ki-

tabın kapağını açmıyordum da şekerin kabını soyuyordum sanki. Ama şiirler şeker gibi değildi sevgili torunum, kanayan bir yerlerini gösteriyordu o şairler. Yaralarını açıyordu hepsi ve yaraların kabuğunu kendi elleriyle kopartıyorlardı. "Bütün yılanlarıyla, saçlarıyla / ağzımı arıyor birileri" demişti Elif ablan Ters Düşünce adlı kitabında. Hatırlıyor musun Elif Sofya'yı...

Ne diyecek, "o ağız bulunur, çünkü şiir bir ağzın bir ağza dönüşmesidir" diyecek, okşayayım diye biraz daha eğecek başını. Pardön, eğmeyecek, yana yatıracak... Şiir okuyan, şiirin içine işlemesine, işlemek de ne kelime, saplanmasına izin veren çocuklar başını eğmez çünkü, okşanması için bile olsa, eğmez.

Sonra kadınları, topuklarını, koltukaltılarını ve dizlerinin arkasındaki o gizemli teni anlatacağım ona. İnadına anlatacağım. Bir dedeye yakışır mı bunları anlatmak diye düşünmeyeceğim bile. Çünkü dedeler yakışıyor mu bu hayata, önce ona cevap versinler, sonra ayıplasınlar beni. Ayrıca, hiçkimse-den korkacak kadar تنها değilim. Dedim ya Birhan var, Elif var, Türkan var, Sinan var; "insanlar saçma bir neden. gidilince / uzağına düşülen kadınlar kadar saçma / gurbet! yudum kadınlarını dudaklarımla / ama yolun yol, adın ödünsüz bir makas / evleri türkçe kurmuşlar seni ibranice / talihsiz birer aşk oyunu çocuklar / ruhuna dokundum da ruhumu anladım / ruhum, senden geçen bir şaşkınlık bende" diyen Sinan Oruçoglu... "Çirkin Ağacı" adlı kitabıyla bu çağın dilini sevimli bir zelzele gibi sallayan Sinan yani!

İşte o yıllar önemliydi, milattı o yıllar diyeceğim torunuma; şiir zelzele gibi aniden geldi, malzemesi çürük binaların yıkılmaya başladığı yıllardaydık. Sevimliydik ve sevinçliydik aslında!

Kucağımda uyuyup kalacak torunum. Usulca örteceğim üstünü ve seksenlik bir ihtiyarı ayakta tutan topuklara şükredeceğim. O sertliğe, o kıvrıma, o eğime, şiire...

Her kültür, fiziğiyle birlikte var. Bu fiziğin göz alıcı, açık saçık, el işi "iç çamaşırları" ise müstehcen pandomim gardroblarında asılı.

Milli beden hareketleri

FİLİZ BİNGÖLÇE

Sözle "lekelenmemiş", "safı kıpırışından" mütevellit, "figüratif", "sembolik", değişime direnen ve kültürlerin bünyevi kapasitelerine göre şekillenen "parçalar"dan söz ediyorum; "milli modalara" göre dantel dantel işlenmiş, nakış nakış ortaya çıkarılmış nadide parçalardan.

Vücudun türlü çeşitli hâl ve tavırlarının saldırgan ve cinsel semboller olarak anlatılıp anlaşıldığı onlarca "afili çamaşır" düşünün. Askılardan istediğini seçip almak ve "tenine geçirmek" de serbest. Fa-

Halkın kolektif geçmişine "merhaba" dedikleri için tamamen anonim ve bu yüzden de teklifsiz onlar.

kat giyinmek yeterli değil elbet. Bir de şart var... Meydana çıkıp kendini ortalara atmak, "performansını gösterecek" cesarete sahip olmak.

Gösteri başlayınca her şey altüst oluyor. İşin evlere şenlik yanından bakanlar için vücudun grotesk, şiirsel ve saldırgan hallerinin ortaya çıkması bir birlik duygusu yaratıyor. Bu birliğe daha çok etki de birlik demek gerekli ama... Çünkü her ne kadar aynı kültür içinde yoğunlaşmış kişiler mesajı evirip çevirip işine göre yorumlasa da; şıp diye anlayıveriyor.

Kimileri için bu gibi hareketler "kafadan", "yapanın sağlığı açısından tehlikeli hareketler" sınıfına giriyor. Öyle ki trafikte, tribünde, sokakta, meydanda rakibinin gözünün içine baka baka

"bana el kol hareketi yapma, kışını başını oynatma bak yoksa fena olur!" diye hönkürdeye ne rastlamak, "el ense dalıp" zıvanadan çıkkanı, "arıza yapanı"

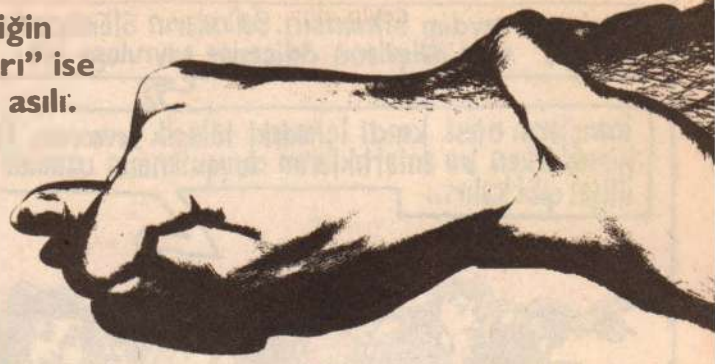
görmek sürpriz değil! Onlara göre "bu çeşit hareketler" ilkel ve kaba, içinde bulunulan çağa hiç yakışmıyor. Tuhaf duruyorlar; hem de "gıcık". Hele insanın üzerine "edepsizce" ve de "pis pis" bulaşmaları yok mu...

Bulaşan bir şeyler olduğu doğru, saygısız oldukları da. Hoş, kimse işin içindeki tehlikeyi inkar ediyor da değil ya...

Bir el, bir kol, bir kış, bir bacak... Masum bir kirpik, kendisinden beklenmeyecek bir tepkinin odağına oturduğunda, bir de bakıyorsunuz etrafta saygısızca atılmış "bombeler" bir o yana bir bu yana yuvarlanmaya başlamış bile! Üstelik ne zaman nerede patlayacakları da meçhul. Gizli vücut dili denilebilecek bu hareketler diller üstü, üstelik de acayip etkililer. Ortaya çıkar çıkmaz ilk yarattıkları duygu "şokla karışık bok hali" oluyor. Sonrası sonra geliyor.

Edepsiz hareketlerin özel bir türü olarak tek tek bakıldığında ve "galiba size değil de başkasına" yapıldığında bu gibi hareketler için eğlencelik ve seyirlik hem de epeyce komik demek mümkün. "Sana bana fark etmez" diyebilirsiniz, geniş zamanda gülüp geçebilir, bildiğiniz diğer versiyonları siz de karşınızdaki kişiye gösterebilir, ya da hassas zamanda benzerini aynen iade etme isteği duyabilirsiniz. Olsun! Hiç önemli değil. Her üç olasılık da "hönkürdemekten" bence daha iyi.

Halkın kolektif geçmişine "merhaba" dedikleri için tamamen anonim ve bu yüzden de teklifsiz onlar. Kendilerine "terbiyesiz" diyenin gözünün içine baka baka, "sende de var bu terbiyesiz şey-

den canım n'aber!" deyip duruyorlar. Küçüğü büyütüyor, büyüğü ufalıyor, daha büyük şekli daha küçük şekil ile anlatıyorlar. Hele itibarını alaşağı ettikleri her bedene uyup, her "giydirilenin" üzerine "kalıp gibi" oturmaları yok mu... Sahiden göz alıyorlar.

1- Kışma kadar hareketi: Rakibe ya da hasma dönüp kendi kışını tokatlamak. Bu hareket rakibin ciddiye alınmadığını, varlık gösteremeyeceğini ima eder, içinde bir "kışimsama" saklar.

2- Bacak böreği hareketi: Bacak çıkartmak. Bacağa bütün bir erkeklik organı sembolü olarak bakılır. Bunun bir de kol böreği hareketi vardır. Kola bütün bir erkeklik organı sembolü olarak bakılır.

3- Cinsel ilişkiye kabaca davet hareketi: Dudaklarını yalayıp dilini çıkarmak. Cinsel açıdan hazır olduğu imasını taşımaktadır. Bunun bir benzeri de kirpiklerini çok ve gereksiz yere kırıştırmak ve göz süzmektir.

4- Gözün götüme hareketi: Birisinin bakışları üzerindeyken kendi kışını kaşmak. Bu hareketin, kişinin aynı zamanda "gözün götüme!" diyerek karşıdakinin kötü nazarını alacağına inanılır.

5- Anca gider-sin hareketi: Bir kimse giderken, o gitti diye sevinçten göbek atmak.

6- Canıma değsin hareketi: Elini göğsünden başlayarak aşağı kadar sürüp oh çekmek. Yedim, bitirdim üstelik bir de hazmettim vurgusu içermektedir.

7- Duple al al hareketi: Bir kolu bacağı kaldırıp altından geçirmek ve geçirirken de eli milli hareket haline getirmek. Futbol maçlarında taraftarlar tarafından yapıldığı vakidir. Bacak bütün bir erkeklik organını sembolize eder.

8- Bana ne hareketi: Omuz silkip kış kaşmak.

9- Sümük gibi silkip atarım hareketi: Burnunun altından sümük siler gibi yapıp silkelemek. "Silip attığım sümüğüm gibisin" sözünün karşılığıdır.

10- Geçirme hareketi: İki kolu yumruklar havaya bakacak biçimde dirsekten büküp birkaç kez üst üste geri çekmek, bu arada dizi de yukarıya çekip bükmek. Amerikan filmlerindeki maço erkekler tarafından yapılan bir harekettir. Cinsel ilişkinin gerçekleştirildiği imasıyla yapılır.

11- Kış gösterme hareketi: Rakibe arkasını dönüp donunu indirek çıplak kışını göstermek. İskoç savaşıçların düşmanı kızdırıp ona meydan okuma hareketidir. Futbol taraftarlarından ilgi görmüştür.

12- Haka dansı: Yeni Zellandalı savaşıçların ellerini yumruk yapıp kollarını dirsekten bükükleri anda pazularına vurdukları ilginç dans figürü "milli hareket"

benzeri bir hareket olduğu için Türkiye'de de epey ilgi görmüştür. Savaşta, düşmanı el hareketleriyle kızdırmak amacını taşır.

13- Cinselliğe davet hareketi: Kadının göğüslerini elleriyle iki yanından bastırıp öne çıkartması. Afrikalı bazı kabilelerde kadının cinselliğe davet hareketi olarak bilinmektedir.

Futbol Argosu Sözlüğü
Filiz Bingölçe'nin incelemesi
futbol argosunun birikimini
ortaya koyuyor.

Kadın Argosu Sözlüğü 2
Kadın argosu, yaşamın ve dilin
içinde gizlenen çılgin, alaycı,
dramatik, şen şakrak,
melul mahzun bir ada.

Asker Argosu Sözlüğü
Filiz Bingölçe bu kez
Türkiye'deki "erkek kültürünü"
inşa eden alanlar arasında
dikkate değer bir başkasını
"asker argosunu" çalıştı.

Alt-Üst Yayınları
Gürler Sokak 21/8 Yenimahalle • Ankara
T: (0312) 315 11 62
altust@hotmail.com
Telefonla alışveriş için:
(0535) 743 26 61

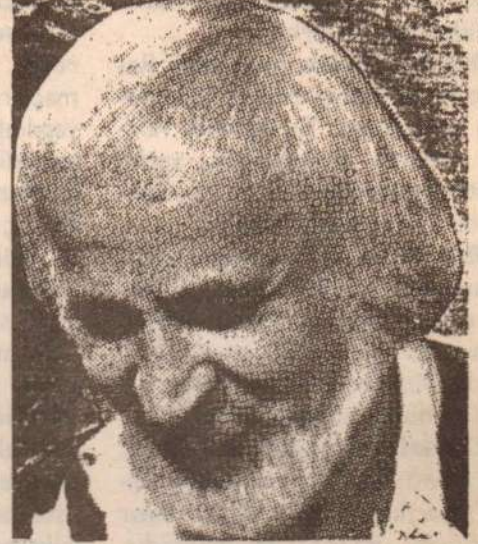

İbrahim Kurt

http://2-5bz.com

- * 1940 'da İstanbul Sarıyer de doğdu .
- * 25 yaşlarında inşaattan aldığı 25-30 kiloluk kum torbalarını evin tavanına asıp bunlara yumruk atarak spor çalıştı.
- * 1964'de Bankada çalışırken ,yönetmen Kemal Kan 'ın çağrısıyla sinemaya girdi ve ilk olarak TEL ÖRGÜLER (Yön:Sırrı Gültekin,Oyn: Ayhan Işık) filminde oynamaya başladı.
- * Ayhan Işık ,Uğur Güçlü gibi bir çok aktörün dublörliğini yapmıştır.
- * En sevdiği içki rakıdır .
- * 2000 'den fazla Türk Filminde oynadı.
- * 2003 yazında kendisini siroz'dan kaybettik .

İBRAHİM KURT 'UN OYNADIĞI BAZI FİLMLER

Film / Yönetmen

SAVULUN BATTAL GAZİ.GELİYOR / Natuk Baytan
BİR DAMLA KAN UĞRUNA / Nejat Okçugil
ÜMIT SOKAĞI / Şerif Gören
BEYOĞLU KANUNU / Nuri Ergün
BATTAL GAZİNİN OĞLU / Natuk Baytan
BANA ALLAH ACISIN / Oğuz Gözen
GÜNEŞDEN SICAK / Kaya Ererez
KIVRIL FAKAT KIRILMA / Çetin İnanç
GÜNSÜZ ALI / Cevat Okçugil

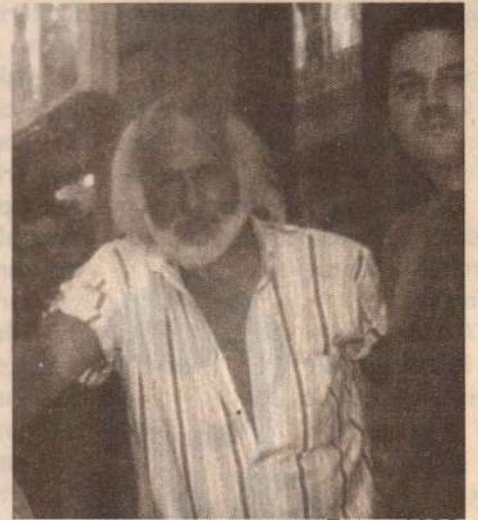

Foto : 1993

DAYI / Melih Güngen
CELLAT / Memduh Ün
ARKADAŞIM / Nazmi Özer
BOMBA / Yücel Uçanoğlu
KADINCA / Temel Gürsu

Bilgiler İbrahim Kurt ile
27 Ağustos 1993 'de
görüşülerek hazırlanmış
1994'de Güzel Mecma'
sında yayınlanmıştır.

Serhat Köksal

http://2-5bz.com

2/5 BZ üçüncü 'Gegen die Bridge' turunu görsel işitsel konserler ile gerçekleştirmeye devam ediyor

2 Şubat'ta Transmediale Festivalinin açılışını yapacak ,10 Şubat'ta Berlin CTM.06 Festivali ve 24 Şubat'ta'da

Ocak ayında Sosyal Ekolojist Dönüşüm Derneği'nde transseksüel Esmeray'ın "Cinsel Kimlikler" üzerine yaptığı konuşmayı dinleyen Ali Kemal Yılmaz aldığı notları hayvan okurlarıyla paylaşıyor.

Esmeray anlatıyor:

'Kürt'üm, transseksüelim'

✓ Tam bir kavram kargaşası yaşıyor. Heteroseksist toplum bize çeşitli isimler takmış. Eğer herkes heteroseksüel varsayılmasaydı, bugün

"transseksüele transseksüel, geye gey" denmezdi. Öyleyse önce bu isimlere sahip çıkıp, sonra onları dağıtmak gerektiğini düşünüyorum...

✓ Eşcinsellik'ten başlayalım. Bireyin kendi cinsine yönelmesi demektir eşcinsellik. Erkek eşcinsel, gey; kadın eşcinsel ise lezbiyendir. Yalnız 'eşcinsel' denilince insanların aklına daha çok erkekler geliyor. Kadınların görünmezliği söz konusu olduğundan, kadınlar akla gelmez. Ayrıca, erkek eşcinsellerin de boyalı, efemine olduğu düşünülür de; bıyıklı, sakallı, maço görünen birinin eşcinsel olamayacağı düşünülür. Kadın eşcinseller için de bir kalıp hazır: erkek gibi olan kadın, eşcinseldir...

✓ Biseksüellik'e gelince... Bu, her iki cinse de yönelmektir. Travesti ve transseksüellik ise eşcinsellikten tamamen ayrıdır. İnsanlardaki yaygın kanı, eşcinselliğin bir başlangıç olduğu ve sonra travesti olunacağıdır. Daha sonra da transseksüellik gelir...

✓ Transseksüel insan, bedeninden rahatsızlık duyan insandır. Ben, bedenimden rahatsızım. Çocukluğumdan beri kendimi hiçbir zaman erkek olarak görmedim. Feodal bir ailede doğdum. Aşiret sistemi vardı. Erkek egemenliğini reddedip kadın

safına geçtim. Sürekli annemin, ablamın elbiselerini giydim...

✓ Bir transseksüel, ameliyat olduktan sonra heteroseksüel olmaz. Cinsel yönelimi farklı olabilir. Bir kadınla veya bir transseksüelle birlikte olabilir. Travesti ve transseksüel denilince; insanların aklından "Vah, vah, yazık mağdurlara, bunları kurtaralım, topluma kazandıralım" gibi düşünceler geçiyor... Oysa çok farklı sorunlar yaşıyor. Burada medyanın rolünü de tartışmamız gerekli. İnsanlar direkt medya üzerinden bizi tanıyor. Televizyonlar, travesti ve transseksüeli psikopat, terörist, seks işçisi olarak tanıtıyor. Seks işçiliği doğru ama medyanın öyle bir sunum şekli var ki; sanki canavarız...

✓ Travesti ve transseksüel, zaten geçimini sağlamak için caddenin kenarına çıkmış, bir dolu korkusu var; polis korkusu, müşteri korkusu... Benim şahit olduğum şey: Bir araba geliyor, içinden adamlar iniyor, elleri sopalı, sivil. Polis olduklarını bilsek arabaya bineriz, ne olduğu belli değil. Otobanın kenarında kaçış yok, iki taraf da arabalarla kesilmiş durumda.

Kurtulmak için kendini yola atıyorsun, araba vuruyor. Trafik kazalarında insanlar yardım eder, fakat yerde yatan travesti-transseksüel olduğunu anlayınca diğer arabalar da üstünden geçiyor. Şimdi bunu gören bir insanın psikolojisi nasıl olur acaba? Ertesi gün aynı olayın kendi başına geleceğini düşünüyor. Hastaneden

morga gidene kadar taksici, hastabakıcı, doktor hiç iyi davranmıyor. Bunları sorgulamak kimsenin aklına gelmiyor. Fakat televizyon, camları kıran travestiyi gösteriyor yalnızca...

✓ Solcular veya alternatif gruplarla konuştuğumuzda, neden örgütlenmediğimizi soruyorlar, mükemmeliyet bekliyorlar. Toplumun yarısı kadın ve onların nasıl bir ezilmişliği olduğunu herkes biliyor. Kadınlar veya işçilerin hepsi örgütlü mü? Örgütlenilsin diye tabii ki çaba harcıyoruz. Fakat seks işçileri için gece ve gündüz var. Gece işe çıkılır, gündüz uyunur. Hiçbir şeye zamanları yok...

✓ Birçok sol grubun içinde yer aldım. Farkım şuydu; ben Kürt'üm. Kürt olduğumdan, ezilmişliğim de var. Bu yüzden her şeyi sorguluyordum. Kürt hareketinin içine girmek bana korkutucu geldi. Ben de kendimi sol grupların içinde buldum. İlk gittiğimde devrim olmuş, her şey eşit yaşıyor diye düşünmüştüm. Fakat o insanlarda da aynı bakışlar, aynı tacizler. Hatta, "Akşam ne yapıyorsun, kaç para istiyorsun" diyen bile oldu...

Bir trafik kazasında, yerde yatan travesti ise arabalar onun üzerinden geçer.

✓ Bizim örgütlenmemizin, kadın hareketiyle yan yana yürütülmesinden yanayım. Fakat feminist hareketin içinde de, aslında ataerkil yapı o kadar çok içimize işlemiş ki, kadın pratiğinde de kadınların çıkış noktaları da yine erkekler oluyor. Esasında, ben kadını, Kürt'üm, transseksüelim ve bunlardan dolayı eziliyorum. ■

Türk Dili Öğretim Görevlisi bir okurumuz, öğrencisinin hazırladığı ödevin, tam da Bir Günü'nün Hikayesi başlıklı köşemize uygun olduğunu düşünerek bize göndermiş. Seve seve yayınlıyor ve diğer okurlarımızdan da detaylı bir günlerinin hikayesini fotoğraflayıp yollamalarını bekliyoruz.

Bir günün geçtiği yerler

İstanbul

Beş senedir her gün kıtalararası yolculuk yapıyorum. İstanbul'un trafiği yorucu olsa da, güzellikleri ile herkesin gönlünü almasını bilir. Yaman çelişkiler şehridir.

Burada yaşıyorum

Yedi tepe üzerine kurulan bu şehrin bir tepesi olan Çamlıca eteklerindeki Acıbadem'de oturuyorum. On sekiz senedir buradayım. Huzurlu ve sakin bir yer burası.

Mahallemizin Marketi

Siz gidemezseniz o size gelir, gelirken de ne isterseniz getirir.

Birlik Amca

Tüm gündelik ihtiyaçlarımızı karşıladığımız 'Birlik' amca ve marketi.

Otobüs durağı

Gündelik trafik çilesi Karakol durağında başlar ve burada sona erer. 'Nefret ve kaçınılmaz bağlılık' mabedi gibidir bu durak.

Yaşadığım Apartman

Üç buçuk sene oldu bu eve taşınalı. Yeni bir dönemin başlangıcı gibi oldu taşınmam. Evimi seviyorum.

Balkonum

Yaz aylarının sabit mekanı. Kah nefes alırım, kah canımı sıkan ne varsa orada bırakırım, yani balkonda...

Odam

Ders çalışmak, internet, film izlemek, hayal kurmak, sohbet ve gırgır, final imtihanı arefesi daralma, uykusuzluk, burada her şey serbest, çünkü burası benim odam.

Yatak Odam

Aslında hepimiz zamanı benzer yerlerde geçiriyor olsak da oraya anlam ve anı katan bizleriz.

Yeter ki sol elimin orta parmağını kaldıracak güce sahip olayım. Gerisi kolay.

Heil Céline!

Yoklama Vardiyaları
●●●●●●●●
HAKAN GÜNDAY

On dört yaşındaydım ve hayat, benden bir deniz yatağında uyumamı istiyordu. Oysa deniz yatağı, altında deniz olmadan bir çakıl çuvalına benzer. Uyutmaz. Latin alfabesini doğduktan ancak dokuz yıl sonra öğrenebilmiş bir çocuğa, eline tesadüfen geçmiş bir romanı okutur.

Gecenin Sonuna Yolculuk'u gecele-ri okudum. Ağustos ayıydı. Terledim. Geceleri daha çok. Çünkü romanın kahramanı Bardamu Paris'ten Birinci Dünya Savaşı'na, oradan da Afrika'ya gitti. Doktor oldu, aşık olmadı. Amerika'da yaşadı, Ford'da işçi olarak çalıştı. Sevişti, yalan söyledi. Dinledi ve hayat devam etti. Oysa benimki durdu. Çünkü kitap bitti. Deniz yatağından kalkıp daha yüksekteki bir yastığa koydum başımı. On beş yaşındaydım. Bir daha okudum. Sonra bir daha. Küvette, okulda, banklarda. Düzden, tersten, ortadan, her yerden. Hep aynı yanıt: "Gecenin Sonuna Yolculuk'u okuyorum." Bir süre sonra kimse, o aralar ne okuduğumu sormadı. Ta ki yeniden taşınana kadar. Sonra yine aynı yanıt: "Céline okuyorum." Yanlış anlaşılmasın, Céline'le hiçbir zaman gerektiği kadar ilgilenmedim. Diğer eserleri umurumda bile değildi. Ben sadece gecenin sonuna gidiyordum. Beş yüz sayfa cıvırdaki romanı okumam dört yıl sürdü.

On sekiz yaşındaydım ve hayat, benden kendisini öldürmemi istiyordu. Oysa ben dört yıldır üçüncü avucum yaptığım romanı yakmakla meşguldüm. Gecenin Sonuna Yolculuk'u ezberlemiştim. Okumama gerek yoktu. İstedğim sayfayı hafızamda bulabiliyordum. Sonra unutmaya başladım. Unuttum ve biraz daha unuttum. Geriye ben kaldım. Gecenin Sonuna Yolculuk bana karıştı ya da tersi. Bugün ne Céline'ın köpeklerinin adlarını, ne de eserlerinin sayısını hatırlıyorum. Bildiğim tek şey, o romandaki karakterler sayesinde kendimi hiçbir zaman yalnız hissetmediğim, o roman yüzünden başka roman okuyamadığım ve vârislerinin beni dava etmesi sonucunda Céline ailesinden biriyle tanışma umuduyla o romandan cümleler çalıp Kinyas ve Kayra'ya yaptırdığım.

Kışkırtmayı ve çelişkiyi güzel sanatlar seviyesine yükseltmiş olan Céline'in romanından aklımda kalan, insan beyninin varolan tek trajik et parçası olduğudur. Trajediye hazmetmenin tek yolu da üstadın dediği gibi ondan sarhoş olmaktan geçer. "Hiçbir şey beni büyük felaketler kadar kendimden geçiremez," diyor Céline, sözlükteki her kavramla alay eder. Kutsal ve saygıdeğer hiçbir şey ya da kimse kalmaz. Üstadı Yahudi düşmanı olmakla suçlayanlar bağışlayıcı davranmıştır. Çünkü gerçekte Céline, insanlık düşmanıdır. Karamsar, melankolik ya da romantik değildir. Sadece bir ihbarcıdır. Kendisi dahil herkesi ihbar eder. Kime ihbar ettiğinin de bir önemi yoktur çünkü roman edebiyattır. Gerektiğinde yalanlanır. Bu yüzden roman "Yolculuğumuz hayalidir," cümlesiyle başlar.

Céline, amaçsızca yolculuklar yapan roman kahramanı Bardamu'yü iki

Dünya Savaşı arasında yaratır. Ancak romanın karanlığı ve dumanı, dönemine özgü savaş sonrası kötümserliğinden gelmez. Céline, arasında kaldığı gerçek iki savaşın doğum ve ölüm olduğunu bilir. Hayattan midesi bulanacak kadar korkak ama onu yaşayacak kadar da cesur olan Bardamu, sayısız üç nokta, üretilmiş kelimeler ve sert cümleler içinde sayfadan sayfaya adım atarken, okur sadece izler. Kendisini onun yerine koyamaz çünkü kimse Bardamu kadar kendinden iğrenmez. Bardamu bir gösteridir. Bittiğinde alkışlanmayan türden bir gösteri. Merak eden okur. Çok merak eden Fransızca öğrenir. Daha çok merak eden aynaya bakıp hayatını düşünür. Gecenin sonuna aynadan gidilir.

Artık okumuyorum. On birinci ve son kez satın aldığım romanı da kaybettim. Büyütmeye gerek yok. Céline'ın de dediği gibi "Daha fazla sözünü etmeyelim." Üstad ölür. Trajedi kalır. Onu ihbar edene verilen ödül acıdır. Gecenin Sonuna Yolculuk'un aldığıysa Goncourt adını taşır. Bu yazının üzerinde gözlerini kaydıranlar arasında okuduğu roman sayısı bini aşmış olan vardır. Benim okuduğum ve anladığım roman sayıysa parmak hesabıyla ölçülebilir. Sol elimin orta parmağı bu hesap için yeterlidir.

Boşlukla doldurulmuş Bardamu'nun değdiği her toprağa tükürmüş ve edebiyat bilgisi çok sınırlı olan ben, Louis Ferdinand Céline için ölür ve öldürürüm.

Yukarıdaki paragrafların tamamı Picus adındaki derginin geçmiş sayılarından birinde yayınlanmıştır. Ancak Céline hakkındaki düşüncelerimi ifade etmeme yetecek daha uygun kelimeler bulunmadığı için yeniden kullanılmışlardır. Çünkü Céline edebiyatı, hakkında iki kez aynı yazıyı yazabileceğim kadar saplantılı olduğum bir konudur. Son nefesimden birkaç dakika önce beni bulursanız aynı metni ezberden okuyabildiğime ve içeriğine inancımın devam ettiğine tanık olabilirsiniz. Yeter ki sol elimin orta parmağını kaldıracak güce sahip olayım. Gerisi kolay. **h**

Şarkıdaki o yaşlı, çirkince kadın yalpalayarak dolaşır İspanyol Meyhanesi'nde. Zayıf, incecik elli, kalın dudaklı bir kadın...

Nilüfer İspanyol Meyhanesi

Seksenli yıllar. Piyanosunun başında, beyaz takım elbiseli, kravatsız, saçları hafiften uzun, gür bıyıklı bir adam; Timur Selçuk. Sözleri Ümit Yaşar Oğuzcan'a ait olan İspanyol Meyhanesi'ni 1981 yılında bestelemiş. İlk kez ondan dinlemiştim bu şarkıyı. Sevmiştim. Sonrasında birçok kişi söyledi ama en çok Nilüfer'in yorumuyla hayat buldu bu şarkı bende. O yıllardaki ergenlik hallerime uyduğundan mıdır, yoksa rüyalarımın giren yosun rengi gözlü, çingene esmerliğindeki o çocukla platonik sayılabilecek bir aşka düştüğümünden midir nedir... Kendimi Nilüfer'in yerine koyar, odamdaki aynanın karşısına geçip o yosun gözlü çocuğun hayaline bu şarkıyı söylerdim. Durum ve ortam şarkıya uygundu. Babamın İspanya'dan getirdiği kırmızı siyah, fırırlı eteğim ve belimin üzerinde kalan kısacık ceketle, saçıma yaptığım topuzla sanki

yeterince İspanyoldum. Şarkının ritmine göre elimdeki bardak, kimi zaman mikrofona olurdu, kimi zaman kadeh...

Ve kararmış tahta masalarıyla İspanyol Meyhanesi'ne dönerdi odam. Ortam kararır, kapıdan içeriye süzülen beyaz -belki de keten- takım elbiseli, saçları hafiften uzun, gür bıyıklı, bir adam, piyanonun tuşlarına dokunur. Müzik başlar! Yosun gözlü, çingene esmerliğindeki platonik aşkımla el ele; içimiz kahr dolu, gözlerimiz nemli. Üstelik sarhoşuz adamakıllı. Şarkıdaki o yaşlı, çirkince kadın yalpalayarak dolaşır İspanyol Meyhanesi'nde. Zayıf, incecik elli, kalın dudaklı bir kadın... Sesi patlamaya hazır, kulaklarımızda.

SEVDİĞİM
BAZI BÖLÜM
ŞARKILAR 8

"Daha içelim, daha içelim, hey!" Ölmek İspanyol Meyhanesi'nde içtendi, aşktandı. Eteklerini dansın ritmine göre sağa sola sallayarak raks etmekte. O zamanlar öyle bir şeydi işte; şarkılar dünyamızdı, hikayemizdi. Şimdi klipler var, hayale gerek kalmadı artık. Beş vakitli Seda Sayan, Nihat Doğan gündemli aşklar, şarkılar var.

O halde içelim, öleceksek de ölelim... Ama İspanyol Meyhanesi'nde, kimse öldüğümüzü bilmeden...

En Harbi Özlü Sözler

Sen karşındakine ilgi ve şefkat veriyorsan, ona adamlığını, gençliğini, her şeyini veriyorsan; o da bunun karşılığında sana saçının teli kadar değer vermeli: Yoksa aldatılır.

Nihat Doğan

Çok kıskanç bir adamım. Daha altı yaşıyordum; ablalarıma sokakta kısa kollu gömlek giymelerini yasaklamıştım. "Çamaşır asarken bile uzun kollu gömlek giyilecek" demiştim. Kadınlarımı korur kollarım ama Seren Serengil benim namusum değildi.

Cengiz İmren

Ayın En Sıkı 5'lisi

- 1- Vega - Serzenişte
- 2- Dorian - Yeniden Hayata
- 3- Barış Manço - Kol Düğümleri
- 4- Murat Köseoğlu - Zeynep Arıkan Kum Bekçisi
- 5- Özlem Tekin - Cinayet

Akşamsefası

R a f l a r d a B u A y

**Kalabalıkta Bir Yüz
Murat Köseoğlu &
Zeynep Arıkan**

Sanırım bundan dört yıl önceydi, sevgili Murat Köseoğlu'nun evine davet edildiğimde Zeynep Arıkan'la kurdukları o sıcak dünyaya dahil olmuştum. Müzikle dolu bir evdi. Doğal olarak konuşmalarımız da hep müzik üzerineydi. "Kalabalıkta Bir Yüz" adlı çalışma işte o günlerden kalma. Zeynep'le evlerinde kurdukları stüdyoda doldurdıkları demoyu, ilk kez o gün dinlemiştim. Sonra gitarlar çıktı ortaya, şarkıları bir de canlı çaldılar. Ben dahil, evdeki tüm konuklar çok etkilenmişti. Elbette beni en çok etkileyen onlardaki heyecandı. Kimliklerini ortaya koydukları bu çalışmaya, ürettiklere esere sıkı sıkı sarılan iki insanın inancı yansımıştı. O

kimliğin arkasında sağlam bir duruş, varolan, öngörülen değerlere karşı bir tavır, o tavırdaki samimiyet göze çarpyordu.

Aradan dört küsur yıl geçti, Kalabalıkta Bir Yüz nihayet uzun bir mücadelenin sonucunda albüm olarak çıktı. Murat Köseoğlu'nun ilk ikili çalışması olan bu albümün dışında; 1995 yılında Yağmur Yağıyordu Duygularıma, 1998 yılında ise Pera'daki Yaşlı Dilenci adlı iki solo albümü bulunuyor. Soft rock tarzında çalışmalara imza atan Köseoğlu, Kalabalıkta Bir Yüz adlı albümüyle de aynı tarzı koruyor. Ancak telli ve üfleli çalgıların zenginliği bu albüme daha çok hareket kazandırmış. Bağlama, kaval, kanun gibi enstrümanlar albüme mistik bir hava katarken, saksafon, trompet gibi üfleli aletlerin yarattığı rahatlık, genişlik hissi, keman, çello ve flüt gibi enstrümanların hüzünlü sesini, albümün ağır temposunu kırıyor. Davul ve gitar ise bir ordunun savaş öncesindeki heye-

canını veriyor. Ya da Nilgün Marmara'ya ithafen yazılan Kum Bekçisi adlı şarkıdaki gibi ölüme hazırlanan şairenin o duygusunu, sona doğru gidişin temposunu adım adım hissediyorsunuz. Dolayısıyla dinleyici şarkının içine çekiliyor. Özellikle de Zeynep Arıkan'ın sesinde yok oluyorsunuz. Elbette albümdeki Volkan Öktem, Serdar Öztıp, Tahsin Ünüvar, Şuayip Yeltan, Özlem Göncü gibi diğer konuk müzisyenlerin uyumu, çabası göz ardı edilecek gibi değil.

Lirikler de ilgi çekiyor. Albümdeki şakı sözlerinin bir çoğunda ve müziklerin tamamında Murat Köseoğlu'nun imzası var. Ayrıca, Necip Fazıl Kısakürek'in Kaldırımlar adlı şiirinin yanı sıra Zeynep Arıkan ve Tayfur Köseoğlu'nun da liriklerine rastlıyoruz.

Kalabalıkta Bir Yüz'de yaşadığımız döneme ve tarihe tanıklık etme çabalarını görüyoruz. Menemen'de katledilen Kubilay'a, 17 Ağustos depremine, Çanakkale Boğazi'nde batan Dumlupınar Denizaltısı'nda yitirilen seksen bir denizciye, popüler kültüre ve aşka dair birçok gönderme var albümde.

Tuhaf şarkı sözleri / Dam Üstünde Saksığan**Can Kan - Ver ver**

Kaşımı çekecem
jöllemi sürecem
Kıpır kıpır gezeceğim
patlasan bana ne
Ah demem kıskansan
vah demem
Yalvarıp yakarsan da
kapımda kal demem

Dola beni yine eline
hiç bıkmı sakın af etme
Uzat dilini çekinme yandım
bittim aman aman

Sana bana kalmaz
bu dünya kendin çal kendin oynat
Zaman değişmez inan ya
böyle gelmiş gider aman

Ver ver gümlerin
Gümbür gümbür ses gelsin
Ver ver bitmesin
Salla salla göbeği yan gelsin
Ver ver kimdensin
Utanma çekinme vur gelsin
Ver ver bendensin
Umurumda değil ki o da bilsin

Ebruli - Oldu Güzelim

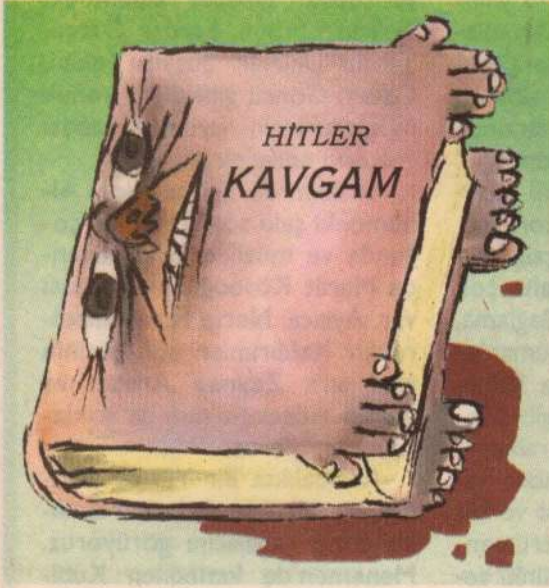
Sana tek tek sayıyorum	evleneceğim
1- Annenin sözünü dinle	Düş peşimden ooof
2- Peşimi bırak delirtme	Ayrı gel de ooof
3- Annenle olmam biraz güç	İstemiyorum ooof
Yok ben seninle olamam	Yan cebime koy ooof
Bu aşkın sonunu bulamam	Oldu güzelim n'oldu
Artık senden bir medet	Sözlerinle gözlerim doldu
ummam olmuyor	Oldu güzelim oldu
Ben seninle mi annenle mi	Aşkınla güllerim soldu

AİLE ÇAY BAHÇESİ Levent Gönenc

GEÇEN
AYDAN
DEVAM...

Kitabın cildi kitapla uyumlu olmalıdır.
Bazı kitaplar insan derisiyle kaplıdır.

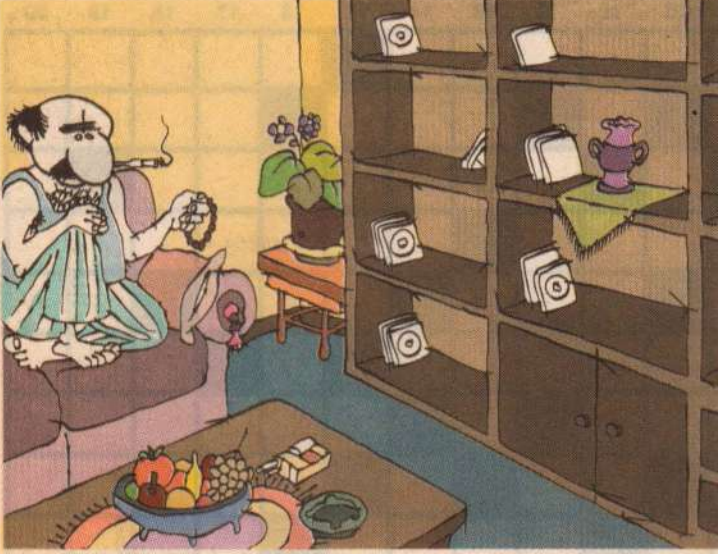
Derler ki, Batı memleketlerinde; vapurda, trende, otobüste, etrafa boş boş bakan adam göremezsiniz. Adamlar 20 dakikalık yolculukta bile kafalarını kitaplarına gömer; miril miril bir şeyler okurlar. Bu abartı değil, gerçekten doğru...

Şimdi böyle sahaflar kaldı mı bilmiyorum... Tanıdığım bir sahaf vardı; dükkanındaki her kitabı ayrı ayrı severdi. Sattığı her kitabın ardından kızını gelin eden bir baba gibi hüznlenir, düşüncelere dalar.

Bir ara gazeteler ansiklopedi veriyordu.
Bu halkımızın pek hoşuna gitmişti; koca koca
ciltler rafları dolduruyor,
kütüphaneler boş kalmıyordu.
Şimdi, onlarca cildi küçücük
bir CD-Rom'a sığdırıyorlar. Olacak iş mi?

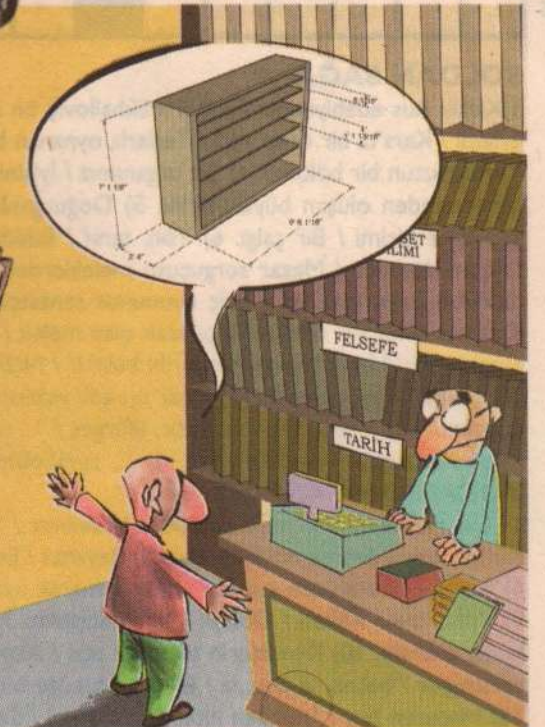
Bu memleket neler gördü?

Kitap aynı zamanda
bir propaganda
aracıdır.
Özellikle ders
kitapları...
Resmi tarih,
resmi coğrafya,
resmi ev ekonomisi...

Hayatı kitaplardan öğrenmek akıllıca bir şeydir.
Tecrübeleri bizzat yaşama riskine girmeden
yaşanmış tecrübelerden pay çıkarmak... Ancak
bu her tecrübe için geçerli olmayabilir.

Bizim memlekette genellikle kitaba göre
kütüphane değil, kütüphaneye göre
kitap alınır.

Akşamsefası

leventgonenc@yahoo.com

A large crossword puzzle grid is displayed, featuring numbers 1 through 20 along the top and left edges. The grid is partially filled with black squares, indicating the positions of the letters. Two small black and white photographs are included: one of a man in a military uniform on the left and one of a man in a suit on the right.

Akşamsefası

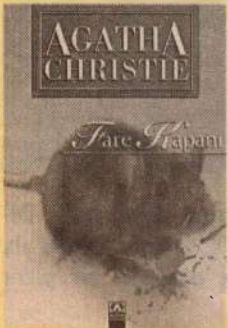

Sayım'ın Kitap Bavulu

SAYIM ÇINAR

Fare Kapanı Agatha Christie Altın Kitaplar

Tiyatro tarihinde en uzun sahnede kalmayı başaran Fare Kapanı, Agahta Christie'nin eserleri arasında en tanınmış olanlarından biridir. The Mousetrap adı ile uzun yıllar tiyatro oyunu olarak sahnelenen eser, Altın Kitaplar aracılığıyla okurla buluşturuluyor. Fare Kapanı'nda yazarın

Cinayetler Bürosu adını verdiği öyküleri de yer alıyor. Fare Kapanı, Monkswell Köşkü'nde geçer. Hava çok soğuktur ve gökyüzü henüz yağmamış

kar bulutlarıyla dolu ve karanlıktır. Koyu renk palto giymiş olan bir adam Culver Sokağı'nda ilerleyerek 74 numaralı apartmanın kapısı önündeki basamaklardan çıkar. Atkısını yukarı çekerek çenesini sarmış, şapkasını gözlerine kadar indirmiştir. Parmağını düğmeye basar ve zilin aşağıdaki bodrum katında tiz bir sesle çaldığını duyar. Dışarıda duran adamın yalnızca silueti belli olmaktadır. Alçalmış gibi gözükten gökyüzü bu gölge için uygun bir arka plandır. Adam merdivendeki dönemeci aştıktan sonra usulca ısıklık çalmaya başlar. Bir çocuk şarkısıdır bu... "Üç Kör Fare..."

Mardin Lütfi Özgünaydın Fotoğrafevi

Lütfi Özgünaydın dört yıl önce Mardin'e gitmiş. Kentin karşısına geçip akşam güneşinde ilk fotoğrafını çekti-

ğinde Mardin'e tutulmuş... Dört yılın sonunda Mardin çalışmasını bir kitap ve sergi ile sunmaya karar vermiş. Taksim AKM salonunda açılan sergi 17 Ocak'ta başlıyor ve 2 Şubat'ta sona eriyor. Mardin bir hazine. Diller ve dinler diyarı bu şehirde, insanlar yüzyıllar boyu barış içinde yaşamışlar. Bu sergi ve kitap Mardin'i anlatmaya çalışacak. Umuyorum insanlar etkilenecek bu sergiyi gezecekler ve bu kitabı okuyacaklar. Kitabın içinde Munganlar'ın da evi var. Bakın, Lütfi Özgünaydın bu aileyi şöyle anlatıyor. "Mardin'in köklü aileleri var. Mardinli yazarlar onları yazmışlar. Böyle sembol olmuş konaklar da kentle bütünleşmiş. Munganlar'ın evi bunlardan birisi. Müthiş bir ev. Avluları Mezopotamya'ya bakıyor. Her katın önünde kocaman bir alan var yaşam için..."

Böyledir Denizler Ülkesinde Yaşamak Rüzgâr Baba / Haldun Sevel Naviga Yayınları

Unutulmaz çizgi roman 'Ustura Kemal'in yaratıcısı ressam, usta yazar, en önemlisi 'deniz adamı' olan

Haldun Sevel, kitabının her kelimesi ile bir kum taneşi gibi yüreğine düşüyor. Hikâyeleri ile sonsuz mavide keşfedilmeyi bekleyen bir dünyanın içine

çekiyor bizleri. Haldun Sevel'in bizleri liman liman dolaştırdığı 'Denizler Ülkesi'nde' bazen, karşı sahillerde unutulmuş yapayalnız 'Aristidi Kaptan', kara insanları tarafından acımasızca ıssız adaya terk edilen bir eşek, deniz kızını kovalayan sevdalı bir yürek veya her şeyi karada bırakıp, denizi yaşamayı tercih eden

kimlikler oluyoruz. Haldun Sevel ülkesini "masmavi bir dünyanın göçebe rüzgârlarını baba nasihati gibi dinleyen evlatların kovaladığı, kara-ya sırtını, denize yüzünü dönen cesur insanların ülkesi" olarak tarif ediyor. Haldun Sevel, Naviga Dergisi'nde 'Rüzgâr Baba'nın Kaleminden' köşesinde de yazıyor. O'nun ülkesinde sınırları deniz çiziyor. Karayla tek bağlantısı insan olan bu mavi ülke, masallarda olduğu gibi hayal değil, her yanı ile gerçek. Yazar bu kitabında da, yaşanmış yaşanmamış tüm hikâyelerini usta fırça-sıyla resimlemiş.

Çanakkale Rüzgârı Solmaz Kamuran Goa Yayınları

Solmaz Kamuran "Çanakkale Rüzgârı"nda çok küçük yaşlardan itibaren kemaniyla çevresini büyüleyen Bedia'nın hüznü ve bir o kadar da aşk dolu hikâyesini anlatıyor. Solmaz Kamuran yazı hayatına belgesel metinleri ve gazetelerde gezi yazılarıyla başladı. Roman, hikâye ve biyografi türlerine eserleri bulunan Kamuran'ın kaleme aldığı diğer romanlar "Bir Levrek İskeleti", "Kiraze", "Minta" ve "Banka". Çanakkale Rüzgârı'nda; annesini çocukken kaybeden ve şans eseri okuma yazmadan önce keman çalmayı öğrenen Bedia'nın, komşuları olan Yahudi bir ailenin oğluna duyduğu yasak aşkla önce Selanik'e, oradan Auschwitz'e, Auschwitz'den Londra'ya, Londra'dan İstanbul'a savrulan yaşamını anlatıyor. İki büyük Dünya Savaşı arasındaki bekleyiş dolu günlerde başlayan bir aşk, beklenmeyen acıları ve sürprizleri sürüklüyor ardın-

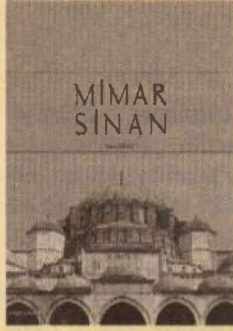

dan. Bir solukta okunan bu romanıyla, dünyanın ve Türkiye'nin tarihinden seçtiği birçok manzarayı zengin betimlemelerle gözlerimizin önüne seriyor Solmaz Kamuran. "Çanakkale Rüzgârı" türkülerin ve Rumca şarkıların bir arada söylendiği, sinagogların ve camilerin yan yana durduğu Anadolu topraklarından, İkinci Dünya Savaşı'nın acılarıyla kararan Avrupa'ya, yağmurların dinmediği Londra'ya, sokakları darbelerle boşalan ve denizinin hep 'bir yaz denizi gibi' parladığı İstanbul'a uzanan ayrılıkların ve kavuşmaların romanı.

Mimar Sinan ve Eserleri Yapı Yayınları

Türk mimarlık sanatının en büyük ustalarından Mimar Sinan'ın çalışmaları Reha Günay'ın yorumsuz bir bakış açısıyla hazırladığı, 400'e yakın çizim ve resme yer verilen "Mimar Sinan ve Eserleri" kitabıyla okuyucularla buluşuyor. Yapı Yayınları bünyesinde çıkan 224 sayfalık "Mimar Sinan ve Eserleri / Sinan the Architect and His Works" iki dilde, iki ayrı baskı olarak hazırlandı. Sinan yapıtlarının en önemlilerinin temel

özelliklerinin Reha Güney'in kamerasından görüntülendiği "Mimar Sinan ve Eserleri" kitapseverlerin ve mimarlık sektörü profesyonellerinin Osmanlı Mimarisi konusunda başvuru kaynaklarından birisi olacak. Türkçe baskısı "Mimar Sinan ve Eserleri", İngilizce baskısı ise "Sinan the Architect and His Works" adını taşıyan kitapta, yapıları tanıtırken kişisel yorumlardan kaçınmaya özen gösteren Gü-

nay, yalnızca gözlemlerine ve bazı karşılaştırmalara yer veriyor. Kitapta Sinan'ın yapıtları külliyeler, taşıyıcı ayak sayısına göre camiler, medreseler ve öteki özel yapılar olarak gruplandırılıp sunuluyor. İç mekân gelişimi, yapı teknikleri, malzemeler ve ayrıntılar ayrı bölümlerde inceleniyor. İkinci baskısında kitap, yeni fotoğrafların eklenmesi ve Mimar Sinan yapıtlarının Mimari Analizi bölümünün yeniden yazılmasıyla daha da genişletil-

di. Kitabın çevirisi ise Ali Otoman tarafından yapılmış. Yapı yayınları ve kitap hakkında daha detaylı bilgiye "www.yapkitabevi.com" adresinden ulaşmak mümkün.

Temizlikçi Cadı Cecilia Lenagh Resimleyen: Serena Fenezlani Türkçesi: Müren Beykan Güneşçi Kitaplığı

Cadı Gizelda'nın canı son günlerde fena halde sıkılmaktadır. İşleri eskisi gibi iyi değildir. Çünkü, artık hiç kimse cadılara iş vermemektedir. Derken, günün birinde, bir okulda temizlikçi olarak iş bulur. Ancak Temizlikçi Cadı, kısa zamanda baş etmesi gereken tek sorunun tozlar ve kirler olmadığını anlar. Birilerinin Sanatçı Çocuklar Okulu'yla ilgili hiç de hoş olmayan bir planı vardır...

Edebiyat dünyasından haberler

☞ Aşklarıyla, ince esprileriyle ve tüm duygusallığıyla Jane Austen'in görkemli dünyası, 3 Şubat'ta ülkemizde beyaz perdeye geri dönüyor. 65 yıl sonra ilk kez filme alınan "Pride and Prejudice – Aşk ve Gurur"da, mekan ve dönemin atmosferine sadık kalındığı gibi tüm çekimler İngiltere'de gerçekleştirildi. İngiliz Klasikleri sevenlere şiddetle önerilir.

☞ Son dönem öykücülüğümüzün önde gelen isimlerinden Cemil Kavukçu'nun, Dönüş ve Suda Bulanık Oyunlar adlı romanlarından sonra üçüncü romanı Gamba da Can Yayınları tarafından yayımlandı. Gamba, Kavukçu'nun yapıtlarını sevenlerin yakından tanıdığı bir olaya dayalı olan bir yolculuk romanı. Ama yolculuk çevresinde pek çok şeye değiniyor.

CEMİL KAVUKÇU GAMBA

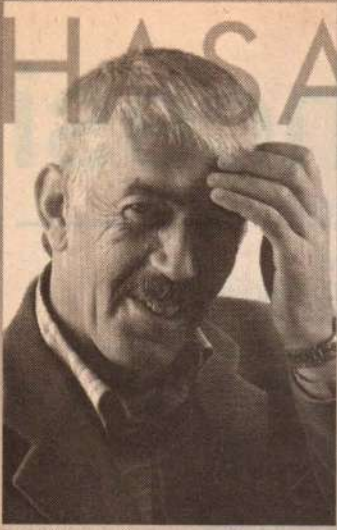

☞ Can Yayınları'nın Şubat kitaplarından Aslan Asker Şvayk, Çek yazar Yaroslav Hašek tarafından kaleme alınmış köklü bir eser. Çek-

lerin milli değeri haline gelen Şvayk, Şubat 2006'da Celâl Üster çevirisiyle Türk okuruyla buluşuyor. İki cilt olarak yayınlanacak kitaptan tadımlık bir bölümü Can Yayınları, 1 Mayıs 2005'te piyasaya sürdüğü, CanCep dizisi arasında aynı adla yayımlamıştı.

☞ Vatan Gazetesi yazarı Ahmet Tulgar, evine kapandı ve romanını büyük bir heyecanla yazmaya devam ediyor. Ahmet Tulgar romanını bu yıl yayımlamayı düşünüyor. Roman sevenlere duyurulur.

HASAN ALİ TOPTAŞ

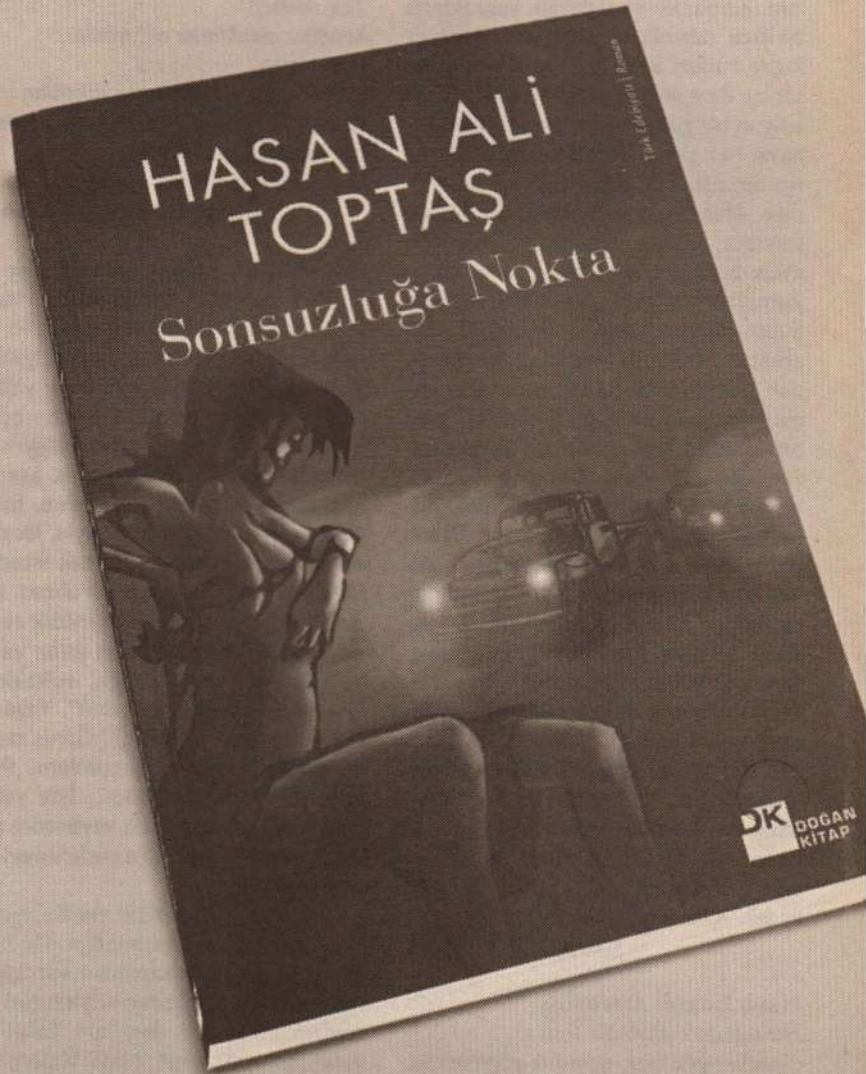
“..çünkü yaşam dediğimiz şey,
önceden yarattığı her şeyi
aştığı için sürüyor.”

“*Sonsuzluğa Nokta*’yı bir ‘kara’
romana çeviren, kendine özgü
dehşetini yaratan, ne kazadır ne
sakatlanma, ne ölüm; 21. yüzyıl
arifesindeki insanlık trajedisini,
kimliksizliğini dile getirmesidir.”

Erendiz Atasü

200
Sayfa

10 YTL

Hasan Ali Toptaş’tan hayatımızın üstündeki
gölgelere, bizi çepeçevre saran kayıplara ve kaçışlara
dair bir büyük roman...

Akşamsefası

DK
DOĞAN
KİTAP

www.dogankitap.com.tr

hayvan a R + bahçesi

Mektup: Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. 2 / 5 Beyoğlu - İstanbul

Şubat

Burada, hep bu ay çıkar görücüye. Senenin diğer günleri görülmez. Asla. Rüzgâr, Şubat rüzgârı. Kuvvetli-tatlı-ısrarlı-yumuşak. Gizli bir el, bir yerlerde evrenin kapısını aralamıştır sanki. Zamanını hiç şaşmaz, nereden gelir bilinmez. Gri-kupkuru cadde-lerde-sokaklarda-kaldırımlarda, sarı ve kahverenginin sayısız tonlarında kuru yapraklarını savurarak dolanır. Ayaklara çarparak çatırdayan yapraklarla birlikte tabanlarınızı gıdıklar. Heryer kupkuru. Sokaklar kendilerine, insanlar da evlerine çekilmişlerdir. Çok solgun bir güneş -ama hoş- tatlı gri bir hava. her şey o kadar kurudur ki, garip bir susuzluk duyarsınız. Elbiselerinize, iliklerinize kadar işler. Bu durum yalnızca Şubat'a özgüdür. Tuhaf; bu ayda, bu taşra kentine senenin en az yağmuru-karı yağar, ya da hiç yağmaz. Şubat rüzgârı tatlıdır. Güçlüdür, sizi arkanızdan itekleyecek, ya da karşıdan durduracak kadar, ama aynı zaman kadar yumuşak. Kendinizi o'na bırakırsınız. Koltuğunuzun altında mizah derginiz -hele 'Çingene Türkan'ın evinden çıkmışsanız- evinize dönerken ısrarla size eşlik eder. Sabah tenhasında gri-mavi gök, solgun güneş, kupkuru parke taş yollar; aklınızda esmer 'ten'in tadı. Sokakların, sadece boşken güzel olduğunu farke dersiniz. Şubat rüzgârı her şeyi sarar. Bu güzelliğin farkında olmayan en ahmak insanı bile... O cömerttir... Görünmez iki el, tatlı-gri bulutları ikiye ayırması gibi, gökyüzünde hep açık, mavi bir koridor vardır. Güneş hep parlar. Ama rüzgâr, Şubat'la birlikte gider. Kaybolur. Bir dahaki Şubat'a kadar. Kapı kapanmıştır.

Cemal Bal / Ordu

Hava bozuk atıyordu

Hava bozuk atıyordu ve biz, dilenciler gibi avuç açmıştık yağmurlara. Ve biz, siz'sizliğimizin en geniş parçası...

Hava bozuk atıyordu.

Etrafımız binalarla ve gizli kapaklı zinalarla çevriliyken, kelime oyunlarını içkimize meze yapıp cümleleri tükürüyorduk kaldırımlara. Tretuvarlar; Yürünecek kadar düz, Picasso kadar köşeli-sert.

Hava bozuk atıyordu.

Birlikte olduğumuz halde, hepimizin ara ara özlediği metresimizdi yalnızlık.

Yalnızlık; çaresiz anlarımızın siyah beyaz fotoğrafı, yatağına mahkûm olduğumuz ücretsiz bir hayat kadını.

Hava bozuk atıyordu.

Tek dostları kendiler olduklarını anlayanlar, yani bizler, teker teker terk ettik taş sokakları ve herkes kendisiyle; terk edilemeyen tek metresleriyle buluştu. ve herkes, yalnızlığına kavuştu.

İ. Kürşat Çetin / Denizli

Sönmüş bir mum yakıyorum

Arayış öptü dudağımdan. Hanım bir kadının masum, temiz yüzlü, hanımcık kıziyken, gebe kaldım yalana. Ben yalanlarımı doğururken yalancı tüm mumlarını söndürüyordu, görmiyordum yarını. İşte dönlediğim bu döngüde en büyük yalanıma aşererken tanıştım ruhuma, kalbime, benliğime 'cuk' diye oturan kişiyle. İlk defa erkek olarak doğmuş olmak istedim. Umay'ın 'kalp sokakta vurulmaz sandım'lı kalkan cümlelerini müzik setinde bırakıp korumasız, en içten ve en yalı(a)n yanımla çıktım sokaklara. "Ben böyle günler yaşadım". Yaşadım demek sızlatıyor kalbimi. Geniş zamana çekmek istiyorum cümlemi. Ama yok, yalan olurum yine... İşte yalanlarla buldum, yalanlarla kaybettim mavi kalemimi (ona böyle seslenmeyi nasıl özledim).

Aslında var ya tüm mecburiyetlerim yalan: Daha uyanmadan dilediğim günaydınlar, umursamadan sorduğum nasılsınızlar, sevmeden söylediğim sizi seviyorumlar, lar, lar, lar! Yalan-lar, yalan-lar, yalan-lar! Mavi Kalem'ime gerçek yalanımın ne olduğunu anlatamadım. Ve Umay ani bir çığlık attı, ama kimse duymadı. Kurt üzerine düşebeli yaptı, Mavi Kalem'im kapı. Sabah gözümünden akan tuzlu yaşla kavurdum helvasını. Yazım biraz fazla yalan'lı oldu.

Neyse yatsı olmuş, yaticam artık. Sahip olduğum tek hayvansınız.

Gülşen Çerçi / Ankara

Dostum

Elinde gül, Gözü yaşlı çocuk; Güneşi bekler her sabah Baliden ciğerlerinde yanık bir şarkı, Çamurlu terliklerinde ölü fareler. Nasıl söküp atacak içinden aşkı, Tinerici çocuklar neden hep güler? Gözü pırıl pırıl hâlâ, Doğacak güneş inançlı. Çılgık! Binlerce çılgığa; Neden insanlar yalancı? Kanlı tırnakları, Kanlı saçları gece. Pislik doğuyor güneş, Istıyor iyice...

Eray Duman / İstanbul

Ölene kadar

Düğümlü, buruşmuş, işlev görmeyen bir kalp ve bir beyinle geçiriyorum günlerimi. Boşluğun içinde, daha ne olduğunu dahi bilmediğim olanı, belki bir gün bulurum avuntusuyla aylardır geziyorum. Beyhude... Nefis yağı içinde kavrulup için için yokolan bir ademoğluyum. Tembellik ve doyumsuzluk ateş ve barutuyla durmadan patlıyorum kendi içimde öğleden sabaha kadar. Sonra "tek güzel" olan rüyalarda kurtuluyorum yanıklarımın ve döküklerimden. Anlık... Öğleyn uyanıyorum yine. Aynı patlamalara.

İsmail Gürgen / Eskişehir

Çözemezsin

bir ağıt yakmışım sevdamin ardından istesen de anlayamazsın aniden bir hançer saplanır kalbine yarası ağırdır, uzanır derinlere dağılır bedenim, bacakların taşımaz olur ağlamak nâfiledir gidenin ardından umut bağlanmaz yollara

Özcan Güvenc / Diyarbakır

Yıllık falınız

Koç: Yılın ilerleyen ilk saniyelerinde içinizde ve dışınızda tuhaf bir acemilik hissedebilirsiniz. Bunun sebebi dışınızın, içinizden birkaç saniyelğine de olsa daha önce yeni yıla girmesidir. Bu duruma, vücudunuzun belli bölgeleri arasındaki yıl uyumazlığı adı verilir. Uzaktaki akrabanızın size uzaklığı ve yakınlığı sürekli değişektir, çünkü o akrabanız şehirlerarası bir otobüs firmasında şoför olarak çalışmaya başlayacak.

Boğa: Yılın ilerleyen sabahın körü saatlerinde hayal gücünüz hareket geçecek, ne diye harekete geçiriyor-

sa o saatte, ben de anlayamadım ama yılın ilk gününe acıkmakla başlayacağı- nız için, bir yıl boyunca her yemekten sonra acıkmaya başlayacaksınız. Uğurlu gezegeniniz Merkür, bir kuy- ruklu yıldızın kuyruğuna basacak.

İkizler: Yılın ilerleyen şafak daki- kalarında evdeki bulgurdan kaç pilav çıkacağı sorusu aklınıza takılacak. İşle- rinizin yolunda gitmesi için evdeki bü- tün bardakları ters çevirmeniz gereki- yor. Şu sıralarda üstünüzden geçen Merkür'e el sallayın. Para konusunda son derece şanslı bir yıldasınız, çünkü elinize hiç sahte para geçmeyecek. Pardon, Yengeç falı kapıda, galiba...

Yengeç: Yaa, iyi burç insanı da tam lafinın üstüne gelirmiş. Biraz ön- ce üçümüz, ben ve ikizler, sizden bah- sediyorduk. Yılın ilerleyen sabah saat- lerine beş-on dakika kala Jüpiter, Oğ- lak burcundaki işlemlerini bitirip Ak- rep burcuna doğru yola çıkacak. Ak- rep burcunda hiçbir şey yapamıyor, çünkü takım çantasını Oğlak burcun- da unutuyor. Bunun sonucunda yıl boyunca, her sevişmeden sonra sev- gilinizin içinde pantolonunuzun bir parçasını unuttuğunuz hissine kapıla- caksınız.

(Devam Edecek...)

Aziz Gültekin / İstanbul

Git kendini çok dövdürmeden

Taci Abi, Erkut ve ben, kadehleri ufaktan yuvarlıyor, muhabbeti alttan alta ısıtmaya çalışıyorduk. Ama üçü- müz de farkındaydık ki, içinde Naci Abi'nin olmadığı bir muhabbet, bir paket diyet bisküvi kadar tatsız, seyir- cisiz oynanan bir futbol müsabakası kadar heyecansız kalmaya mahkum- du. Bu sebeple üçümüzün de bir gözü meyhanenin kapısında. Kapının her açılışında, "Acaba gelen Naci Abi mi?" diye pır pır eden yüreğimiz, hiyarın tekinin içeri girmesiyle rutin tempo- suna geri dönüyordu. Neden sonra kapı bir kez daha açıldı ve önce o muhteşem göbeği, sonra kendisi mey- haneye giriş yaptı. Evet, nihayet rakı - kavun - beyaz peynir alemlerinin sür

ünvanlı duayeni Naci Abi aramızdaydı. Onun girişiyle meyhanenin havası bir- den değişivermişti sanki. Naci Abi, di- ğer masalardaki tanıdıklarıyla selamla- şa selamlaşa -ki kendisinin çevresi o kadar geniştir ki tanıdıklarının sayısı Lüksemburg'un nüfusundan fazladır- bize doğru ilerlerken bizler; içimiz se- vinç ve gurur dolu olarak ve "Naci Abi bizim kankamız oğlum, bundan süper bir şey olur mu?" diye düşün- rek birbirimize bakıyorduk.

Naci Abi, "Merhaba koçlar" diye- rek masamıza oturdu. Ağzından tek kelime dökülmeden, sadece kaş göz işaretleriyle garsona siparişini verdi. Ezelden beri Naci Abi'nin mimiklerinin hastasıydık. Eğer kendisine imkan ve- rilse, tek laf etmeden, sadece yüz ha- reketleriyle ana haber bültenini suna- bilecek kabiliyette görürdük kendisini.

Naci Abi, seri hareketlerle sigara- sını yaktıktan sonra, Taci Abi'nin en- sesine okkalı bir şaplak atarak mu- habbete başladı. Nasıl ki borsada se- ans gong sesiye başlıyorsa, bizim soh- betlerimiz de bu şaplak sesiyle start alırdı çoğu zaman.

"N'ooldu lan Taci lavuğu, 6. ayakta yatmışsın yine?". Ensesine vurduğu sı- rada birasının kalanını kafasına dikmek- te olan Taci Abi, aldığı ani ve beklen- medik darbenin etkisiyle genzine ka- çan biralara tek damlasını dahi heba etmeden büyük bir soğukkanlılıkla tek- rar bardağına aktarmakla meşgulken, Naci Abi devam etti: "Dedik sana Ba- bazula'yı yaz diye ama büyük sözü din- lemiyosun ki! Aldın mı şimdi babayı?" bu şakaya Taci Abi dışında hepimiz kahkahalarla güldük. Genzi yanmasaydı eminim Taci Abi de çok gülerdi.

Sohbet, kendi mecrasında ufak ufak akmaya devam ederken, Naci Abi Erkut'a dönerek: "Lan Erkut, se- nin elektrikçi bi arkadaşın vardı, tamir işlerinden de anlar mı?" diye bir soru sordu. "Maksut'u diyosun abi sen" dedi Erkut ve devam etti: "Valla bece- rikli çocuktur; bizim televizyonu, fırı- nı falan bozulunca ona götürüyorum, hemen hallediyo sağolsun. Yoksa ser-

visler çok kazık." ...

Bir an Erkut'un kişiliğinde, her pa- rodisinin sonunda toplumsal mesaj vermeden duramayan Levent Kırca'yı görür gibi oldum. Kendince, tüketiciyi fahiş tamir ücretleriyle zor durumda bırakan elektronik eşya yetkili servis- lerinin eleştirisini yapıyordu. "Hayrola, ne bozuldu abi?" diye sordu Erkut. Naci Abi, ceketinin cebinden bir kutu çıkarıp masanın üzerine koydu: "İşte bu, yengenizin epilasyon şeksi. Motoru bozuldu herhalde, çalışmıyor. Senin ar- kadaş bi baksın, belki halleder".

Naci Abi'nin ağzından çıkan son sözler zamanı durdurmuştu sanki. Fe- ner tribününün tam ortasında bir Ga- latasaraylı, ya da bir kebabçının veje- taryen oğlu olmayı, o an o masada ol- maya bin defa tercih ederdim. Vakit kaybetmeden Taci Abi ile göz göze geldik. Erkut'la da göz göze gelmeye çalıştık ama zavalılık kafasını önüne eğmiş, sabit bir noktaya bakıyordu. Çaktırmadan dürtükleyip bizimle göz göze gelmesini sağlamaya çalıştım ama o beni hissetmiyor gibiydi. Haysi- yetsiz Naci Abi, bardağından bir yu- dum rakı daha aldı ve devam etti: "Mübarekteki kıl değil, odun kıymığı, alet mi dayanır ona" ... Bunları söyle- di ve şerefsizce, onursuzca, tiyetsiz- ce kahkahalar attı ardı ardına. Erkut hâlâ önüne bakıyordu. Girdiği şoktan uzun süre çıkamayacak gibiydi...

Hakan Öngelir / İstanbul

Bir askerin hatıralarından

56 l. tiner çeken çocukların
bir ressamı astığı yaşamların tuvallerinde
ölmek ile ölmemek arasında bir şeydi
benim ıslığı bir kasaba sattığım
98 l. bir kayığı okyanusa kilitleyen
yaşlı balıkçı büyük dalgaların
tamirhanelerinde yalnızlığı ve kalabalığı
küreğiyle satıyordur korsanlara
129. uyuyan bir yalnızlığın
köprülere denk gelen kısımlarında
bir tabur asker
gökyüzünden çelik toplayarak
ahiretini anlatacaktır kralların

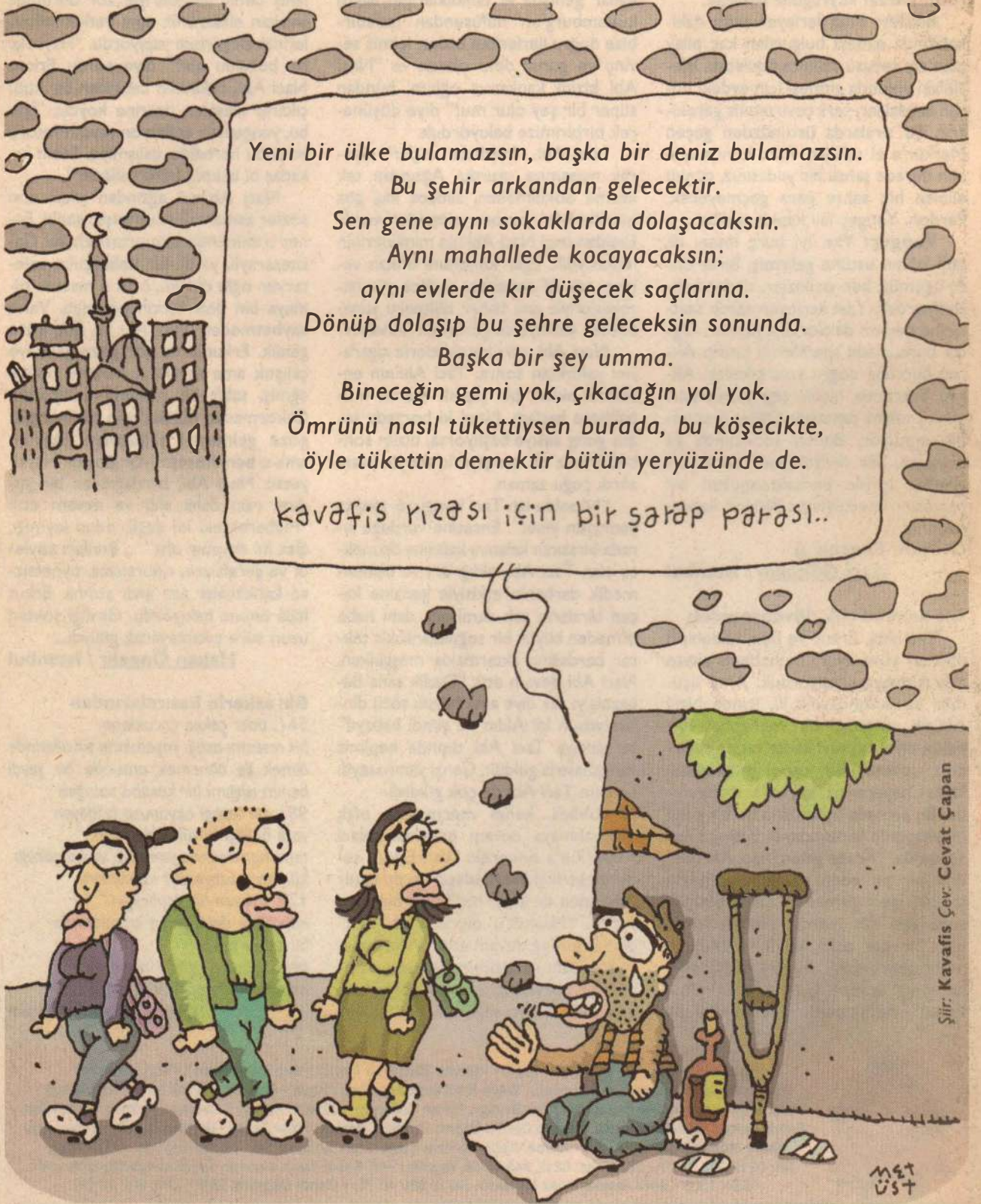
İlker Gören / Mersin

Şubat 2006 • Aylık Yerel Süreli Yayın • İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ
Yazı İşleri Müdürü: Hatice Üstündağ • Yayın Koordinatörü: Faruk Kaya • Mutfak: Seyitall Aral, Eser Baykuş,
Yıldız Bilgin Bayazit, Seray Şahiner, Hilal Beyazıt, Erkan Doğanay • Düzelti: Mevlüt Gülveren • Ankara Temsilcisi:
Emrah Serbes • Grafik Tasarım: Mustafa Devrim Özding • Lojistik Destek: Pınar Öztürk • İletme Müdürü: Orhan Açar
Satış Müdürü: Cüneyt Aydın • Adres: Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No:2/5 Beyoğlu / İSTANBUL
Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Faks: 0212 245 85 56 Yayıncı: PAK Basın Yayın e-posta: hayvanderisi@yahoo.com
ISSN 1303 - 944X Baskı: Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

Yurtiçi: 1 yıllık 35 Milyon / 6 aylık 20 Milyon • Avrupa: 1 yıllık 25 Euro / 6 aylık 15 Euro ABD ve Uzakdoğu: 1 yıllık 50 Dolar / 6 aylık 30 Dolar /
Abonelik İçin İrtibat Tel: 0212 293 32 77 / 3 hat Ali Haydar Akkaya Hesap No: PAK BAŞIN YAYIN LTD.ŞTİ adına
TL: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 1101003-2 EURO Hesap: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi
Hesap No: 3006501-1 / DOLAR Hesap: Yapı Kredi Bankası Parmakkapı Şubesi Hesap No: 3006502-9

Akşamsefası

Şiir: Kavafis Çev: Cevat Çapan